

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND
GRØNLANDS SELVSTYRE

NUNATTA
KARSIATA
NAATSORSUUTAI

2021

Malu Lange '21

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat 2022

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik

Ilioqqarnera: iCICERO, grafisk produktion, Nuuk

Naqiterneqarfia: Nuuk Offset

Eqqumiitsuliortoq: Malu Lange

Naatsorsuutit 2021

Ujarliutit

ATUARNISSAANUT ILITSERSUUT	4
NUNATTA KARSIATA NAATSORSUUTAASA AKUERSISSUTIGINEQARNERAT.....	5
AQUTSISUT ATSIORNERI	6
KUKKUNERSUIISUT SUMULLUUNNIIT ATTAVEQANNGITSUT UPPERNARSAASIINERAT	7
2021-MUT NALUNAARUT	10
ISERTITASSATUT ANINGAASALIISSUTIT	12
INGERLATSINERMUT ANINGAASALIISSUTIT	13
ANINGAASALIISSUTIT INATSIITIGUT PISUSSAAFFIGISAT	14
TAPIISSUTITUT ANINGAASALIISSUTIT	15
SANAARTORNERMUT ANINGAASALIISSUTIT	16
NALUNAARUTIT NAALAKKERSUIISOQARFINNEERSUT.....	17
ANINGAASAQARNERMUT NAALAKKERSUIISOQARFIK	21
NUNANUT ALLANUT NAALAKKERSUIISOQARFIK	29
ISUMAGINNINNERMUT SULISOQARNERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK.....	33
PEQQISSUTSIMUT NAALAKKERSUIISOQARFIK	38
ILINNIARTITAANERMUT, KULTUREQARNERMUT, TIMERSORNERMUT ILAGEEQARNERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	41
AALISARNERMUT PINIARNERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK.....	44
INUUSSUTISSARSIUTINUT NIUERNERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK.....	47
AATSITASSANUT NAALAKKERSUIISOQARFIK AAMMA INATSIINUT SULIASSAQARFIK.....	51
INEQARNERMUT ATTAVEQAQATIGIINNERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	54
NUNALERINERMUT, IMMINUT PILERSORNERMUT, NUKISSIUUTEQARNERMUT AVATANGIISUNULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	60
MEEQQANUT, INUUSUTTUNUT ILAQUTARIINNULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	68
2021-MUT ANINGAASALIISSUTINUT NAATSORSUUTIT ANINGAASANUT INATSIMMI KONTUNUT AGGUATAARLUGIT.....	73
2021-MI ANINGAASALIISSUTINI ANGUSAT SIUNERTANUT AGGUATAARLUGIT	74
ANGUSANUT NAATSORSUINERIT, 2021	76
STATUSBALANCE, 31. DEC. 2021	78
AKILIISINNAASSUTSIMIK NAATSORSUINERIT, 2020-21	79
NALUNAARSUKKAT.....	80
PISUSSAAFFIORATARSINNAASUT.....	88
NAATSORSUUSERINERMI SULERIAASEQ ATORNEQARTOQ	89

ATUARNISSAANUT ILITSERSUUT

TUNNGAVIUSUMIK NAATSORSUUTIT

Tunngaviusumik naatsorsuutini nalunaarut pingaarneq kiisalu Naalakkersuisunut oqartussaaffiit naalakkersuisoqarfiillu immikkut nalunaarutaat ilaapput.

Nalunaarummi pingaarnermi nassuiaatigineqarput aningaasanut inatsimmut ilassutitullu aningaasaliissutitut sanilliullugit nikingassutit pingaaruteqarnerpaat, naalakkersuisoqarfinniilli nalunaarummi ilisimatitsisutigineqarlutik namminneq oqartussaaffigalugit akisussaaffigisaminni anguniagassanik naammassinnisimanagerit. Tamakku qaavisigut nalunaarutip imarai ukiuni kingullerni pingasuni Namminersorlutik Oqartusani aningaasaqarniarnikkut ineriartorneq pillugu pingaarnertigut paasisutissat.

Tunngaviusumik naatsorsuutit aamma naatsorsuutininik makkuninnga imaqarput:

- Aningaasaliissutitut naatsorsuutit aningaasanut inatsimmi kontunut agguataarneqartut
- Siunertat malillugit aningaasaliissutini angusat agguataarnerat
- Suunerinut agguataarlugit angusat naatsorsornerat
- Killiffiusunik oqimaaqatigiitsitsineq
- Akiliisinnaassutsimik naatsorsuineq

Suunerinut agguataarlugit angusanik naatsorsuisimaneq ingerlatseqatigiiffiit namminersortut angusaminnik naatsorsuisimanagerannut naapertuuppoq. Angusanut naatsorsuutaasimasooq taamaalilluni tamatuminnga ilaneqarpoq, malittarisassallu 1992-imi eqqunneqartut malillugit suli naatsorsuiffigineqassalluni. Matumani angusarineqartut Namminersorlutik Oqartussani isertitani, ingerlatsinermut aningaasartuutini, sanaartornermut aningaasartuutini aamma taarsigassarsititsinerni angusat tamarmiusut aallaavigalugit naatsorsorneqassapput. Taakkulu taagorneqartarput IST-mi naatsorsuutininik. Naatsorsuutitut pingaarnerni naatsorsuutitut allakkiat aamma inissinneqarsimapput. Taakku naatsorsuutini allanneqarsimasunut ataasiakkaanut itisiliissutaasunik aamma immikkoortiternernik tunniussipput naatsorsuutit paasineqarnissaannut pisariaqartutut isigineqartumik annertussusilinnik.

ILANNGUSSAT

Nunatta Karsiata naatsorsuutaanut ilanngussaqq immikkoortortanik pingasunik imaqarpoq:

- Atuarnissaanut ilitsersuut
- Konto pingaarnerni aningaasaliissutitut naatsorsuutit
- Ukiuni pingasuni kingullerni aningaasaliissuteqartarnermi konto pingaarnerni angusat

NUNATTA KARSIATA NAATSORSUUTAASA AKUERSISSUTIGINEQARNERAT

Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaanni nr. 26, 28. november 2016-imeersumi aalajangersagaavoq kingusinnerpaamik Inatsisartut ukiakut ataatsimiinneranni ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi kingullermi nunatta karsiata naatsorsuutai kukkunerisukkut saqqummiunneqartassasut.

Nunatta Karsiata naatsorsuutaasa kukkunerisiorneqartarnissaannut kukkunerisuisunik naalagaaffimmit akuerisaasunik Inatsisartut toqqaasimapput. Kukkunerisuisut naatsorsuutitut uppersaallutik atsior-tussaapput. Tamanna naatsorsuutini takuneqarsinnaavoq.

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisup naalakkersuisut sinnerlugit naatsorsuutit Inatsisartunut saqqummiutissavai. Inatsisartut naatsorsuutit Nunatta Karsiata Naatsorsuutaasa Kukkunerisiorneqartarnerannut Ataatsimiititaliamut, Kukkunerisuiinermut Ataatsimiititaliamik taaneqartartumut, nassiutissavaat. Kukku-nersuiinermut ataatsimiititaliap kukkunerisuisut nalunaarutaat pissarsiarissavaa Naalakkersuisullu qin-nuigalugit kukkunerisuisut nalunaarutaanni inassuteqaatinut oqaaseqatinullu akissuteqarnissamut alla-ganngorlugu nassuiaasiussasut.

Kukkunerisuiinermut ataatsimiititaliap aningaasartuutaasimasut isertitaasimasullu aningaasaliissutigine-qarsimasunut naapertuuttumik atorineqarsimanersut, aningaasaliissutaasimasut aningaasaliissutissat akuersissutigineqarneranni naatsorsuutigisanut naapertuunnersut aamma Namminersorlutik Oqartussat naleqartitaat aningaasatigut illersorneqarsinnaasumik ingerlanneqarsimanersut nalilersussavai.

Tamakkua saniatigut kukkunerisuisut naalagaaffimmit akuerisaasut nalunaarutaannut aamma nalunaarum-mut Naalakkersuisut akissutaannut Kukkunerisuiinermut ataatsimiititaliaq isummissaaq.

Kukkunerisuiinermut ataatsimiititaliaq isumaliutissiisummik tunniussissaaq, isumaliutissiisut ataatsimii-titaliap naatsorsuutitut isummerfigisaanik imaqassaaq. Isumaliutissiisut taanna Inatsisartut nunatta kar-siata naatsorsuutaanik suliarinninnerannut ilaassaaq.

AQUTSISUT ATSIORNERI

Ukiumoortumik nalunaarusiaq Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kiisalu Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il. il. pillugit nalunaarut nr. 8, 27 februar 1995-imeersoq naapertorlugit tunniunneqarpoq. Malittarisassat taakku tunngavigalugit 2021-mut ukiumoortumik nalunaarusiaq isumarput malillugu sutigit tamatigit eqqortuusutut isigaarput.

Matumuuna uppersarparput:

- ukiumoortumik nalunaarusiaq eqqortumik takutitsisuusq – tassa imaappoq, ukiumoortumik nalunaarusiaq pingaarutilinnik minitaaqanngitsoq imaluunniit kukkusunik paasissutissiingitsoq
- immikkut akuersissutigineqartut naatsorsuutit saqqummiunneqarnerinut ilaatinneqartut inatsisunut aalajangersakkanullu allanut naapertuuttut kiisalu isumaqatigiissutit nalinginnaasumillu periut-sit atorineqartut,
- suleriaasissanik pilersitsisoqarsimasoq, taakkulu naapertorlugit ukiumoortumik nalunaarusiami aningaasat ilanngunneqarsimasut pissusissamisoortumik ingerlanneqarneri qulakkeerneqarlutik.

Ukiumoortumik nalunaarusiaq Inatsisartuni suliarineqassasoq inassutigineqarpoq.

Nuuk, ulloq 6. maj 2022

Naaja H. Nathanielsen
Aningaasaqarnermut, Aatsitassanut,
Inatsisit Atuutsinneranut Naligiissitaanermullu
Naalakkersuisoq

Nikolai Sten Christensen
Naalakkersuisoqarfimmi pisortaq

KUKKUNERSUISUT SUMULLUUNNIIT ATTAVEQAN- NGITSUT UPPERNARSAASIINERAT

INATSIARTUNUT

Kukkunersuisut ukiumoortumik naatsorsuutitut oqaaseqaataat

Ukiumut naatsorsuiffiusumut 1. januar - 31. december 2021-mut Nunatta Karsianut ukiumoortumik naatsorsuutit kukkunersiorsimavavut, taakkunanilu angusanut naatsorsuutit, oqimaaqatigiitsitsinerit, akiliisinaassutsimut naatsorsuineq allakkiallu ilaapput, tassanilu naatsorsueriaaseq quppernemi 72-87-imi erseqqissaatigineqartoq atorineqarpoq. Ukiumoortumik naatsorsuutit Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kingusinnerusukkullu allanngortinneqartoq malillugu suliarineqartarput.

Ukiumut naatsorsuutit pingaarutilinni tamani eqqortumik isikkoqartut, ima paasillugu Kommunit Namminersorlutik Oqartussallu missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kingusinnerusukkullu allanngortinneqartoq naapertorlugu suliarineqarsimasut, isumaqarpugut.

Inerniliinermut tunngaviusoq

Kukkunersuiinerput kukkunersuisarneq pillugu nunani tamalaani najoqqutassat aammalu kalaallit kukkunersuiinerput inatsisaat malillugit piumasarineqartut allat malillugit ingerlapparput, tassami kukkunersuiineq Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kingusinnerusukkullu allanngortinneqartoq malillugu ingerlanneqarsimammat. Najoqqutassat piumasaqaatillu tamakku malillugit akisussaaneqartut kukkunersuisup atsiugaani immikkoortumi "Ukiumoortumik naatsorsuutit kukkunersioinnissaannut kukkunersuisup akisussaaneq"-mi sukumiinerusumik nassuiarneqarput. Uagut nunani tamalaani kukkunersuisut ileqqorissaarnissamik malittarisassa (IESBA-p ileqqorissaarnissamik malittarisassai) aamma Kalaallit Nunaanni piumasaqaatit atuuttut allat naapertorlugit kommunimut attuumassuteqanngilagut, soorlu aamma taakkua ileqqorissaarnissamik malittarisassartai piumasaqaatitaalu naammassinikuugivut. Isumaqarpugut kukkunersuiinermit angusat uppernassusiat naammaginartuq aamma uagut inerniliussatsinnut tunngavissatut naleqquttuusut.

Ukiumut naatsorsuutitut Naalackersuisut akisussaaffiat

Ukiumoortumik naatsorsuutitut eqqortunik suliaqartarnissamut Naalackersuisut akisussaapput, tassalu Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kingusinnerusukkullu allanngortinneqartoq il. i. naapertorlugu malunnartunik kukkuneqarnanilu amigaaqeqassanngitsoq. Naalackersuisuttaaq suliffeqarfiup iluani nakutiginnissamut akisussaapput, tamannalu kukkusumik paasissutissiinani ukiumoortumik naatsorsuutit suliarinissaannut pisariaqartutut Naalackersuisunit isigineqarpoq, apeqqutaanani tamatumunnga akornutissat kukkunerillu kiisalu naatsorsueriaatsimik tulluatumik toqqaaneq atuinerlu pissutaanersut aammalu naatsorsuinikkut missingiisarnerit pisut tunngavigalugit naammattutut isigineqarnerat pissutaanersut.

Pissutsit kukkunersuiinerput attuumassutillit erseqqissarneri

Aningaasaliissutitut naatsorsuutitut takussutissani missingersuutit pillugit paasissutissat aningaasanut inatsimmi kontunut siunertanullu agguataarlugit Naalackersuisut ilanngussisimapput. Sanilliussilluni kisisit taakku kukkunersuiinermit tunngavigineqanngillat.

Kukkunersuisup akisussaaffia

Naatsorsuutit tamarmiusut pingaarutilimmik kukkusumik paasissutissartaqannginnissaannik uagut qulakkeerinnissarput anguniarparput, peqquserlunnermik imaluunniit kukkunermit taakkua peqquteqarnerisut apeqqutaanngilaq, aamma kukkunersuisut uppernarsaaneq inernertalimmik tunniussineq anguniarparput. Pitsaasumik qulakkeerinnissaq assut pingaartinneqarpoq taamaattorli nunani tamalaani kukkunersuiinermit tunngaviusumik malittarisassat aamma Kalaallit Nunaanni piumasaqaatit atuuttut naapertorlugit kukkunersuisoqarnera qulakkiivillugu oqaatigineqarsinnaanngilaq taamaattorli malunnaatilimmik kukkusooqarsimatillugu tamatigit qulaajarneqartartussaapput. Peqquserlunnerup imaluunniit kukkusooqarnerata kingunerisaanik kukkusumik paasissutissiisoqarsinnaasarpoq aamma aningaasaqarneq pillugu aalajangiinernut taakkua ataasiakkaarlutik ataatsimoorlutilluunniit sunniuteqarnissaat naatsorsuutigineqarsinnaapput, naatsorsuutinimmi atuisut naatsorsuutit aallaavigalugit aalajangertarmata.

Nunani tamalaani kukknersiunerimi tunngaviumik malittarisassat, Kalaallit Nunaanni piumasaqaatit al-lat atuuttut ilinniagalittut malillugit kukknersiuvugut aamma kukknersiunerimi ilinniagalittut isornar-torsiulluta. Tamakku saniatigut:

- Naatsorsuutini kukknermik malunnaatilimmik ilisimatitsineq suussusersigutsigu aamma nalilerutsigu, peqquserlunneq kukknerluunniit tamatumunnga apeqqutaatinnagu, peratarsinnaasut taakkua qisuar-riarfigalugit kukknersiuisutut ilusilersuillutalu suliarinnissaagut kiisalu uagut inerniliinerput tunng-avigalugu naammagintumik tulluurtumillu kukknersiuisutut uppersaassalluta. Malunnaatilimmik kukknerit paasissutissiissutigineqarnerinik takunngitsuiinerit peqquserlunnerujussuarmik peqqute-qarnerusinnaasarpur kukknerminngarnit, tassami isumaqatigiilluni peqquserluttoqartarmat, upper-narsaatinik eqqunngitsumik suliaqartoqartarmat, piaaralunilu nalunaarsuinngitsoortoqartarmat, al-lamat saasaarisoqartarmat imaluunniit suliffeqarfiup iluani nakkutilliinngitsoortoqartarmat.
- Pissutsit naapertorlugit kukknersiunerimi iliusissanik isumaliuteqarnissatsinnut kukknernersiui-nermut attuumassutilinnik nammineq nakkutilliinernut tunngasunik paasiniaasarpugut, tamatumani-li Namminersorlutik Oqartussat namminneerlutik nakkutilliinerisa sunniuteqarnerat pillugu inerniliis-suteqarneq ajorpugut.
- Aqutsisut suleriaasiat naatsorsuutini missiliussat paasissutissallu attuumassuteqartut aqutsisut sulia-risimasaat naammagintutut naleqquttuunersullu isummersorfigisarpavut.
- Ingerlatsisoqaannarinnissaa pillugu naatsorsuisarnermut tunngavigineqartoq tunngavigalugu ukiumoor-tumik naatsorsuutinik Naalakkersuisut suliaqartarnerat tulluurtuunersooq kiisalu kukknersiuisut up-persaaneerat anguneqartoq tunngavigalugu pisunut pissutsinulluunniit atasumik malunnartumik nalornisoqarnerooq Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsiinnarinnissamik pisinnaasaqarnerannut malunnartumik nalornilersitsisinnaasunik peqarnerooq inerniliuppurput.
- Naatsorsuutit paasissutissartaat imaluunniit paasissutissat naammaginangissorigutsigit kukkner-siuisutut uppersaanitsinni inerniliinitsinnut tamanna uparuassavarput imaluunniit malunnaatilimmik nalornissuteqarneri nalimmassartariaqassavavut. Ullormi kukknersiuisutut uppersaaffitsinni kuk-knersiuisutut uppersaatait tunngavigalugit inerniliivugut. Kisianni siunissami pisussat pissutsilluun-niit atuutilersussat Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsisinnaajunnaarneranik kinguneqartitsisin-naapput.

Ilaatigut kukknersiunerup qanoq annertutiginnissaa piffissalernissaalu kiisalu kukknersiuinikkut malun-nartumik paasisat pillugit Naalakkersuisunik oqaloqateqartarpugut, soorlu suliffeqarfiup iluani kontuni amigaataasinnaasut kukknersiunerup nalaani naammattoortakkagut.

Ukiumoortumik naatsorsuutit saniatigut paasissutissat allat taakkunungalu kukknersiuisup nalunaaruteqarnera

Naalakkersuisut paasissutissanut allanut akisussaappur. Paasissutissani allani "Nunatta Karsiata Naatsor-suutai 2021"-mi paasissutissat allat ilanngussanut takussutissaq ilanngullugu ilaappur, tamakkulu kukk-nersiuinitsinnut tamannalu pillugu nalunaaruteqarnitsinnut ilaangillat, takuuk inerniliussinermut immik-koortoq siulianiittoq.

Ukiumoortumik naatsorsuutit pillugit uagut inerniliinerput paasissutissanik allanik ilanngussiffiunngilaq aamma taakku pillugit qularnaatsumik inerniliussamik oqaaseqaateqanngilagut.

Paasissutissat allat ukiumoortumik naatsorsuutinik kukknersiuinitsinnut attuumassutilit atuarnissaat uagut akisussaaffigaarpur aamma atuarnitsinni paasissutissat allat ukiumut naatsorsuutinut malunnaa-tilimmik naapertuutinningsut imaluunniit uagut kukknersiuinitsinni ilisimalikkavut imaluunniit allati-gut malunnaatilimmik kukkusumik paasissutissanik imaqarnerisut nalilersussallugit akisussaaffigaarpur. Sulinerput taama tunngaveqartillugu paasissutissanik allanik malunnaatilimmik kukkusumik ilisimatinne-qarsimagutta, pissutsit paasisavut nalunaarutigisartussaavavut.

Taakkua saniatigut aqutsisooqatigiit nalunaarusiaat kommunit Namminersorlutik Oqartussat missinger-suutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28.november 2016-meersoq naapertorlugu kingusinnerusukkullu allannguutai naapertorlugit paasissutissat piumasaqaataasut ilaanersut nalilersus-sallugit uagut akisussaaffigaarpur.

Tassunga atatillugu nalunaarutissaqanngilagut.

INATSISINUT ALLANUT TUNNGATILLUGU NALUNAARUT MALITTARISASSIORNERILLU ALLAT

Inatsisit isornartorsiorlugit kukkunersiuineq aamma ingerlatsinerup kukkunersiorneqarnerat pillugit oqaaseqaatit

Naatsorsuutit saqqummiunneqarnerini immikkut ittumik akuersissutit, aningaasaliissutissatut nalunaarutigineqareersunut, inatsisinut malittarisassanullu allanut kiisalu isumaqatigiissutaasunut nalinginnaasumillu suleriaatsimut naapertuuttuunersut Naalakkersuisut akisussaaffigaat. Aningaasat aqunneqarneranni aammalu ingerlatsinermi ukiumoortumik naatsorsuutini ilaasumi aningaasatigut taartissat isiginiarneqartarnissaannut Naalakkersuisut aamma akisussaapput. Naalakkersuisut tassunga atatillugu atortussanik suleriaasissanillu pilersitsinissamut akisussaapput, taakkulu ileqqaarsinnaanermut, sanaartorsinnaanermut sunniuteqarluarnissamullu tapersersuissapput.

Ukiumoortumik naatsorsuutini kukkunersiuinitsinni inatsisit tunngavigalugit isornartorsiuilluta kukkunersiuinissarput uagut akisussaaffigaarput aamma pisortat kukkunersiuisarneranni tunngavigineqartartut naapertorlugit qulequttat toqqartukkat aqunneqarnerini kukkunersiuinissaq akisussaaffigalutigu.

Inatsisit tunngavigalugit isornartorsiuilluta kukkunersiuinitsinni qulequttat toqqakkat naatsorsuutit saqqummiunneqarnerini ilangussat isumannaatsuunersut misilerartarpavut, taamaaliornitsinni aningaasaliissutinut, inatsisinut allatullu malittarisassanut kiisalu akueralugu isumaqatigiissutigineqarsimasunut nalinginnaasumillu peruserineqartunut aningaasaliissutit pillugit aalajangersakkat naapertuuttuunersut misissuisarpugut. Aqutsinerup kukkunersiorneqarnerani isumannaatsuuneq nalilersortarparput, atortut, periutsit imaluunniit aningaasaliissutit misissorneqartut ukiumoortumik naatsorsuutit iluanni aningaasanik aqutsinermi aamma suliat ingerlanneqarnerani eqqarsaatigineqarsimanersut misissuisarpugut nalilersuisinnaajumalluta.

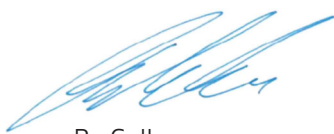
Suliat inernerini malunnaatilimmik isornartoqartitsigutta oqaaseqaatini ukunani tamanna nalunaarutigisavarput.

Malunnaatilimmik isornartunik oqaaseqaatigisinnaasatsinnik tassunga atatillugu nalunaarutissaqanngilagut.

Nuuk, ulloq 6. maj 2022

Deloitte

Kukkunersiuinermut Ingerlatseqatigiiffik Naalagaaffimmit akuerisaq

Bo Colbe
Kukkunersiuisoq Naalagaaffimmit akuerisaq
MNE nr. 24634

Per Timmermann
Kukkunersiuisoq Naalagaaffimmit akuerisaq
MNE nr. 18652

2021-MUT NALUNAARUT

UKIUMI ANGUSARINEQARTUT

Ukiumi angusarineqartut naatsorsuutini takussutissiani marlunni assigiinngitsuni qulaajaaffigalugit Nunatta Karsiata naatsorsuutaani takutinneqarput. Taakku marluullutik angusanut Namminersorlutik Oqartussat angusarisimasaannut qulaajaaffiupput, kisiannili immikkut suliarineqarsimallutik.

Naatsorsuutini saqqummiinermi siullertut ukiumoortumik naatsorsuutit pineqarput.

Ukiumoortumik naatsorsuutitigit nassuiarneqartarput Namminersorlutik Oqartussat ukiumi isertitaat aningaasartuutaallu (angusat naatsorsorneqarneri) – taakkulu killiffimmi oqimaatigiitsitsinertut isigineqassapput, taakkunanilu Namminersorlutik Oqartussat ukiup naatsorsuiffiusup naalernerani aningaasaqarnikkut inissisimanerat akiliisinnaassutsimullu naatsorsuinerit ukiumi aningaasat ingerlannerannik takutitsiffiusut nassuiarneqarput.

Angusanik naatsorsuineri siulliullugu ukiumi ingerlatsineri angusat suliffeqarfiup nalinginnaasup ingerlatsineri angusaanut assersuunneqarsinnaasut naatsorsorneqassapput, takuuk naatsorsuinerit periu-seq atorineqartoq pillugu immikkoortoq.

Ingerlatsineri angusat tamatum kingorna suliffeqarfimmi taarsigassarsiat aningaasaliissutillu nikingassutaannut iluarsineqassapput, taamaalilluni IST-mi angusat (ingerlatsineq, sanaartorneq aamma taarsigassarsititsineq) takuneqarsinnaalissapput. Naggasiullugu Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaannut, suliffeqarfimmi namminersortitanut kiisalu kommuninut taarsigassarsiat iluarsineqassapput, taamaalilluni Nunatta Karsiata IS-imi (ingerlatsineq aamma sanaartorneq) angusai takuneqarsinnaalissapput.

Suunerinut agguataarlugit ingerlatsineri angusat

Mio. kr.	2019	2020	2021
Isertitat	-7.424	-7.553	-7.291
Ingerlatsineri aningaasartuutit	7.010	7.430	7.333
Sanaartornerit aningaasaliinerillu	-359	315	60
Ukiumi ingerlatsineri angusat	-773	192	102
Taarsigassarsititsineri nikinganerit	-35	-410	-77
Suliffeqarfimmi aningaasaliinerit	671	50	115
IST-mi angusat	-137	-168	140
Ilanngaaseereerluni taarsigassarsititsinerit	-5	303	10
IS-imi angusat	-142	135	150

-(minus) tassaapput isertitat akiliutigineqartullu, kisitsisit minusitaqanngitsut tassaallutik aningaasartuutit tunniunneqarsimasullu.

Suunerinut agguataarlugit angusat naatsorsornerisa takutippaat 2021-mi ingerlatsineri 102 mio. kr.-inik amigartoortoqarsimasooq, taakkulu 2020-mut sanilliullugit 90 mio. kr.-inik amerlanerupput.

Isertitat tamarmiusut 2020-mut sanilliullugit 262 mio. kr.-inik ikileriarsimapput, tamatumunngalu EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiisummiit isertitakinnerusimaneq kiisalu akileraarutinit akitsuutiniillu isertitakinnerusimaneq pingaartut pissutaapput.

Ingerlatsinerimut aningaasartuutit tamarmiusut 2020-mut sanilliullugit 97 mio. kr.-inik ikileriarsimapput, tamatumunngalu Covid-19-ip kingunerisaanik immikkut ittumik iliuuseqarnissanut Namminersorlutik Oqartussat 2021-mi aningaasartuutikinnerusimanerat pingaarnertut pissutaavoq.

Sanaartornerimut aningaasalersuisarnermullu aningaasartuutit 2020-mut sanilliullugit 255 mio. kr.-inik ikileriarsimapput, tamatumunngalu sanaartornerimut aningaasaliissutit ingerlatsinerimut tunngasut ikileriarsimasut kiisalu ingerlatseqatigiiffiniit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartuniit qaffasinnerusumik pissarsiaqarsimanerit pingaarnertut pissutaapput.

Naatsorsuutit saqummiunneqartut tullii tassaapput aningaasaliissutinut naatsorsuutit.

Aningaasaliissutinut naatsorsuutitigut nassuiarneqartarput aningaasaliissutinut (missingersuutit) naalakkersuinikkut aalajangerneqarsimasunut tunngatillugu ukiumi atuinerit. Taamaalilluni aningaasaliissutinut naatsorsuutitigut takutinneqarpoq aningaasaliissutit malinneqarsimasut - taamalu Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermik aqutsinermi eqqortumik ingerlatsisut oqaatigineqarsinnaalluni.

Isertitat aningaasartuutillu soorunami ukiumoortumik naatsorsuutit assigivaat, ukiumoortumik naatsorsuutitigut ersersinneqarput isertitat aningaasartuutillu akornanni pissutsit aningaasaliissutinullu naatsorsuutitigut ersersinneqarput atuinerup aningaasaliissutillu akornanni pissutsit. Takussutissami tullinnguuttumi takutinneqarpoq aningaasaliissutinut naatsorsuutit aningaasaliissutit suussusiinut immikkoortiterneqarsimaneri.

Aningaasaliissutinut naatsorsuutit

Mio. kr.	2019	2020	2021	2021	2021
	Naatsorsuutit	Naatsorsuutit	Naatsorsuutit	Missingersuutit	Nikingassut
Isertitassatut aningaasaliissutit	-7.740	-7.431	-7.169	-7.120	-49
Ingerlatsinermut aningaasaliissutit	2.998	3.367	3.189	3.102	88
Aningaasaliissutit inatsisitigut pisussaaffigisat	1.062	1.094	1.086	1.148	-62
Tapiissutit aningaasaliissutit	3.010	2.436	2.537	2.588	-51
Sanaartornermut aningaasaliissutit	532	366	496	497	0
IST-mi angusat	-137	-168	140	215	-75
IS-imi angusat	-142	135	150	225	-75

- (minus) Naatsorsuutini missingersuutini isertitat takutinneqarput Nikingassutinut takussutissami takuneqarsinnaapput missingersuutinut sanilliullugu aningaasartuutikinneruffiit isertitaqarneruffiillunniit aningaasartaat.

2021-mi IST-mi angusarineqartut 140 mio. kr.-inik amigartoorfiupput, tamannalu ilassutitut aningaasaliissutit ilanngullugit missingersuutigalugu 215 mio. kr.-inik amigartooruteqarnissamut sanilliullugu angusat 75 mio. kr.-inik pitsanngoriarnerannik kinguneqarpoq.

Immikkoortut tullii aningaasaliissutit suussusii ataasiakkaarlugit erseqqinnerusumik nassuiarneqarput. Missingersuutigineqartunit nikingassutit annertunerusut nassuiarneqarnissaat qitiutinneqassaaq.

ISERTITASSATUT ANINGAASALIISSUTIT

Isertitassatut aningaasaliissutitigut Naalakkersuisunut ilaasortaq akisussaasoq piginnaatinneqarpoq inatsisitigut pisussaaffigisanik taamatullu inatsisitigut pisussaaffiginngisanik isertitaqartarnissamut. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut danskit naalagaaffiata ataatsimoortumik tapiissutai kiisalu akileraarutit akitsuutillu isertitassatut aningaasaliissutit naatsorsuusiorneqassapput.

Isertitassatut aningaasaliissutit

Mio. kr.	2021 Naatsorsuutit	2021 Missingersuutit	2021 Nikingassut
Akileraarutit akitsuutillu	-2.545	-2.366	-180
Pisortat oqartussaaffeqarfiinit nuussinerit	-4.168	-4.337	169
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	-11	-9	-2
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerit	-204	-179	-24
Pilersuineq	-240	-214	-26
Allaffissorineq	0	-14	14
Isertitassatut aningaasaliissutit katillugit	-7.169	-7.120	-49

Isertitassatut aningaasaliissutinut naatsorsuutit aningaasanut inatsimmi kingusinnerusukkullu ilassutit aningaasaliissutini naatsorsuutigineqartunit 49 mio. kr.-inik amerlanerusimapput.

Namminersorlutik Oqartussat 2021-mi isertitaasa 58 pct.-iisa missaanniittut imaluunniit 4.168 mio. kr.-nit naalagaaffimmit ataatsimoortumik tapiissutit, EU-mit isertitat aamma isumaqatigiissutigalugit isertitat allat aqutigalugit pisortani oqartussaasut nuussinerannit pisuupput.

Akileraarutit akitsuutillu missingersuutigineqartunit 180 mio. kr.-nik isertaqarfiunerupput, missingersuutigineqartunut sanilliullugu tamanna 8 %-imik pitsaaneruvoq. Iluanaaruteqarnerunermut nuna tamakkerlugu akileraarut, nuna tamakkerlugu immikkut akileraarut, ingerlatseqatigiiffinnut akileraarut toqqaannangitsumillu akileraarut naatsorsuutigisamiit qaffasinnerusimanerat pingaarnertut pissutaapput.

Toqqaannangitsumik akileraarutitigut iluanaaruteqarnerunerit eqqussuinerimut akitsuutit, naqissusiinerimut akitsuutit, motorinut akitsuutit kiisalu qalerallinnut akitsuutit aqutigalugit naatsorsuutigisamit isertitaqarnerusimanermut pingaarnertut pissutaatinneqarput, tassanilu raajanut akitsuut naatsorsuutigisamit annikinnerusimavoq.

Pisortat oqartussaaffiinit nuussinerni isertitakinnerusimanermi EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiissummi nutaami akiliutigineqartussat aatsaat ukiuni tulluuttuni takkuttussaananerat pingaarnertut pissutaapput.

Inuussutissarsiornep ineriartortitsiffiunerani isertitaqarnerusimanermut Namminersorlutik Oqartussat Royal Greenlandimitt naatsorsuutigisamiit pissarsiaqarnerusimanerat pingaarnermik pissutaavoq.

Pilersuinerimi nikingassuteqarneq inissianut taarsigassarsiat siusinnerusukkut akilertissimanerat aqutigalugu isertitaqarsimanerunermut pingaarnertigut tutsinneqarsinnaavoq.

INGERLATSINERMUT ANINGAASALIISSUTIT

Ingerlatsinermut aningaasaliissutit suliffeqarfinnut allaffissorinikkullu immikkoortunut ilanngaaseereerluni aningaasartuutit akilernissaannut killiliussatut aningaasaliissutit tunniunneqartarput.

Ingerlatsinermut aningaasartuutit siunertanut agguataarlugit

Mio. kr.	2021 Naatsorsuutit	2021 Missingersuutit	2021 Nikingassut
Akileraarutit akitsuutillu	0	87	-87
Naalackersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat	107	88	19
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	405	380	25
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerit	95	107	-13
Isumaginninnermi siunertat	78	41	36
Peqqissuseq	1.487	1.518	-31
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusionermullu tunngasut	97	11	86
Sunngiffik, kulturi upperisarl.	91	128	-37
Attaveqaatit	19	20	-2
Pilersuineq	14	11	3
Upalungaarsimaneq pinerluttunullu isumaginnittoqarfik	1	64	-63
Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	39	28	11
Allaffissorneq	763	617	146
Siunertat allat	-5	0	-5
Ingerlatsinermut aningaasaliissutit katillugit	3.189	3.102	88

2021-mi ingerlatsinermut aningaasartuutit aningaasaliissutaasunit 88 mio. kr.-inik ikinnerupput, tamanalu missingersuutitut sanilliullugu 2,8 %-imik nikinganeruvoq (atuineruneq).

88 mio. kr.-inik ataatsimut atuinerusimaneq covid-19 tunngavigalugu immikkut ittumik iliuuserineqartusanut pingaarnertut pissutaatinneqarpoq.

2021 ukiut pingajoraat aningaasartuutit siunertat malillugit nalunaarsorneqarfiat, takuuk tabeli siulianiittoq. Nikingassutit ilarpasui atuinerit missingersuutaasunit siunertanut allanut nalunaarsorneqartarsimanagerat suli tunngatinneqartarnerannut tutsinneqarsinnaavoq. Akileraarutini akitsuutinilu, Naalackersuisoqarnermi tamallu oqartussaaqataaneranni, ineriartortitsineri ilinniartitaanermilu, isumaginninnikkut siunertani, teknikimi, avatangiisini pilersaarutinilu, sunngiffimmi, kulturimi upperisarsionermilu, sillimaniarnermi pinerluuteqarsimasunullu isumaginnittoqarfimmi, nunanut allanut sullissivimmi/nunani tamalaani sammisani kiisalu allaffissornermi nikingassutit taamatut pisoqarsimaneranut pissutaatinneqarsinnaaput.

ANINGAASALIISSUTIT INATSIITIGUT PISUSSAAFFIGISAT

Inatsisitigut pisussaaffigalugit aningaasaliissutit tunniunneqassapput immikkut inatsisitigut aalajangersaasoqarsimatillugu, tiguisussat aalajangersimasut pisassanut aalajangersimasunut piginnaatitaaffeqartut aamma tunniussassat annertussusissaat imaluunniit naatsorsorneqarnerinut tunngavissat immikkut inatsisitigut aalajangersarneqarsimatillugit.

Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffigisat siunertanut agguataarneqarput

Mio. kr.	2021 Naatsorsuutit	2021 Missingersuutit	2021 Nikingassut
Akilerarutit akitsuutillu	86	80	6
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	353	190	163
Isumaginninnermi siunertat	613	662	-49
Peqqissuseq	26	44	-18
Allaffissorreq	8	172	-164
Siunertat allat	1	1	0
Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffigisat katillugit	1.086	1.148	-62

2021-mi aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffigisat aningaasaliissutaasunit ataatsimut 62 mio. kr.-inik ikinnerupput, tamannalu missingersuutaasunut sanilliullugu 5,4 %-imik nikinganeruvoq (atuinikinnerussutit). Ataatsimut 62 mio. kr.-inik atuinikinnerusoqarsimanera utoqqalinersialinnut siusinaartumillu so-raarnerussutisialinnut pisortanit pensionisianut kiisalu Pinerluttulerinermi Inatsit malillugu paaqqinnit-tarfinnut inissiisarnernut naatsorsuutigisamit aningaasartuutit ikinnerusimanerannut pingaarnertut tut-sinneqarsinnaavoq.

Ineriartornermi ilinniarnermilu nikingasoqarnera allaffissornermut nikingasoqarneranik taamaattumik il-luatungilerneqassaaq, tamatumunngalu atuinerup siunertamut missingersuutinut atorneqartup siunertap allaaneruneranut nalunaarsuisoqarsimanera pissutaavoq.

TAPIISSUTITUT ANINGAASALIISSUTIT

Tapiissutitut aningaasaliissutini Naalakkersuisup akisussaasuusup aningaasartuutunik inatsisitigut pissaaffiunngitsutut isikkulinnik aningaasartuuteqarsinnaanera piginnaatitsissutaavoq. Aningaasartuutit tapiissutitut isikkoqarsinnaapput, suliffeqarfinnulli aningaasanik aningaasaliissutaasinnaallutik, ernianut aningaasartuutaasinnaallutik, ernianut tapiissutaasinnaallutik, inuussutissarsiutinut tapersiissutaasinnaallutik, isumakkeerinerusinnaallutik taarsigassarsiarititaasinnaallutillu.

Tapiissutitut aningaasartuutit siunertanut agguataarlugit

Mio. kr.	2021 Naatsorsuutit	2021 Missingersuutit	2021 Afvigelse
Pisortat oqartussaaffiisa akornanni nuussinerit	1.530	1.530	0
Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerit	33	34	-1
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	101	101	0
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerit	223	228	-5
Isumaginninnermi siunertat	115	117	-2
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusernermullu tunngasut	18	16	2
Sunngiffik, kulturi upperisarlu	169	171	-2
Attaveqaatit	74	79	-5
Pilersuineq	261	268	-7
Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	6	5	0
Allaffissorneq	7	38	-32
Siunertat allat	0	0	0
Tapiissutitut aningaasaliissutit katillugit	2.537	2.588	-51

2021-mi tapiissutitut aningaasartuutit aningaasaliissutaasunit ataatsimut 51 mio. kr.-inik ikinnerusimapput, tamannalu missingersuutaasunut sanilliullugu 2,0 %-imik nikinganermut (atuinikinnerunermut) naapertuuppoq.

Allaffissornermut atuinikinnerunermi atuinerup siunertanut missingersuutini atornerqartumut allamut nalunaarsorneqarsimanera pingaarnertut pissutaavoq.

Atuinerusimanerit atuinikinnerusimanerillu sinneruttut siunertanut allanut tunngatillugu nikinganernut anikinnerusunut agguataarneqarput. Nikingassutit sammisanut arlalinnut aamma agguataarneqarput.

SANAARTORNERMUT ANINGAASALIISSUTIT

Sanaartugassanut aningaasaliissutitigut Naalakkersuisunut ilaasortaq akisussaasoq piginnaatinneqarpoq pigisanik aalaakkaasunik pisinnermut, sanaartornermut, sanaartukkanut taarsigassarsisitsinnermut, sanaartukkanut tapiissuteqarnermut, iluarsaassinnermut allanullu atatillugu aningaasartuuteqarnissaanut.

Sanaartornermut aningaasartuutit siunertanut agguataarlugit

Mio. kr.	2021 Naatsorsuutit	2021 Missingersuutit	2021 Nikingassut
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	57	60	-3
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerit	5	16	-11
Isumaginninnermi siunertat	41	37	4
Peqqissuseq	76	92	-16
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusiornermullu tunngasut	10	7	3
Sunnigiffik, kulturi upperisarlut	4	4	0
Attaveqaatit	70	59	11
Pilersuineq	273	220	53
Siunertat allat	-37	5	-32
Sanaartornermut aningaasaliissutit katillugit	496	497	-0

2021-mi atuineq ukiup ingerlanerani aningaasaliissutaasunut sanaartornermut aningaasaliissutaasunut tamanut naapertuuppoq.

Taamaammat siunertani ataasiakkaani nikinganerit atuinerit missingersuutaasuni naatsorsuutigisaniit siunertanut allanut nalunaarsorneqartarsimanerannut tutsinneqarsinnaavoq.

Sanaartugassanut lluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi missingersuusioriaaseq ukioq 2000-miit pilersinneqarpoq, tassunga ukiumoortumik suliniutigineqartunut ataasiakkaanut sanaartornermut aningaasaliissutit akuersissutigineqartut nuunneqartarlutik. Taamaalilluni ukiuni ataasiakkaani sanaartornissamut aningaasaliissutissat akuersissutigineqartut aningaasartuutissat naatsorsuusiorneqartarput. Sanaartukkat naammassiortorneqarnerat ilutigalugu aningaasaateqarfimmi aningaasartuutit ilanngaaticigineqartassapput.

Sanaartugassanik suliniutissat aalajangersimasut 2021-mut ukiunullu siusinnerusunut aningaasaliissutit inatsisini ilanngunneqarsimasut suliarineqarnissaannut inaarsarneqarnissaannullu Sanaartugassanut lluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi aningaasat immikkoortinneqarput. Sanaartugassanut lluarsagassanullu Aningaasaateqarfik pillugu nassuiaat Nunatta Karsiata naatsorsuutaanut ilanngussatut ilanngunneqarpoq.

Sanaartugassanut lluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi aningaasat uninngasuutigineqartut 2021-p naanerani katillugit 1.000 mio. kr.-upput, tassa 2020-mut sanilliullugu 84 mio. kr.-inik apparartoqarpoq.

NALUNARUTIT NAALAKKERSUISOQARFINNEERSUT

NAALAKKERSUISUT SIULITTAASUATA NAALAKKERSUISOQARFIA

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia Naalakkersuisut Siulittaasuannik Naalakkersuisullu allattoqarfiannik naalakkersuisoqarfinnik kiffartuussinermik isumagisaqarpoq.

Naalakkersuisoqarfiup aqqissuussaananerani immikkoortortat makku ilaapput:

- Aqutsisunut allattoqarfik, tassunga Naalakkersuisumut allatsi kiisalu Aatsisartut Nuutitsisarfillu ilaal-lutik.
- Inatsisilerinermut immikkoortortaq
- Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfik
- Tunngaviusumik inatsiseqalernissamut immikkoortortaq.
- HRU / Suliassaqarfiit assigiinngitsut aqutugalugit ineriartortitsinissamut immikkoortortaqarfik

Tamatuma saniatigut Inatsisinut tunngaviusussanut isumalioqatigiissitap allattoqarfia kiisalu Digitali-seeriinermut Aqutsisoqarfik naalakkersuisoqarfimmu ilaapput.

Siunertaq

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia Naalakkersuisut Siulittaasuannik Naalakkersuisul-lu allattoqarfiannik naalakkersuisoqarfinnik kiffartuussinermik isumagisaqarpoq. Tassani immikkoortor-taqarfinni assigiinngitsuni nalinginnaasumik allaffissorneq ingerlatsinerlu isumagineqarput.

Taakkua saniatigut Qitiusumik Allaffeqarfiup iluani suliassaqarfiit assigiinngitsut aqutugalugit aningaasa-liissutinik aqutsinermi ataqatigiissaarinermilu Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia peqa-taavoq.

Pingaarnertut suliassat

Aqutsinermut allattoqarfiup Naalakkersuisut Siulittaasuannik Naalakkersuisullu allattoqarfiannik naal-akersuisoqarfinnik kiffartuussinissaq qulakkeerpa, tassunga ilaatillugit Naalakkersuisuni naalakkersuinik-kut suliniutinik ataqatigiissaarineq aamma Naalakkersuisut aalajangiinermut tunngaviisa pitsaassusaannik qulakkeerinneq.

Aqutsinermut allattoqarfik Inatsisilerinermut immikkoortortaqarfik peqatigalugu Naalakkersuisut Inatsi-sartunut suliassanngortitaannik qulakkeerinntarput. Aammattaaq missingersuutitut ilanngussat suliari-neqarnissaat, ingerlaavartumik missingersuutit malitseqartinneqartarnissaat kiisalu naalakkersuisoqar-fimmi sulisoqarnermik aqutsinissaq Allattoqarfiup akisussaaffigai. Allattoqarfik aamma aatsitassarsior-nermi suliffissuaqarnermilu suliniutit pillugit attaviitsumik misissuinernut tapiissutinut immikkoortitanik kiisalu Naalakkersuisut tusagassiornikkut siunnersuinermik isumaginnippoq. Tamakku saniatigut aqutsi-nermut allattoqarfik Hans Egedep Illuata il.il. aqunneqarnerannut isumagisaqartuuvoq.

Inatsisilerinermut immikkoortortaqarfik Inatsisartut inatsisaannik, Namminersorlutik Oqartussat nalunaa-rutaannik, Kommuni ileqqoreqqusanik Inatsisartut inatsisaannik tunngaveqartunik aamma suliassaqarfiit assigiinngitsut aqutugalugit kaajallaasitanik isumaginnippoq. Inatsisilerinermut immikkoortortaqarfik, Aqutsisunut Allattoqarfik peqatigalugu, Inatsisartut ataatsimiinnerini Naalakkersuisut oqaluserisassan-ngortitaannik ataqatigiissaarisuuvoq. Inatsisilerinermut immikkoortortaqarfiup inatsisitigut malittarisas-sanik nalunaaruteqarneq isumagisaraa aammalu internetimi qupperneq inatsisit.gl akisussaaffigalugu.

Inatsisilerinermut immikkoortortaqarfik inatsisilerinikkut apeqqtini Naalakkersuisut Siulittaasuannik, Naalakkersuisuni ilaasortanik allanik, naalakkersuisoqarfinnik aqutsisoqarfinnillu siunnersuisuuvoq. Tama-tuma saniatigut Inatsisilerinermut Immikkoortortaqarfiup akisussaaffigisaasa iluanni inatsisitigut sammi-sat pillugit Naalakkersuisuni ilaasortanut kiisalu Namminersorlutik Oqartussani sulisunut Inatsisinut Im-mikkoortortaqarfik akuttunngitsumik pikkorissartitsisarpoq. Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfik Kalaal-lit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat aktiaateqarluni tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit piginne-qataaffiinik isumaginnittuuvoq. Immikkoortortaqarfiup aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnut Nammi-nersorlutik Oqartussanit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit pigineqartunut tunngatillugu Naalakker-suisut piginnittutut aamma politikikkut suliniutit atuutsinniarnannik ataqatigiissaarisuuvoq.

Aammattaaq qitiusumik allattoqarfimmi aatsisartorarfik oqarasuaatinillu nuutsitsisarfik Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiani aqutsisunut allattoqarfimmi immikkoortortaqarfiupput, taakkulu

naalackersuisoqarfiit aqutsisoqarfiillu tamakkerlugit sullissisuupput.

Sulisut 2021-p naanerani amerlassusaat:

Sumiiffik	Sulisut amerlassusaat (aqutsisut ilanngullugit)
Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfik	2
Inatsisilerinerimut immikkoortortaqarfik	3
Tungaviusumik inatsiseqalernissamut immikkoortortaq.	2
Aqutsisunut allattoqarfik	9
Aatsisartut nuutsisarfillu	11
Sulisunik Ineriartortitsinerimut Immikkoortortaqarfik	8
Digitaliseeriinerimut Aqutisoqarfik	27

Anguniakkanik naammassinnineq

Aqutsisunut allattoqarfik 2021-mi Naalackersuisut 75-eriarlutik ataatsimiinnerinut isumaginnissimavoq, saniatigullu oqaluserisassanut ilassutit arlallit aamma siulittaasup aalajangiinerinut 88-nut isumaginnissimalluni. Tamatuma saniatigut naalackersuisoqarfimmi pisortat sapaatip akunnikkaarlugit ataatsimiissimapput. Covid-19-imut atatillugu Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia Corona pillugu Pilersaarusernerimut Suleqatigiissitap aamma Corona pillugu allattoqarfiup ingerlannerannut nammineerluni peqataasarpoq.

Inatsisilerinerimut immikkoortortaqarfik 2021-mi Inatsisartut inatsisaannik, Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaannik, inatsisit nalunaarutigineqarnerannik kommuninilu ileqqoreqqusanik inatsisitigut pitsaassutsimik qulakkeerinninnissamik suliaqarsimavoq. Coronaqarnerata malitsigisaanik tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut peqqussummut inatsisip allannguutissaanik suliaqartussamik immikkut inatsisilerisunik Corona pillugu suligasuartussanut Inatsisilerinerimut immikkoortortaqarfik akisussaasimavoq. Tamatuma kingorna Inatsisilerinerimut immikkoortortaq tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut peqqusut tungavigalugu atulersinneqartunik nalunaarutunik arlalissuarnik naammassinnippoq.

Inatsisilerinerimut immikkoortortaqarfik Naalackersuisuni ilaasortanut nutaanut arlaleriarluni paasititsiniaaffiusunik pikkorissartitsisimavoq aamma Namminersorlutik Oqartussani sulisunut pingasoriarluni pikkorissartitsisimalluni. "Inatsisunik suleriaatsip nutaap" malitsigisaanik taakku suliaasaqarfiisa iluanni inatsisip ilusilersornissaa pillugu naalackersuisoqarfimmi aqutsisoqarfiillu Inatsisilerinerimut immikkoortortaq siunersiulluni arlaleriarluni ataatsimeeqateqartarsimavoq. Inatsisilerinerimut immikkoortortap aamma Kalaallit Nunaanni inatsisinut tungaviusunut tungasunik eqqarsaatini pillugit Inatsisinut tungaviususanut isumalioqatigiissitamut saqqummiussimavoq. Tamatuma saniatigut Namminersorlutik Oqartussani sulisutigut aqutsinermi akisussaaffik piginnaasallu pillugit kaajallaasitamik Inatsisilerinerimut immikkoortortaqarfik naammassisaqarpoq.

Ullormi 1. januar 2021 Namminersorlutik Oqartussat aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinni katillugit 14-ini piginneqataassuteqarput, taakkunanilu piginnittuuneq Ingerlatseqatigiiffinnut Allattoqarfimmiit isumagineqarpoq.

Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfik 2021-mi nammineq suliaasaqarfimmi iluani annertuunik marlunnik suliaqarsimavoq.

Siulleq tassaavoq namminersorlutik oqartussat aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnik piginnittuunerannik isumaginninnermi atorineqartunik aqutsinermi allagaatit assigiinngitsunik nutarterineq, ilagalugit: Ingerlatseqatigiiffinnik aqutsilluarnissamut Naalackersuisut najoqqutassiat, Naalackersuisut piginnittuunermi politikikkut nassuiaataat aamma namminersorlutik oqartussat aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnik pigisaanut Naalackersuisut akissarsiatigut politikkiat. Aappaa tassaavoq Kalaallit Airports A/S-imik suliaqarnermut peqataaneq, taakkulu Kalaallit Airports A/S-imi 1/3-mik piginneqataanikkut kiisalu Mittarfeqarfii A/S-inngortinnerani danskit tungaanniit peqataasoqarnissaa qulakkeerpaat.

Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfik piginnittuuneq pillugu ingerlatseqatigiiffiit aqutsisunuk ulluinnarni at-taveqaqateqartarpoq. Ukiumoortumik ataatsimeersuarnermi Naalackersuisut piginnittut suliaqartarput, ilaatigut ukiumoortumik nalunaarusiat akuersissutigalugit aammalu iluanaarutinit akiliutissatut siunnersuutit pillugit isummertarlutik. Iluanaarutinit akiliutissat aamma iluanaarutinit akileraarutinit utertitsineq 2021-mi Namminersorlutik Oqartussanut Aningaasanut inatsimmi kontumi pingaarnermi 10.13.10-mi 175,1 mio. kr.-nik pissarsissutaapput, tamannalu maannakkut Covid- 19-neqarnera pissutigalugu sunnerneqarsimavoq.

Siulersuisut ukiumoortumik isumasioqatigiissinneqartarput, taakkunani Naalakkersuisut ingerlatseqatigiiffinni aqutsisut peqatigalugit ingerlatseqatigiiffiit ineriartornerannut inuiaqatigiinnilu suliassaannut tunngatillugit piffimmi sammisassat oqaluserineqartarput. Covid-19 pissutigalugu 2021-mi siulersuisunut isumasioqatigiitsinissaq ingerlatissallugu periarfissaqarsimangilaq, taamaattorli tamanna 2022-mi periarfissaalissasoq Naalakkersuisut neriuutigaa.

Allattoqarfiup suliassaqarfianut suliassaannullu tunngatillugu allagaatit attuumassutillit Ingerlatseqatigiiffinnut Ingerlatseqatigiiffinnut Allattoqarfiup nittartagaani nutarterneqartuutarput.

Tunngaviusumik inatsiseqalernissamut Immikkoortortaqaarfik Namminersorneq pillugit Inatsimmut aamma namminersulernissamut tunngatillugu Naalakkersuisut politikip tungaatigut sullissinissaannut akisusaavoq. Immikkoortortaqaarfik Naalakkersuisut aamma Tunngaviusumik Inatsisitaarnissamut Isumalioqatigiissitap akornanni attaveqaataavoq. Immikkoortortaqaarfik namminiilivinnissaq pillugu innuttaasunik ataatsimiitsitsinerit piareersarnerinut ingerlanneqarnerinullu kiisalu tamanna aqqutigalugu namminiilivinnissamut ineriartornermut piginneqataanermik akisussaaqataanermillu pilersitsiniarluni innuttaasut peqataanissaat siunertaralugu ilisimatusarnikkut innuttaasunullu attaveqarnikkut atortussanik il.il. ineriartortitsinerimut akisussaasuvoq.

Tunngaviusumik inatsisitaarnissamut Isumalioqatigiissitap allattoqarfia Tunngaviusumik Inatsisitaarnissamut Isumalioqatigiissitamut allattoqarfittut kiffartuussissaaq. Tamatumani ilaatigut pineqarput tunngaviusumik inatsisissamut missingiutit suliarinissaa, isumalioqatigiissitamut siunnersuineq sullissinerlu, ataatsimiinnissanik piareersaaneq malitseqartitsinerlu minnerunngitsumillu paasititsiniaanermi suliassat.

Digitaliseeriinermut Aqutsisoqarfik aqqissuussaaneermigut Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiani inassisimavoq, aqutsisoqarfiullu ingerlanneqarnera aningaasanut inatsimmi kontumi pingaarnermi, 10.98.01, Digitaliseeriinermut Aqutsisoqarfik (Ingerlatsinerimut aningaasaliissutit), takuneqarsinnaarluni.

Digitaliseeriinermut Aqutsisoqarfimmut aningaasaliissutit 2021-mi 46.568 t.kr.-iupput.

Digitaliseeriinermut Aqutsisoqarfiup kalaallinut inuiaqatigiinnut aqqiissutissat isumannaatsut, nalinginnaasut digitaliusullu ineriartortinnissaanni siuttuunissaa aqutsisoqarfiup takorluugaraa.

Digitaliseeriinermut Aqutsisoqarfik nuna tamakkerlugu digitalikkut aqqiissutissanik, pisortat ataatsimoorlutik digitalikkut aqqiissutissaannik aamma qitiusumik allattoqarfiup IT-kkut tapersersuiffiginisaaanik ingerlatsinissaanik ingerlatsillunilu ineriartortitsivoq.

Digitaliseeriinermut Aqutsisoqarfik pingaarnertut akisussaaaffinnik 11-nik tullinguuttuuniittunik isumagisaqarpoq:

1. Qitiusumik allattoqarfiup IT-qarfia ingerlatai tamaasa ilanngullugit; pisiortornerit, ingerlatsineq/atuisunik sullissineq/ineriartortitsineq, ataatsimoortumik illussanik titartaasaneq aamma kiffartuussinissanik ilusillineq. Taamatuttaaq IT-mut qarasaasiaqarnerlu pillugit inatsisinut, politikinut najoqqutassanullu tapersiisoqartarpoq. Aqutsisoqarfiuttaaq IT-qarnikkut isumannaatsumik sulisoqarneruq isumagisaraa, tassungalugu atatillugu atortut aqqissuussaannikkut piginerannut atortussangortitsisarneq kiisalu attaveqaatit pigineqartut ingerlannissaat isumagisaralugit.
2. Digitaliseeriinerup iluani Namminersorlutik Oqartussat immikkoortuinut siunnersuisarneq ikiuuttarnerlu.
3. Telemut paasissutissanullu attaveqaatit kiisalu internetimut telephoneqarnermullu akisussaaneq, taakkununga ilanngullugu oqarasuaateqarfiup (normu pingaarneq 34 50 00) ingerlanneqarnera.
4. Qitiusumik allaffeqarfiup isumaqatigiissutinik akuersissutinillu aqutsinera kiisalu IT-mut, telemut digitalinnngortitsinerimullu tunngasuni isumaqatigiinniarneq isumaqatigiissuteqarnerlu. Aqutsisoqarfik kalerrinneqarsimatinnagu IT-nik digitaliseeriinermullu suliniutinik pisisoqarsinnaananilu aallartitsisoqarsinnaangilaq.
5. Qitiusumik allattoqarfiup digitaliseeriinermut suliniutai kiisalu Naalakkersuisut nuna tamakkerlugu digitaliseeriinermut periusissaata ineriartortinnera atortussangortinneralu.
6. Imarisat nalilersornissaannut najoqqutassallu atuuttut malittarnissaannut Qitiusumik Allattoqarfiup immikkoortuini kommuninilu suliassat attuumassutillit tamaasa ilanngullugit sullissivik.gl-imik ingerlatsineq ineriartortitsinerlu.
7. Qitiusumik Allattoqarfiup pisortallu ataatsimoorussamik IT-qarnikkut isumannaallisaanikkut digitali-

seeriinikkullu periusissaannik ineriartortitsineq atortussangortitsinerlu.

8. Nuna tamakkerlugu IT-qarnerup digitaliseeriinerillu iluini najoqqutassanik, periutsinik ilusissanillu ineriartortitsineq.
9. Atortunut ataatsimoorussanut, soorlu ESDH, mailinut atortunut, video atorlugu attaveqaqatigiittarnernut kiisalu suliniutinut aningaasaliissutinillu aqutsisarnermut atortumut piginnittuuneq.
10. Qitiusumik Allattoqarfiup CMS-imut aaqqiissutissanik ingerlatsineranut ingerlatsineq, CMS-imi nittartakkanik nutaanik inerisaaneq aamma tassunga nittartakkanut teknikikkut ikiorteqarneq.
11. Qitiusumik Allattoqarfiup qarasaasiaqarnikkut paasissutissiisarnikkullu isumannaatsuunissaa, taak-kununga ilanngullugu periutsinik, ilisimasanik paasititsiniaanerinillu inerisaaneq.

Siulianiittut aallaavigalugit Digitaliseeriinermut Aqutsisoqarfik 2021-mi ilaatigut makkuninnga suliaqarsi-mavoq:

- IT-qarnikkut isumannaatsuutitsinissamut nakkutilliinissamullu tunngatillugu qitiusumik allattoqarfiup serveriinik attaveqaataanillu pitsanngorsaaneq.
- Qitiusumik Allattoqarfiup serveriisa attaveqaataasalu ingerlanneqarnerinut suliariumannittussar-siuussisarneq.
- Sullissivik.gl-imut inuussutissarsiutillit iserfigisinnaasaannik ineriartortitsineq, tassungalu qitiusumik allattoqarfiup inuussutissarsiortunut sammitillugu nammineerluni aaqqiissutissai nuunneqarsinnaal-lutik. Taamaaliornikkut inuussutissarsiortut namminneerlutik aaqqiissutissaannut assigiimmik isu-mannaatsuutitsinissaq aammalu innuttaasut inuussutissarsiortullu pisortanut isersinnaanerit qulak-keerneqassapput.
- Pisortani Digitalikkut Allagarsisarnernut aaqqiissutissap atortussangortinnera, taannalu misissor-tassallugu 1. januar 2021 aallartiffigalugu Kalaallit Nunaanni innuttaasunut tamanut aamma 1. april 2021 aallartiffigalugu suliffeqarfinnut pisussaaffiulersoq.
- Tunngaviumik suliniummi: Kalaallit Nunaanni najukkanut nalunaarsuiffik aamma sumiiffiit aqqinut nalunaarsuiffik, taakkulu CVR-inut CPR-inullu nalunaarsuiffimmi paasissutissanik agguasaarfik peqa-tigalugu massakkut Kalaallit Nunaanni tunngaviumik paasissutissaqarfiupput. 2021-mi nunaminertanut nalunaarsuiffiup aamma inissianut illuutinullu nalunaarsuiffiup digitalinngortinnerisigut 2022-mi ineriartortitsisoqarnissaa pilersaarusiorneqalermoq.
- Sullissivik.gl-imi digitalikkut aaqqiissutissat atorlugit coronamik akiuniarnissamut qitiusumik allat-toqarfimmi immikkoortut oqartussaaffinnut akisussaasut ikiorsullugit kiisalu paasissutissanik nuus-sisarnermut aalajangersimasumik isumaqatigiissuteqarnikkut danskit digitalikkut aaqqiissutissaan-nut ilanngunneq.
- MitID pillugu Inatsit Inatsisartuni akuersissutigineqarpoq, tamatumalu kingorna Kalaallit Nunaata Mit-ID-mut nuunnissaanut suliniutissanut pilersaarutit aallartinneqarsinnaasimapput.
- Nittartakkat qitiusumik allattoqarfimmeersut pioreersut sisamat ineriartorteqqinneqarput, nutaallu marluk inerisarneqarlutik.
- Nittartakkat pisoqqat arfinillit matuneqarput, iluarsaassinerlu 2022-mi nanginneqassaaq.
- Tusagassiortunut ineeraq nutaaliaasoq nutaanik oqalutsinut atortulerlugu inerisarneqarpoq.
- Qitiusumik allattoqarfiup nittartagaanni arlalinni atuisut qanoq isumaqarnerannut misililineq ingerlan-neqarsimavoq.

2021-mi suliasat sulisoqarnikkut imatut agguataarneqarsimapput:

Sumiiffik	Sulisut amerlassusaat
Atorfilittat Aqutsisoqarfimmi pisorta, inatsisilerituut marluk, aningaasaqarnermut atuuffik	4
Digitalikkut attaveqatigiinneq Immikkoortortaqarfimmi pisorta, qarasaasialerinermit siunnersortit marluk, attaveqatigiinnermut siunnersortit sisamat	7
IT-qarnermut immikkoortortaqarfik Immikkoortortaqarfimmi pisorta, ataaseq, IT-nut ikiuttartut arfineq-pingasut	9
Suliniutinut immikkoortortaqarfik Immikkoortortaqarfimmi pisorta, ataaseq, suliniutinut aqutsisut arfinillit	7

ANINGAASAQARNERMUT NAALAKKERSUISOQARFIK

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup (AN) Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarneq pillugu sanaartugassanillu pilersaarusiortarneranni kiisalu aningaasaqarnermik aamma aqqissugaanermik ingerlatsinermik nalinginnaasumik nalilersuisarneranni suliassat pingaarnerit isumagisarpai. Taakku saniatigut kommunit aningaasaqarnerannik nakkutilliisuvoq. Naalakkersuisoqarfimmi aqutsisoqarfiit akileraartarnermi akitsuusiisarnermilu suliassat, aningaasaqarnermi sulisoqarnermilu suliassat kiisalu kisitsisitigut paasissutissat isumagineqartarput.

2021-p ingerlanerani naalakkersuisoqarfik aqqissuussaannikkut allannguinerik arlalinnik suliaqarsimavoq:

2021-mi januaarimiit

(takuuk oqartussaaffiit agguataarnerat pillugu kaajallaasitaq ullormi 29/5 2020 atuutilersoq)

Naalakkersuisoqarfiup taaguutaa tassaasimavoq "Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik", tassanilu ASIAQ kiisalu Tunngaviumik inatsisileqalernissamut suliassaqarfik ilaapput.

2021-mi apriliimiit

(takuuk oqartussaaffiit agguataarnerat pillugu kaajallaasitaq ullormi 23/4 2021 atuutilersoq)

Naalakkersuisoqarfiup taaguutaa tassaasimavoq "Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminerumut Naalakkersuisoqarfik", tassanilu Nunamut Namminerumut Immikkoortortaqaqarfik, Kommuninut Nakkutilliisoqarfik aamma ASIAQ ilaasimapput, kisiannili Tunngaviumik inatsisitaarnissamut suliassaqarfik ilaajunnaarsimalluni.

2021-mi aggustimiit

(takuuk oqartussaaffiit agguataarnerat pillugu kaajallaasitaq ullormi 6/8 2021 atuutilersoq)

Naalakkersuisoqarfiup taaguutaa suli "Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminerumut Naalakkersuisoqarfiuvoq", kisianni ASIAQ naalakkersuisoqarfimmut allamut nuullugu oqartussaaffittut allanngorpoq.

2021-mi novembarimiit

(takuuk oqartussaaffiit agguataarnerat pillugu kaajallaasitaq ullormi 29/11 2021 atuutilersoq)

Naalakkersuisoqarfimmut taaguutaasoq tassaavoq "Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik". Nunamut Namminerumut Immikkoortortaqaqarfik aamma Kommuninut Nakkutilliisoqarfik oqartussaaffittut allanngortillugit naalakkersuisoqarfimmiit peerneqarput, naligiissitaanermullu suliasaqarfik naalakkersuisoqarfimmut ilaalersimalluni.

2021-p naalernerani Naalakkersuisoqarfiup akisussaaffiit makkuulerput:

- Naalakkersuisoqarfik immini (AN) ukuninga ilaqarpoq; Aqutsisunut allattoqarfik, Inatsisinut Immikkoortortaqaqarfik, taakkununga Naligiissitaaneq, Aningaasaqarnikkut Pilersaarusionermut Immikkoortortaqaqarfik kiisalu Nuna tamakkerlugu Pilersaarusionermut Immikkoortortaqaqarfik ilaallutik.
- Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik (ASA)
- Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik (AKA)
- Naatsorsueqqissaartarfik
- Pisortat ataatsimoorussamik aningaasaqarnermut sulisoqarnermullu allaffissornikkut qarasaasiaqar-nikkut atortorissaarutaannut immikkoortortaqaq; Inussuk IT
- Nunamut Namminerumut Tunngasunut Isumaginninnikkullu Nakkutilliisoqarfimmut Immikkoortortaqaqarfik (piffissami maajip qiteqqunneraniit novembarip naanissaanut)

Tamatuma saniatigut naalakkersuisoqarfiup ataani Isumaqatigiissutit pillugit Isumalioqatigiissitaq inissisimavoq.

Siunertaq

AN Aningaasaqarnermut Naalakkersuisumik politikikkut kiffartuussinerumut akisussaavoq, ilagalugit aningaasaqarnermut akileraartarnermullu politiki, aningaasaqarnikkut aqqissuusseqinneq, kommunit

aningaasaqarnerannik nakkutilliineq, nuna tamakkerlugu illuutitigut pilersaarusionerq kiisalu suliniutit asigiiingitsunit peqataaffigineqartut arlallit ikorfartorneri, soorlu isumalioqatigiissitani sulinerit.

Nunatta Karsiata naatsorsuutaanut, sulisunut tunngasunut, isumaqatigiissutit isumaqatiginninniutiginerannut aamma kiffartuussinikkut suliassanut akisussaavoq, taakkunungalu illuutit aqutsineq pisiortortarnerillu ilaapput.

AKA akileraarutit, akitsuutit, akiliisitsiniarnermillu ingerlatsinerit akisussaasuvoq. Akileraarnermut Aqutsisoqarfiup nalunaarussia suliassaarfik 24-p ataani takuneqarsinnaavoq.

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik pisortatigoortumik kisitsisitigut paasissutissanik suliqaartarnermut akisussaasuvoq.

Pingaarnertut suliassat

Naalakkersuisoqarfik

Aqutsisunut allattoqarfik tassaavoq Naalakkersuisumut aamma naalakkersuisoqarfimmi pisortamut sullisissiq. Aqutsisunut allattoqarfimmut ilaapput Naalakkersuisoq kiisalu naalakkersuisoqarfimmi ataatsimut allattoqarfik kiisalu naalakkersuisoqarfiup attaveqatigiinnermi sulisua. Allattoqarfik ulluinnarni naalakkersuisumik aqutsisunillu kiffartuussisuuvoq ilaatigullu ullorsiutit aqutsinerit, ataatsimiinnisat piareersarnerit, sulisoqarikkut sulianik suliassanullu tunngasunik isumaginnittuulluni.

Aningaasaqarikkut Pilersaarusionerit Immikkoortortaqarfiup Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarikkut pilersaarusionerit isumagisaraa, tassunga ilanngullugit aningaasaqarikkut politikimut kiisalu siunissamut ungasinnerusumut atasinnaasumik aningaasaqarikkut ineriartortitsinerit naleqqiullugu missingersuutitigut ataqatigiissaarineq, aningaasaliissuteqartarnermi inatsisunik aqqissuussineq, aningaasaqarnermik ingerlatsinerit aningaasaqarnermullu politikeqarnerit atattillugit suliassat, ataatsimoortumik tapiissutit pillugit kommuninik isumaqatiginniarnerit, Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarikkut naalagaaffimmut atassuteqarnerit, taarsigassarsarnerit kiisalu aningaasaqarnermik aqqissuussaannermillu nalinginnaasumik nalilersarnerit, akileraarnermik ingerlatsinerit suliassat aningaasaqarikkullu aqqissuusseqqinnerit.

Tamakkua saniatigut kommunit aningaasaqarnerannik nakkutilliisarneq kiisalu pisortat ingerlataqarfiini pitsaanerumik aningaasaqarnermik aqutsinissaq pillugu suliniutit akisussaaffigai. Kommunit aningaasaqarnerannik nakkutilliineq Nunamut namminerit immikkoortortaqarfik suleqatigalugu ingerlanneqarpoq, taannalu Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianiippoq.

Aammattaaq Aningaasaqarnerit Pilersaarusionerit EU-mik aalisarneq pillugu isumaqatigiissutit isumaqatiginninniutiginissaanut, EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiissummut, Ruslandimik, Norgemik Savalimmiunillu nunat marluk aalisarnerit isumaqatigiissutissaannut kiisalu UK-mik killeqanngitsumik isumaqatigiissutinngorsinnaasumut tunngatillugu kalaallit aallartitaannut ilaasortaavoq.

Tamatuma saniatigut Naalakkersuisoqarfik Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnerit aqutsisutaata, PFM pillugu Isumaqatigiissummik taaneqartup, atorsinnaassusaata ineriartortitsiffiunissaa pillugu immikkut isumaqatigiissutaasoq aqutitigalugu EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiissummut tunngatillugu pingaarutilimmik suliassaarpoq¹.

Inatsilerinerit immikkoortortaqarfik pingaartumik akileraarutit akitsuutillu kiisalu missingersuusionerit naatsorsuusionerit inatsisit iluanni inatsisissatut siunnersuutit immikkullu malittarisassanik allanik suliqaartarpoq. Nunani tamalaani akileraarusersuisarnerup iluanni ineriartortitsinissamut tunngatillugu Naalakkersuisunik allanillu sullisineq. Tamatuma saniatigut immikkoortortaqarfik Akileraarusionerit Aalajangiisartut allattoqarfeqarikkut sullisinerannut ikiuuttarpoq. Aammattaaq naamgittaalliutit suliarinerit tunngasunik suliassanik, akileraarnermi akitsuutillu pillugit inatsisunik unioqutitsinerit tunngasunik kiisalu sulianik aalajangersimasunik allanik isumagisaqarpoq. Kiisalu immikkoortortaqarfik naligiissitaanerit suliassaarfimmi Naligiissitaanerimullu Siunnersuisoqatigiinnut attaveqartarnermik isumagisaqarpoq.

¹ PFM-reform Action Plan-imi Pisortani Aningaasaqarnerit Aqutsisummi Iliuusissatut Pilersaarut pineqarpoq. Taaguuserisummi tuluit naalisagaat pineqartoq tassaavoq: Public Financial Management.

Nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarnermut immikkoortorta qarfiup pilersaarusiornissaq nunaminertamilu atuinissaq pillugit Namminersorlutik Oqartussat suliassa at iumagisarpai, tassunga ilanngullugit tunngaviumik paasissutissat aamma immikkoortunut pilersaarutigineqartut ataqatigiissaarneqarnissaat. Nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarnermi pineqarput nunaminertamik atuinissamut pitsaasunik atugassa-qartitsinissaq aamma nuna tamakkerlugu nunaminertatigut inissisimaneq pillugu erseqqissaanissaq, as-sersuutugalugu Namminersorlutik Oqartussat ingerlataqarfanni pilersaarusiortarnerat kommunini pilersaarusiortarnerut ataqatigiissaarneqassalluni.

Taakku saniatigut immikkoortorta qarfik nunap assiliornissaanik aamma nunap sannaq pillugu paasissutissanik ineriisaanermik akisussaaffeqarluni assiliortutut oqartussaasuvoq. Immikkoortorta qarfik aamma NP nunarsuarmi anguniakkanut (SDG-2030) tunngatillugu Namminersorlutik Oqartussat suliniutaat pillugit ilisimasanik katersinermik isumaginnippoq, tassa namminersorlutik oqartussani naalakkersuisoqarfiit ataasiakkaat nammineq pilersaarusiortarnermut atulersitsinermullu akisussaammata, nunarsuarmi anguniakkani nalinginnaasumik ineriartornermik qulakkeerisut. Kiisalu immikkoortorta qarfiup nuna tamakkerlugu paasissutissiisarfiup NunaGIS-ip ineriartornissaa pingaarnertut akisussaaffigalugu.

Isumaqatigiissutit pillugit Isumalioqatigiissitaq suliatigut atortussat suliarinerisigut, immikkut ilisimasalit avataaneersut ataqatigiissaarnerisigut, isumalioqatigiissitap ataatsimiinnerinik ingerlatsinerisigut malitseqartitsiffiginerisigullu, suleqatigiissitat sullinnerisigut kiisalu isumalioqatigiissitap isumaliutissiisutaanik piareersaanikkut allattoqarnikkut ikiuuttarpoq. Tamatuma saniatigut allattoqarfik isumalioqatigiissitami siulittaasup sulineranut ikiuuppoq. Isumalioqatigiissitap sulianni 2022-mi naammassissagai naatsorsuutaavoq.

Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit

Naalakkersuisut aningaasaqarnikkut politikkip arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsunik nalilersorneqartarnissaa qulakkeerniarlugu missingersuusiortarnermi naatsorsuusiortarnermilu inatsisit naapertorlugit Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiitnik pilersitsisimapput. Akit aningaasaqarnikkullu pissutsit allanngorarnerannik aningaasaqarnikkullu politikkip attanneqarsinnaanera Siunnersuisoqatigiit naliliiffigissavaat, taamatullu aamma atugarissaanikkut sullississutinut aningaasalersuineq nalilersussallugu.

Siunnersuisoqatigiit misissueqqissaarnermik innersuussutinillu imalimmik nalunaarusiamik ukiumut ikinerpaamik ataasiarluni saqqummersitsisarput, Naalakkersuisuniillu qinnuigineqarnermikkut aningaasaqarnermut tunngasunik pingaarutilinnik siunnersuisinnaallutik. Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit 2021-mi upernaakkut nalunaarusiamik aamma ukiakkut nalunaarusiamik saqqummersitsippat. Siullertut taaneqartumi COVID-19, taassumalu inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut pingaaruteqassusaa, immikkut qitiutinneqarpoq, ukiakkullu nalunaarusiamik inuiaqatigiinni allanngoriartornerit aningaasarsiornikkullu at-tassisinnaaneq immikkut qitiutinneqarsimallutik.

Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit siulittaasoqarfeqarput 6-nik ilaasortalinnik, taakkulu Naalakkersuisunit toqqagaasarput. Tamatuma saniatigut siunnersoqatigiit 14-it tikillugit ilaasortaasuutitaqarpoq, taakkulu Aningaasaqarnermut Siunnersoqatigiit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 10, 24. juli 2019-imeersoq naapertorlugit toqqarneqarput. Siunnersuisoqatigiinnut allattoqarneq Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit isumagineqarpoq.

Akilaartaarnermut Aqutsisoqarfik

Akilaartaarnermut Aqutsisoqarfik aaqqissuussaanermigut Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfiup ataani inissisimavoq. Akilaartaarnermut Aqutsisoqarfiup ingerlanneqarnera aningaasanut inatsimmi kontumi pingaarnermi, 24.01.01, Akilaartaarnermut Aqutsisoqarfik, allaffissorneq, takuneqarsinnaavoq.

2021-mi Akilaartaarnermut Aqutsisoqarfimmut aningaasaliissutit 86.503 t. kr.-iusimapput.

Akilaartaarnermi akitsuusiisarnermilu suliassat Namminersorlutik Oqartussat akilaartaarnermut akitsuusiisarnermullu inatsisaanik tunngaveqartut Akilaartaarnermut Aqutsisoqarfiup isumagisarai. Tassunga Soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinermut peqataasussaatitaaneq pillugu inatsisit ilaas-saaq. Akilaartaarnermut Aqutsisoqarfik tassaavoq pisortani akiitsut akilersinniartarnerannut tunngatil-lugu qitiusumik oqartussaaffeqarfik.

Takorluukkat

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik nuna tamakkerlugu suliffeqarfiussaq piginnaasaqartoq naammassisaqarluartorlu, akileraarutunik, akitsuutunik akiliisitsiniaanermillu eqqortumik aqutsinermik inuiaqatigiinnut qulakkeerinnittoq.

Innuttaasunik, atuisunik suliffeqarfinillu sutigut tamatigut atassuteqarneq ataqqinnittumik ingerlanneqassaaq.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik suliffiussaq sulisut pisinnaasallit aammalu kiffartuussinermik sammisallit ineriartortitsiffiunissaannik siuttuusussaq.

Suliassat

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup Inatsisartut Naalakkersuisullu sinnerlugit akileraarutitut, akitsuutitut akiliisitsiniaanermillu tunngasut aqutarai, taamaallunilu inatsisitigut isumannaatsuunissaq pingaartillugu ingerlatsinissamik qulakkeerinnilluni.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik – ASA

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik ataatsimoortumik isiginninnermigut aammalu aqqiissutissanik pisariitsunik pilersitsinermigut aamma tatiginninnermik pilersitsinermigut inuiaqatigiit nukissaasa atulernissaannut peqataassaaq.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik sullissinermik suliassanik Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu ingerlatsinermut tapertaasunik arlalissuarnik ingerlatsinermut ineriartortitsinermullu akisussaasuvoq. Suliassat qitiusumik isumagineqarnissaannik siunertaqarneq suliarnik ilisimannippalaartumik ingerlatsinissamut tapertaavoq suliassallu pitsaanerpaamik naammassineqarnissaat qularnaarlugu. Immikkoortut pingaarnert isumagineqartut tassaapput Nunatta Karsiata naatsorsuutai, sulisunik aqutsinermi suliassat ataatsimoorussat, tassunga ilanngullugit pisortanut tunngasuni isumaqatigiissutinik isumaqatigiinniarnert isumagineqarneri, oqaluttaaneq nutserinerlu il.il.

Naatsorsueqqissaartarfik

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik kisitsisitigut paasisutissiinermi qitiusumik oqartussaasuvoq. Naatsorsueqqissaartarfiup inuiaqatigiit tungaasigut ineriartornerup misissoqqissaarnissaanut, naalakkersuinikkut aqutsinermilu aaljangiinernut kiisalu pilersaarsiornermut tunngavigineqartartut qulakkeerneqarnissaat anguniagarai. Naatsorsueqqissaartarfiup pingaarnertigut akisussaaffigineqarnera siulersuisunit isumagineqarpoq, taakkulu inuiaqatigiinni pissutsinik ilisimasaqartunik tallimanik ilaasortaqarput. Kisitsisitigut paasisutissiineq pillugu inatsit naapertorlugu siulersuisut suliffeqarfiup ingerlatsinera pillugu ukiumut ataasiarlutik Naalakkersuisunut nalunaaruteqartarput. Nalunaarut Naatsorsueqqissaartarfiup nittartagaatigut tamanut saqqummiunneqassaaq.

Pisortat ataatsimoorussamik aningaasaqarnermut sulisoqarnermullu allaffissornikkut qarasaasiaqarnikkut atortorissaarutaannut immikkoortortaq; Inussuk IT

Immikkoortortaq pilersinneqarpoq Namminersorlutik Oqartussat kommunillu aningaasaqarnermut sulisoqarnermullu tunngasut pissarsiariniarlugit, ingerlanniarlugit, ingerlatiinnarniarlugit aamma pisortat ataatsimoorussaannik qarasaasiaqarnikkut atortorissaarutit ineriartornissaat qulakkeerniarlugit.

Kalaallit Nunaanni pisortat allaffeqarfiisa qarasaasiaqarnikkut atortui pisortat ingerlatsineranut sullissisut tamarmik ataatsimut katersornissai qitiutillugu pisariillisarneqarnissaanut ajornannginnerulersinnissaanullu ilungersuutitut immikkoortortap pilersinneqarneranut ilaavoq.

Ullormi 1. august 2019 Pisortani ataatsimoorussamik aningaasaqarnermut aamma sulisoqarnermut allaffissornikkut IT atorlugu periaaseq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 9, 24. juli 2019-imeersoq atuutilerpoq. Tamanna tunngavigalugu siulersuisuni ilaasortat 5-t kommuninit tamaneersut toqqarneqarsimapput. 2021-p ingerlanerani siulersuisut 6-eriarlutik ataatsimiipput.

Anguniakkanik naammassinnineq

2021-mi naalakkersuisoqarfiup tassanilu aqutsisoqarfiit anguniakkat arlallit naammassiniarlugit qitiutisimavai. Anguniakkat taakku tullinnguuttumi allattorsimapput.

Naalakkersuisoqarfik

Suliniutunik ukuninnga annerusunik pingaarnerusumik suliaqarsimavoq:

- Naalakkersuisut aningaasaqarnikkut politikkianni anguniakkat tunngaviillu suliarineri.
- Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu Nalunaarut 2021-p suliarineqarnera, taannalu Inatsisartut 2021-mi upernaakkut ataatsimiinneranni tamanut saqqummiunneqarpoq.
- 2022-mut aningaasanut inatsisiliorneq 2021-imullu ilassutitut aningaasaliissutitut inatsisiliorneq
- 2022-mut aningaasanut inatsisip Inatsisartuni suliarineranut atatillugu aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissutit isumaqatigiinninniutigineqarnerat.
- Inatsisilioriaatsinik ineriartortitsineq, iluarsaaneq nutarterinerlu.
- Attanneqarsinnaasumik ingerlatseriaatsip ineriartortinnera, iluarsaannera nutarterneqarneralu.
- Kalaallit Nunaanni aalisarnermi pisarineqartut isumalluutit atuinermut akitsuutaat pillugit Inatsisartut inatsisaata allangortinnissaanut siunnersuummik suliaqarneq.
- Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisip allangortinneqarnissaanut siunnersuutit suliaqarneq.
- Akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaata allangortinnissaanut siunnersuutit suliaqarneq.
- Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaata allangortinnissaanut siunnersuutit suliaqarneq.
- Kalaallit Nunaanni Aatsitassanut Aningaasaateqarfik pillugu Inatsisartut Inatsisaata allangortinnissaanut siunnersuutit suliaqarneq.
- Aalisarnermut Ataatsimiititaliarsuarmut tunngatillugu misissueqqaarnerit annertuut allattoqarnikkullu sullinneqarneq.
- Kalaallit Nunaata UK-llu akornanni killeqanngitsumik niueqatigiinnissamut isumaqatigiissutinngorsinnaasumut isumaqatigiinniarnernut peqataaneq.
- 2022-mi EU-mut aalisarsinnaanermut pisinnaatitaaffinnik tunisinerit isumaqatigiinninniutiginnissaannut peqataaneq.
- Kalaallit Nunaata Ruslandillu, Norgep Savalimmiullu akornanni nunat marluk pisassiisutitit paarlaaseqatigiinnissamut isumaqatigiissutit isumaqatigiinninniarnerni peqataaneq.
- Kalaallit aalisakkanik tunisassiaasa naleqarnikkut misissueqqissaarfiginerannut ilassuteqarneq.
- Aalisarnermut pisuussutit akitsuusiisarnerup aqunneqarneranut, akitsuutitit akiliutigineqartut nalunaarutigineqartut nakkutiginerannut, missingersuutit missingersuutinullu malitseqartitsinerit suliarisarnerannut tunngatillugu Akileraarnermut Aqutsisoqarfimmik suleqateqarneq.
- PEFA-mik misissuinermit taaneqartumi EU-kommissioni sinnerlugu Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermut aqutsissutaata atorsinnaassusianut misissuinermit ilassuteqarneq². Sulineq Kalaallit Nunaata EU-llu akornanni missingersuutit suleqatigiiffiunerannut (PFM-isumaqatigiissut) ileqqusumik malitseqartitsisarnermut ilaavoq. PEFA-mik misissuineq kiisalu PFM pillugu iliuusissatut pilersaarut ukiup nikinnerani sulit kukkunerisuiiffigineqarput.

Pisortat ataatsimoorussamik aningaasaqarnermut sulisoqarnermullu allaffissornikkut qarasaasiaqarnikkut atortorissaarutaannut immikkoortortaq; Inussuk IT

ERP

- Kommune Kujalleq ERP-atortumik ullormi 1. september pisortani suliffittut kingullersaalluni atuilerpog, tamatumalu kingorna Namminersorlutik Oqartussat tamakkerluni kommunillu 5-mat tamarmiusut ERP-atortumik atuilerpog. 2021-p naalernerani ERP-mut suliniut unitsinneqarpoq, suliffiillu tarmiullutik ingerlatsinerit taperserisut nullu nalinginnaasunut nuupput.
- 2022-p aallartinnerani kommunini aamma Namminersorlutik Oqartussani ERP-atortumik pisariinnerusumik pitsaanerumillu atuinissamut tunngatillugu suliniummik aallartitsisoqarnissaa ilimagineqarpoq.

² PEFA-mi Pisortani Aningaasartuutit aamma Aningaasaqarnikkut Akisussaassuseqarnerit pineqarput. Taaguusersuummi tuluit naalisaaffigisaat manna pineqarpoq:

Public Expenditure and Financial Accountability.

ESDH

- ESDH-atortoq GetOrganized tunngavigalugu Isumaginninnikkut sulianut atortup atortussanngortinnissaanut pilersaarut suliniummut Aqutsisoqatigiinnit akuerineqarsimavoq. Kommunimi siullermi 2022-mi februaarimi aallaartittumik atortussanngortitsisoqarnissaa ilimagineqarpoq.
- ESDH-p kommunini aqutsiveqarfanni tamani atortussanngortinnissaanut pilersaarut tassungalu atattillugu aningaasaqarneq 2022-imi februaarip aallartinnerani siulersuisunut saqqummiunneqassapput, 2022-llu qiteqqunnerani kommunimi siullermi aallartittoqarnissaa ilimagineqarluni.

Atortut sulisunut tunngassutillit

- **Piffissamik nalunaarsuisarfik** Tamanut suliariumannittussarsiuussinerup kingorna atortumut nioq-qutissiortumik toqqaasoqarsimavoq. 2021-mi ukiakkut Proof of Concept ingerlanneqarpoq, atortussanngortitsinissarlu Q2-2022-mi aallartittussatut ilimagineqarpoq. Atortussanngortitsinissami kommunit 5-t tamarmik Namminersorlutillu Oqartussat pineqarput.
- **Pigaartuusussanik pilersaarusiortarnermut atortoq.** Tamanut suliariumannittussarsiuussinerup kingorna atortumut nioq-qutissiortumik toqqaasoqarsimavoq. 2021-mi ukiakkut Proof of Concept ingerlanneqarpoq, atortussanngortitsinissarlu Q1-2022-mi aallartittussatut ilimagineqarpoq. Atortussanngortitsinissami Peqqinnissaqarfik kommununilu 5-ni tamani isumaginninnikkut suliffeqarfiit arlallit pineqarput.
- **Akissarsialerisarnermut atortoq.** Isumaqatigiissutissaq nutaaq pillugu massakkut nioqquteqartussamut isumaqatigiinniarnerneq aallartissimapput. Akissarsialerisarnermut atortumi pisinnaasat nutaat saliiiffiginissaannut atortussanngortinnissaannullu tunngatillugu, soorlu E-Boks aamma NemKonto, suliniummik nassuiaasoqarsimavoq. Aaqqiissutissami kommunit 5-t tamarmiusut aamma Namminersorlutik Oqartussat ilaatinneqarput.
- **HR-mut atortoq.** Pisortani ataatsimoorussamik HR-mut atortoq nutaaq 2020-mi atortussanngortinneqarpoq. Suliniummi Immikkoortoq 2 2021-mi oktobarimi aallartittumik atortussanngortinneqassaaq, 2022-milu maajimi naammassineqarluni.

Akilaartarnermut Aqutsisoqarfik

Sammissassanik anguniarneqartunillu naammassinnineq

Akilaarutit akitsuutillu inatsisit atuuttut malillugit akileqquneqarnissaat aamma inatsisit atuuttut malillugit innuttaasut nammeneq soraarnerussutisiassaminnik ileqqaarnissaat Akilaartarnermut Aqutsisoqarfiup qulakkiissavaa. Akilaartarnermut Aqutsisoqarfiup tassani inassisimanagera tassaavoq innuttaasunut suliffeqarfinnullu aningaasaqarnikkut paasissutissanik eqqortunik katersineq, nakkutilliineq, akileraarsiiineq nassiussuinerlu tamatumalu malitsigisaanik piffissaq eqqorlugu akileeqqusisarneq. Peqatigisaanik inatsisit atuuttut malillugit pisortanut akitsuutit akileqquneqarnissaat Akilaartarnermut Aqutsisoqarfiup qulakkiissallugu.

Akilaartarnermut Aqutsisoqarfik ingerlatat tunngavigalugit anguniakkanut kisitsisinik atuinngilaq. Akerlianik sulisut pikkorissut aallaavigalugit suliassaminnik inassisimaffimminnillu ilisimaarinnittunik isumaginnittunillu kiffartuussinermik periuseqarneq immikkoortortallu sunniuteqarluarlutik ingerlalluartut Akilaartarnermut Aqutsisoqarfiup sammivai.

2021-mi pissutsit immikkut ittut

Covid-19 pingaartumik Akilaartarnermut Aqutsisoqarfiup sulisitsisunik nakkutilliinissaanut periarfisanut sunniuteqarsimavoq kiisalu akiliisitsiniartarfiup innuttaasunik toqqaannartumik oqaloqateqarnissamut periarfissaqarneranut sunniuteqarsimalluni. Innuttaasunik sullissineq piffissap ilaani killilersuutunik nalinginnaasunik sunnerneqarsimavoq, tamatumalu kingunerisaanik nammeneq takkuttut ikinnerusimallutik, tassungali peqatigitillugu oqarasuaatikkut mailikkullu tatisimaneqarneruneq misigisimaneqarluni.

Akiliisitsiniartarfik tamarmi akiliisitsiniartarnermut atortup nutaap atortussanngortinneranik sunnerneqarsimavoq. Akilaartarnermut Aqutsisoqarfik ingerlataqartut allat peqatigalugit atortut nutaat atulersinniarlugit annertuumik suliniuteqarsimavoq. Akilaartarnermut Aqutsisoqarfik pisortani ataatsimoorussamik aningaasaqarnermut atortumut ilaatillugu aningaasaqarnermut atortumut nutaamut nuussimavoq, 2021-milu kvartalimi siullermi atulersimallugu. Taamaammat ukioq taanna paasissutissanik nuussuinerneq tunngaviusumillu atortut nutaat atortussanngortinnerannik sunnerneqarsimavoq.

Akilaarutit, akitsuutit pinngitsooranilu soraarnerussutisiassat iluanni inatsisit peqqussutillu aaqqissuusinerneq innuttaasunut allaffeqarfirmullu atornerqarsinnaasunik allannngortinnerinik Akilaartarnermut

Aqutsisoqarfik isumaginnittarpoq. 2021-mi tunngaviup qarasaasiatigullu aqqissuussinerit nukittorsar-niarlugit annertuumik nukinnik atuisoqarsimavoq, pingaartumik soraarnerussutisiaqalernissamut aqqis-suussinermut pinngitsoorani peqataasussaannerit tunngatillugu.

Akilaartarnermut Aqutsisoqarfik qitiusumik allaffeqarfiup sinneranut inatsisunik piareersaalluni suliner-mi ikiuuttarpoq aamma innuttaasuniit suliffeqarfinniillu saaffiginnissutit akisarlugit kiisalu § 37 tunngavi-galugu apeqqutit akinerannut peqataasarluni.

Akilaartarnermut Aqutsisoqarfik aqqissuussaannermit 2021-mi suunngitsunik allannguisimavoq. Su-lisitsisunut nalunaarsuiffik Aningaasaqarnermiit Akileraarutinut Nakkutilliinermullu nuunneqarsimavoq. Ineriartortitsinermut sulinerinullu Sullissivik Aqutsisoqatigiinniit Ataatsimut Sullissivimmu nuunneqarsi-mavoq. Ilanngaaserivik aqutsisoqarfiup pisortaanut nuunneqarsimavoq.

ASA

Qulaani eqqaaneqartutut Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik (ASA) suliassanik Nam-minersorlutik Oqartussani kommuninilu ingerlatsinermut tapertaasunik arlalissuarnik ingerlatsinermut ineriartortitsinermullu akisussaasuvoq. ASA ingerlatsinermi suliassanik ukuningga ilaatigut isumaginnip-poq:

- Naatsorsuutit, taakkununga Nunatta Karsiata naatsorsuutai ilanngullugit.
- Sulisunut tunngatillugu allaffissornikkut suliassat, taakkununga ilanngullugit akissarsianut tunngasut, sulianik sulisunut tunngassuteqartunik suliarinnineq kiisalu utaqqiisaasumik ineqartitsisarneq ator-fimmullu atatillugu ineqartitsineq
- Pisortat suliassaqarfiini isumaqatigiissutit pillugit isumaqatigiinniarnert
- Piginnaasanik ineriartortitsisarneq pikkorissartitsisarnerillu (Ulloq 1. oktober 2021 aallartiffigalugu Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianut nuunneqarput)
- Sulisussarsiorarneq sulisullu suliinnarnissaat (Ulloq 1. oktober 2021 aallartiffigalugu Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianut nuunneqarput)
- Qitiusumik allaffeqarfimmi nutserisoqarneq oqalutseqarnerlu
- Pilersaarusiamik pisiniarneq
- Namminersorlutik Oqartussat attartortagaasa aqunneqarnerat.
- Qitiusumik missingersuutit malitseqartitsineq
- Qitiusumik allaffeqarfiup illuutaanik ingerlatsineq
- Nalaakkersuisut kukkunerisuisoqarfiat

Tassunga atatillugu ASA ineriartortitsinermi suliassanik makkuninnga isumaginnippoq:

- Isumaqatigiissutit piareersarneq
- Allaffissornikkut suleriaatsinik ineriartortitsineq/pitsanngorsaaneq
- Allaffissornikkut suleriaatsinik tapersersuinerit aqqissuussinernik pilersitsineq
- Qarasaasiakkut nutserissutit siammarterneqarnerata ingerlatiinnarneqarnissaa
- Kalaallit oqaasiinik suliaqarnermut tapersersuineq
- Namminersorlutik Oqartussani aqutisunut tunngaviup nutaap ineriartortinnissaanut sulinerup taper-sersornera (Ulloq 1. oktober 2021 aallartiffigalugu Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqar-fianut nuunneqarpoq)
- Akissarsialerinerit tunngatillugu suleriaatsit ineriartortinnissaat/pitsanngorsaaffiginissaat
- Namminersorlutik Oqartussat pisiortornermik suliaqarnerisa pitsaanerulersinnera
- ERP-mi/missingersuusiortarnerit inatsimmi siunertarinqartut naapertorlugit naatsorsuutit sulia-qartarnermi ineriartortitseqqinneq - ajornannginnerulersitsineq assigiissaarinerlu
- Atugarissaarnernik uuttortaarnert APV-millu ingerlatsinerit taakkunungalu malitseqartitsinerit (Ulloq 1. oktober 2021 aallartiffigalugu Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianut nuunneqar-poq)

Suliassat isumalluutitigut 2021-mi imatut agguataarsimapput

Sumiiffik	Sulisut amerlassusaat
Aqutsisoqarfimmi pisortaq aamma Naalakkersuisut Kukkunersuisoqarfiat	6
Sullissinermit immikkoortortaarfik	17
Isumaqatiginniniartarfik Isumaqatigiissutillu	9
Sulisoqarnermit immikkoortortaarfik	26
Nutserisoqarfik	14
DcR (Qitiusumik Naatsorsuuseriffik)	36

Namminersorlutik Oqartussat 2019-imi ERP-atortumik nutaamik, kontunik nalunaarsuiffimmik nutaamik aqutsinermilu paasissutissiisarfirmik nutaamik atortuulersitsinerisa kingorna Qitiusumik Naatsorsuuserinermit Immikkoortortaarfik 2021-mi Nunatta Karsiata naatsorsuutaasa aappssaanik suliaqarsimavoq. Naatsorsuutit Inatsisartut 2021-mi ukiakkut ataatsimiinneranni akuereqarput, Qitiusumik Naatsorsuuserinermit Immikkoortortaarfik ukiup ingerlanerani ilaatigut Naatsorsuuserinermit Najoqqutassap natarternissaanik kiisalu immikkoortortap immersuisarfiinik suleriaasiinillu digitalinngortitsinermit qitiutisimavoq.

Isumaqatigiinniartarnernut suliassaqaarfimmi ASA 2021-mi meeqqat atuarfiannut suliassaqaarfimmi (IMAK) isumaqatigiissummik nutaamik ukiuni 4-ni atuuttussamik isumaqatigiissusiorsimavoq, pisortanullu immikkoortumi isumaqatigiissusiortarfiusumi annerpaami - SIK - isumaqatigiinniarnernik aallartitsisimalluni. ASA tamatuma saniatigut Corona-Task Force-mut akissarsiaqartitsinissaq pillugu ilinniagartuut kattuffiit AK-mullu isumaqatigiissutissamik suliaqarsimavoq. Ineriartortitsinissamut alloriarfissat siuliani taaneqartut saniatigut ASA Isumaqatigiissutitut Isumalioqatigiissitami peqataasutut ineriartortitsinissamut sammisani peqataasimavoq. Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutini 2022-p qiteqqunnerani tuniuttussaavaa.

Sulisoqarnermit allaffissornermit tunngasuni 2021-mi Peqqinnissaqaarfimmi ukiut suliffiusussat 5-t misingersuutitut iluarsinerit ilanngullugit nuunneqarsimapput. Suliassaqaarfiup ASA-p iluani sunniuteqarnerusumik sularineqarsinnaanissaa naatsorsuutaavoq, Aningaasanullu Inatsimmi ukiumi ataatsimi suliffiusussami sipaarnissaq ilanngunneqarsimavoq.

ASA-mi digitaliseeriinermit ingerlatsinerit nutserisoqarnermit ullumikkut iluaquseeqqapput, tassalu allanneqartut 58%-ii siusinnerusukkut nutserneqareersunit pisuupput, taakkulu nutserussimmit aaneqarsimapput ingerlaannarlu programimut ikkutaallutik, sinneruttullu 42%-it nutaamik nutserinerullutik. Tamatuma saniatigut NanuShop 2020-mi atorneqalersoq nioqqutissanik amerlanernik peqalersimavoq, taamaasilluni taakkunani IT-qarnermut atortut aamma ilaallutik.

Coronamik pisoq pissutaalluni illuutitut allaffik annerusumik eqqiluisaarnermit suliniuteqarnermigut tuniluunnerit siammaannissaannut pinaveersaartitsinermit qitiutitsinerusimavoq.

Ukiut siulii assigalugit 2021-mi lærlinginut tunngasut sammineqarsimapput. Lærlingit atugarissaanissaa annertusinissaa kiisalu ASA-p ilitersuisullu akornanni suleqatigiinnerup nukittorsarnissaa siunnerfigalugit sulisoqarsimavoq. Namminersorlutik Oqartussat suliffimmi misiliiffissamik tulluurtumik lærlingit pisarsisinnaanerannut suli annertuumik akisussaaffeqarput. Suliassaqaarfik HRU-mut ilaasumik Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianut 1. oktober 2021 aallartiffigalugu nuunneqarsimavoq.

Kalaallit Nunaanni pisortanut akissarsianut sulisunullu aqqissuussinermit nutaamut sammisumik sulineq 2021-mi ingerlatiinnarneqarpoq. Tamanna Inussuk IT kommunillu qanimut suleqatiginerisigut pivoq.

NUNANUT ALLANUT NAALAKKERSUISOQARFIK

Siunertaq

Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfik Naalakkersuisut nunanut allanut politikianik isumagisaqartuuvoq.

Pingaarnertut suliassat

Naalakkersuisoqarfiup uku pingaarnertut suliassarai:

- Namminersorlutik Oqartussat nunani tamalaani attuumassuteqarfiinut naleqqiullugu attaveqarfiit siunnersuinerillu ataqatigiissarneri, tassunga ilanngullugu illersornissamut sillimaniarnermullu politiki, nunat marluk suleqatigiinnerat inuiaallu akornanni suliniaqatigiiffiit, tassunga ilanngullugit Issittumi Siunnersuisoqatigiit, Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi, Naalagaaffiit Peqatigiit iluanni suliassat (ilaatigut inuit pisinnaatitaaffiit tunngasut aamma nunaviup toqqavia pillugu suli-niut) kiisalu nunanut allanut niuernerimi politiki.
- EU-mut, Tuluit Nunaannut, USA-mut, Canadamut, Islandimut Aasiallu Kangianut politikikkut, niuernik- kut aningaasarsiornikkullu attaveqarnerit pitsaanerulersinniarlugit Københavnimi, Bruxellesimi, Was- ington D.C.-mi, Reykjavikimi aamma Beijingimi naalakkersuinikkut sinnisoqartitsineq.

Sulisorineqartussat

Naalakkersuisoqarfik imatut aqqissuussaavoq (atorfillit):

- Nunanut allanut immikkoortortaqarfik (13)
- Kalaallit Nunaata Bruxellesimi Sinnisoqarfia (4)
- Kalaallit Nunaata Washington D.C.-mi Sinnisoqarfia (3)
- Kalaallit Nunaata Reykjavikimi Sinnisoqarfia (2)
- Kalaallit Nunaata Beijingimi Sinnisoqarfia (2)
- Kalaallit Nunaata Københavnimi sinnisoqarfia (11)
- Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Immikkoortortaqarfik (3)

Naalakkersuisoqarfik Nuummiittoq pisut assigiinngitsut pissutaallutik ukiup ilaa sulisunik amigaateqarsi- mavoq. Sinnisoqarfiit ukioq naallugu tamakkiisumik sulisoqartinneqarsimapput, taamaattorli Bruxelles- imi, Reykjavikimi, Washington D.C.-milu pisortanik paarlaattoqarsimavoq, Beijingimilu Sinnisoqarfiup am- marneranut atatillugu nutaamik pisortanitsitsisoqarsimalluni.

Anguniakkanik naammassinnineq

Ataatsimut isigalugu

Naak nunarsuaq tamakkerlugu Covid-19-imut suli killilersuisoqaraluartoq akiuussutissat pissarsiariniar- tarnerisa ajornanginnerulererat, nunarsuattalu ammanerulnerna ilutigalugit, Naalakkersuisoqarfik 2020-mi ataatsimiittarnernut sanilliullugu 2021-mi nunani tamalaani immikkut aqqissuussinernut, soqu- tigisalinik, suleqatigisanik il.il. najuulluni ataatsimeeqateqarnermut arlalinnut peqataasarsimavoq. 2021- mi Washington D.C.-mi, Bruxellesimi, Københavnimi Reykjavikimilu sinnisoqarfiit piffissat ilaanni angerlar- simaffimmi sulinissaannik peqquneqartarsimapput.

Nunanut allanut naalakkersuisoqarfik

Nunanut allanut politikeqarnermi Kalaallit Nunaannut aamma Issittumut nunat allat soqutiginninnerat Ka- laallit Nunaata kalaallillu inuussutissarsiortuisa politikikkut aningaasarsiornikkullu periarfissaasa allan- gortinnerisigut qulakkeerneqassaaq. Aningaasaqarnermut imminut napatittumut tunngatillugu suliaqar- nermi Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfiup qitiutitsinerani ilaatigut niuernermit aammalu nunanik alla- nik aningaasarsiornikkut suleqateqarnermut ataatsimut tunngavitsigut piumasarineqartut isiginiarneqar- put. Tamatuma saniatigut nunani tamalaani isumaqatigiissutit assigiinngitsut ataanni nunatsinnut pisus- saaffiliunneqartut naapertorlugit Kalaallit Nunaata nalunaarusiortarnissamut assigiinngitsunik pisussaaf- filerneranut Naalakkersuisoqarfik akisussaavoq.

2021-mi Nunatta nunanut sanilerisatsinnut pingaarnepaanut suleqateqarnera malunnartumik pitsaaneru- lertissimavarput, soorlu Islandip Nunattalu akornanni suleqatigiinnerunissaq pillugu ataatsimut nalunaarut (1) atsiorneqarsimavoq kiisalu USA-mik USAID pillugu tunngaviusumik isumaqatigiissut pissarsiarineqar-

simalluni (2), tassanilu USA-p Nunattalu akornanni aningaasarsiornikkut suleqatigiinnerulernissamut periarfissanik pilersitsinissaq siunertaavoq. USAID pillugu isumaqatigiissutikkut aningaasanik USAID-mit katillugit 10 mio. dollarsinik ukiunut tallimanut tulliuuttunut agguataarlugit 2026 tikillugu pissarsisarnissaq qulakkeerqarpoq.

Tassungu atatillugu Kalaallit Nunaat ilaatigut Issittoq pillugu Siunnersuisoqatigiinni ministerit ataatsimiinneranni nunanut allanut ministerit nunanit issittunit tamaneersut peqatigalugit peqataasarsimavoq, USA-llu Nunanut Allanut Ministeriata Kalaallit Nunaannukarnissaanut qaaqqusisusimalluni. Kalaallit Nunaat Naalakkersuisut Siulittaasuata COP26-mi peqataaneratigut silap pissusaanut nunarsuaq tamakkerlugu akiuniarnissamut allatsissimavoq, tassanilu Kalaallit Nunaata avatangiisinut innarliingitsumik inissinnissaanut kalaallit pisuussutaanni nunani tamalaani aningaasaliinissamut periarfissanik pilersitsisoqarnissaanut anguniagaqarfiusussamik pilersaaruteqartoqarpoq.

Ukiup ingerlanerani niueqatigiinnissamut isumaqatigiissut pillugu Kalaallit Nunaata aamma UK-p akornanni teknikikkut arlaleriarluni ataatsimiittoqarsimavoq. Taamaaliortoqarpoq kalaallit tungaanniit "UK tigusa-riniarsariniarlugu". Ataatsimiinnerit amerlanersaat qarasaasiaq atorlugu ingerlanneqarsinnaasimapput, kisiannili aamma Danmarkimut ataasiakkaanik angalasoqartarsimavoq ataatsimiinnerit ingerlassinnaaniarlugit.

Tamanna ukiup naalernerani siunissami niueqatigiinnikkut atugassarititaagallartussat suunngitsumik pitsaanerulernissaat pillugit UK-mi naalakkersuisut pisortatigoortumik allagaanik tigusaqarnermik kinguneqarsimavoq aammalu siunissami UK-p Kalaallillu Nunaata akornanni nunat marluk niueqatigiinnissamik isumaqatigiissutissaq pillugu tigussaasumik isumaqatigiinniarnissat atsiornissaat pillugit uppersaasooqarsimalluni. UK Kalaallit Nunaata raajanut uutanut qalipaajakkanullu pingaarnertut niueqatigisarpaa, taamatuttaarlu saarullinnut tisaanut aalisakkanillu tunisassianut allanut pingaaruteqarluni niuerfiuvoq, taamaammallu killeqanngitsumik niueqatigiinneq pingaartumik aalisakkanik tunisassiorfitsinnut naleqartorujussusussaalluni.

2021-mi Kalaallit Nunaata aamma nunarsuarmi peqataanani annertusarsimavaa. Asiama sinniisoqarfisatta siulliup pilersinnissaa Inatsisartut 2020-mi isumaqatigiillutik tapersersorpaat. Naak Covid-19-imik pisoq pissutaalluni kinguaattoortoqaraluartoq Beijingimi sinniisoqarfik 2021-mi novembarimi ammarneqarpoq. Ammaanersiornermi Kalaallit Nunaata niuernikkut soqutigisaasa nunanut sanilerisatsinnuinaq sammitinneqanngimmata, kisiannili aamma Asiap Kangianut sammitinneqarmata nunarsuup sinneranut ersarissumik kalerriutigivarput. Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut piujuartitsineramik tunngaveqartumik inuiaqatigiinnik pilersitsinissamut niuernikkut suleqatigisavut nukittorsarlugillu annertuserusuppai.

Naalakkersuisoqarfiup Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi aqqutigalugit Kalaallit Nunaanni pisortat suliffeqarfiinut pingasunut nunani avannarlerni suleqatigiinnikkut suliniutini "peqataasuni siuttuusunut" piffissami 2020-2022-mi katillugit 15 mio. kr.-nik tunniunneqarnissaat isumagisimavaa.

Bruxellesimi Sinniisoqarfik

EU-p 2021-2027-mut missingersuusiorfianut atatillugu suleqatigiinnissamut tunngavissat nutarternerisa aammalu Kalaallit Nunaata EU-llu akornanni isumaqatigiissutit naammassinissaat ukiup ingerlanerani Sinniisoqarfiup pingaarnertut suliassarisimavai. Kalaallit Nunaat pillugu Aalajangiineq aamma OLT pillugu Aalajangiineq ukiup ingerlanerani naammassineqarput, tassanilu 2021-2027-mut missingersuusiorfiusup ingerlanerani 225 mi. euro immikkoortinneqarsimapput.

Ilinniartitaanermut immikkoortup saniatigut, tamanna Kalaallit Nunaata EU-llu akornanni suleqatigiinnermi pingaarnertut sammisaqarfiususaaq, qulequtaq "avatangiisinik innarliinani inerisaaneq" atorlugu suleqatigiiffiusussanik nutaanik isumaqatigiissusiortoqarpoq. Taamaammatt Kalaallit Nunaat pillugit Aalajangiineq ukiuni tulliuuttuni atortussanngortinnissaa suliassanut aningaasaliissutinut ilaalerpoq.

Isumaqatigiissutip taassuma avataatigut aalisarnermut isumaqatigiissut nutaaq tapiliussarlu 2021-ip ingerlanerani isumaqatigiissutigineqarput. Sinniisoqarfik 2021-mi niuernerup tungaatigut Tului Nunaannik isumaqatigiissusiornissap qitiutinnissaanik ingerlatsiinnarsimavoq, tassungalu ilassutitut aningaasaliissutit tiguneqarsimapput.

EU Issittoq pillugu politikimik nutaamik tamanut saqqummiussaqarpoq, tassanilu nalunaarutigineqarpoq EU Kalaallit Nunaanni 2022-mi allaffimmik ammaaniarluni kissaateqartoq. Tamanna naalakkersuisoqarfiup sinniisoqarfiullu sivisuumik ujartorsimavaat, massakkullu EU-p taamatut alloriarnera pitsaasumik ineriartortuertut isigisariaqartoq, tamannami aqqutigalugu siunissami EU-mik atitunerusumik nukittunerusumillu suleqatigiilernissamut tunngavissamik pilersitsisoqassamat.

Washington D.C.-mi Sinniisoqarfik

Sinniisoqarfiup Kalaallit Nunaata, USA-p Canadallu akornanni immikkoortuni arlalinni nunat marluk attaveqarnerisa ineriartortitsiffiunissaat kiisalu kalaallit soqutigisaasa ilisaritittarnissaat, illersornissaat siuarsaaffiginissaallu pingaarnertut suliassarai. Naak Covid-19 pissutigalugu killilersuisoqaraluartoq Kalaallit Nunaanni Amerikamiut sakkutuuisa najuunnerat aamma niuernermet, aningaasaqarnermut, aatsitassanut, takornariaqarnermut ilinniartitaanermullu tunngasutigut suleqatigiinneq pillugu USA-p aamma Kalaallit Nunaata akornanni arlalinnik isumaqatigiissuteqarneq anguneqarlunilu atsiorneqarnerilu iluatsinneqarput. Tassunga atatillugu isumaqatigiissutit tamakku atortussanngortinnissaanni Sinniisoqarfik peqataavoq. Sinniisoqarfik tamatuma saniatigut Naalakkersuisut aamma USAID-p akornanni isumaqatigiissutip atsiornissaanut 'siuttuusimavoq, isumaqatigiissullu taanna aqutugalugu sakkutuujunngitsunut suliniutissanut tunngatillugu suleqatigiinnermut USA-mit aningaasanik tunniussisoqartarnissaa qulakkeerneqarpoq.

Niueqatigiinnerup annertusarnissaa qitiutillugu sinniisoqarfik ukiup ingerlanerani Royal Greenlandimik, Vísit Greenlandimik kiisalu Amerikamiut nunanut allanut ministeriaqarfiannik akuttunngitsumik attaveqartarsimavoq. New England pillugu suliassaqarfimmi, pingaartumik Maine-mi, ilinniartitaanernut ilisimatusarnermullu susassaartunik suleqateqarneq ukiuni kingullerni nukittunerulersimavoq. Sinniisoqarfik Maine-mut marloriarluni angalasimavoq, taamaaliornermilu ilisimatusarnerup ilinniartitaanermullu iluanni suleqatigiiffiulersinnaasut nutaat pillugit attaveqaatit pilersinnissaat periarfissanngorsimalluni.

Amerikap Avannaata aamma Kalaallit Nunaata suleqatigiinnerisa annertusarnissaa qitiutillugu Sinniisoqarfik Arctic Circle Assembly-mi 2021-mi oktobarimi peqataasimavoq, tassanilu Nuunmi Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfik, Reykjavíkimi Sinniisoqarfik kiisalu Amerikami suleqatigisat suleqatigiillutik Amerikap Avannarliup Kalaallillu Nunaata akornanni pitsaasumik suleqatigiinnerup qitiutinnissaa siunertaralugu ilassinneqartoqarsimalluni. Sinniisoqarfik aamma illersornissakkut sillimaniarnikkullu tunngasutigut danskit ambassadeqarfiannik suleqateqarpoq. Tamatuma kingorna peqataatitsineq naligiinnerlu, oqaaseqatigiit tullinnguuttut eqqarsaatillu lgalikumi isumaqatigiissummiittut aamma Namminersorneq pillugu Inatsimmiittut tunngavigalugit suleqatigiillernissaa anguniarneqarpoq.

Canadamik suleqateqarneq Sinniisoqarfimmi aamma pingaartitaavoq. Covidimit pisoq, kisiannili aamma pingaartumik Sinniisoqarfimmut aningaasat nukissallu nuunneqarsimasut USA-mut Canadamullu atornerqartussat pissutaallutik Canadamut atorfillit angalasarnerat 2021-p ingerlanerani killeqarsimapput.

Reykjavíkimi Sinniisoqarfik

Islandimik nunat marluk akornanni suleqatigiinneq Kalaallit Nunaata Islandillu akornanni siunnerfigisanut nalunaarutip (Joint Declaration) nutartikkap atsiorneartigut malunnartumik pitsaanerulersimavoq. Islandimiut Nunanut Allanut Ministeriaqarfiata nalunaarusiaq "Kalaallit Nunaat Islandilu Issittumi nutaami" 2021-mi januaarimi saqqummersitaa nunat akunnerminni suleqatigiissutaasut nukittunerulernissaannut innersuussutinik isumassarsianillu 100-t sinnerlugit imaqartoq, soorlu aalisarnermut, peqqinnissaqarfimmut, takornariaqarnermut, niuernermet, silaannakkut angallannermut uumasunullu nakorsaqaarnermut tunngasut, Islandimik attaveqarnermi sammisassat amerlanerulernissaannut tapeeqataasimavoq. Suleqatigiinneq Namminersorlutik Oqartussani allaffissornermi naalakkersuisoqarfinnik tamanik qanimut suleqateqarnissamik piomasaqarfiusoq. Nunat Avannarliit Killiit suleqatigiinnerat, soorlu Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiat aqutugalugu, Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiata Islandimi allattoqarfianut qanimut attaveqataasartoq, aamma suliassaqarfiusimavoq pingaartinneqartoq. 2021-mi Arctic Circle Assembly (ACA) COVID-imik pisoq pissutaalluni ukiuni marlunni uningareerluni ingerlanneqarsimavoq. ACA aqutugalugu Naalakkersuisut kalaallillu soqutigisallit issittumi sammeneqartut Kalaallit Nunaannut soqutiginaatillit pillugit paaseqatigiilluni oqaluussinnaanermut oqaloqatigiissinnaanermullu nunani tamalaani attaveqaatinut annertuunut isersinnaalersippaat, taamaasillunilu Kalaallit Nunaata pilersaarutiginissaanut pingaaruteqarluni alloriarfissaalluni. Taamaammatt ACA-mi allattoqarfimmik qanimut suleqateqarneq ACA-p Greenland Forumiata piareersaaffiginissaa eqqarsaatigalugu aamma pingaartinneqarsimavoq, tamannalu 2022-mi ingerlanneqartussaasimavoq. Islandip Kalaallillu Nunaata akornanni toqqaannartumik timmisartuussisarnerit 2021-mi aggustimi aallarteqqinneqarmata timmisartuussisartunit saaffiginnittarnerit malunnartumik amerleriarsimapput, saaffiginninnerillu kalaallinit angalasunit takornarianniillu amerlanertigut pisarsimapput, soorlu apeqqutit coronamut tunngasut ajornartorsiutinngortullu.

Beijingimi Sinniisoqarfik

Kalaallit Nunaata Asiap Kangiani ataavartumik siunissarlu ungasinnerusoq isigalugu sinniisoqarfeqartariaqarnera pisariaqarluinnartutut periarfissaqartutullu Naalakkersuisut nalilerpaat. Asiami, pingaartumik Kinami, kisiannili aamma Japanimi Koreamilu kujallermi, aningaasarsiornikkut, niuernikkut kulturikkullu attaveqaatit siuarsarniarlugit sulinikkut Sinniisoqarfik Kalaallit Nunaannut sullississaaq. Sinniisoqarfik ta-

matuma saniatigut Kalaallit Nunaanni Asiamiut aningaasaliisinaanernerannik siuarsaanermik nittarsaasarnernillu ulluinnarni suliaqartassaaq tamatumalu saniatigut inuussutissarsiutit eqqarsaatigalugit niuernikut aporfijunnartut aqqinniartarnissaanik suliaqartassalluni.

Kalaallit Nunaata Beijingimi Sinniisoqarfia pilersinneqartussatut Inatsisartut 2020-mi ukiakkut ataatsimiinneranni akerliuffigineqarnani akuersissutigineqarpoq, taamaasillunilu 2021-mi novembarimi pilersinneqarluni. Nunarsuaq tamakkerlugu Covid-19-imik nappaalanersuaqarnera pissutaalluni Beijingimi pilersitsinissaq 2021-p ingerlanerani kinguaattoorfiusimavoq. Taamaammat AI2021-mi aningaasat immikkoortinneqartut tamakkiisumik atussallugit periarfissaqarsimanngilaq, naatsorsuutaavorli aningaasat AI2022-mi immikkoortinneqarumaartut, siunertarlu malillugu atornerqarumaartut.

Københavnimi Sinniisoqarfik

Sinniisoqarfik Kalaallit Nunaata, Danmarkip nunarsuullu sinnerata attaveqarniarnerannut tapeeqataavoq, tamatumalu saniatigut Naalakkersuisunut, qitiusumik allattoqarfimmut suliffeqarfinnullu Namminersorlutik Oqartussat ataaniittunut sullissisartuulluni, ilaatigut ataatsimiinnerit il.il. ingerlattarnissaannut atorussanik tunniussisarnermigut. Danmarkimi coronamik pisoq nalinginnaasumiit suliassakinnerutitsisimavoq. Inatsisartunut qinersineq nangillugu Sinniisoqarfik video aqqutigalugu ambassadørinut suleqatigisanut tamanut oqallinnermik ingerlatsisimavoq, tassungalu atatillugu Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivisa novembarimi naapinneranni Naalakkersuisunut ikiuussimalluni ataatsimiinnissanillu piareersaasimalluni, soorluttaarlu decembarimi Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivisa kingusinnerusukkut aqqissuusineranut peqataasimalluni. Namminersorlutik Oqartussat sinnerlugit Sinniisoqarfik sammisassani assigiingitsuni peqataasarpog, soorlu danskit meeqqat atuarfiat pillugu oqaluttuassartap kukkunersiorneranut. IT-mut immikkoortortaqarfik sinniisoqarfimmut allanut tapersersuisarpoq, soorluttaarlu Kalaallit Nunaanni atorfinnut sulilersunut nutaanut pikkorissartitsisarnerit ukiumut 11-eriarlutik amerlanertigut ingerlanneqartartut. Allaffissornikkut immikkoortortaqarfik 2021-mi ilaatigut Namminersorlutik Oqartussat sulisuinut 150-t missaanniittunut Danmarkimi najugalinnut aamma sulisut 80-t missaanniittunut sulisoqarnermut aqutsisoqarfimmeersunut akissarsianik suliaqartarsimavoq. Tamatuma saniatigut PET suleqatigalugu sillimaniarnermut akuersissutinik immikkut amerlassusilinnik tunniussisoqarsimavoq.

Aningaasaqarnikkut naammassinninneq

Aallaaviatigut missingersuutit malissinnaasimanngilavut, kisianni sammisassat ukiup ingerlanerani missingersuutigisimasavut angusimallugit. Tullinnguuttut malugissallugit pingaaruteqarpoq:

- Aqutsisoqatigiinni tamani nuussisimanerit pissutaallutik akissarsianut atuinerusoqarsimavoq.
- Nunap iluani nunanilu allani atorfinnut atatillugu angalanernut, akunnittarfinnut, ullormusianut, sinniisoqarfimmut pingaartumik nunatsinni pisortatigoortumik tikeraarnernut, Covid-19 pissutaalluni 2020-mit kinguartinneqarsimasunut, atuinerusoqarnera.
- Tuluit Nunaannik niueqatigiinnissamik isumaqatigiissutip atsiornissaanik sulineq 2021-mi nanginneqarpoq, tamatumuuna Nuummiit. Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfik missingersuutinik qaangiisimavoq, suliassanilu anguniarneqartussanut naammassinnissimalluni.

Siumut sammisumik

Issittumut Kalaallillu Nunaannut nunanit tamalaanit soqutiginninnerit annertusiartortut naalakkersuisoqarfimmi suliassanik malunnartumik amerlanerulersitsisimapput, soorluttaarlu suliat ajornarnerulersimasut, tamakkulu ataatsimoorlutik naalakkersuisoqarfimmi aningaasartuuteqarnerulersitsillutik. Nunatsinnut soqutiginninnerit annertusiartortut ilutigalugit kiisalu sinniisoqarfiit Nunatta nunani allani pigilersimasai ilutigalugit annertusiartuinnartussatut ilimagineqarpoq.

Pisariaqartumik sulinernut malitseqartitsiffiusunut suliniutissanullu nutaanut sinniisoqarfiit immikkoortutik suliassaqarnerulerput aningaasartuuteqalerlutillu. Massakkut sulisussatigut nukissat eqqarsaatigalugit ullumikkut suliassat pingaarnersiortarnissaat ilimagisariaqarpoq. Naalakkersuisoqarfik siunertarineqartumut naammaginartumik naammassinnissinnaassappat naalakkersuisoqarfimmi sulisussatigut qaffasissutsip annertusinissaa pisariaqarpoq, taamaaliornikkut nunatta soqutigisai illersorneqassappata naammaginartumillu suliarineqarsinnaassappata suliassat amerliartortut ajornassusillu takuneqarsinnaalersillugit.

ISUMAGINNINNERMUT SULISOQARNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Pingaarnertut suliassat

Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik naalakkersuisooqatigiittussat nutaat 2021-mi apriliimi akuerineqarnerisigut pilersinneqarpoq, suliassallu AI 2021-mi aamma suliffeqarnermut isumaginninnermullu naalakkersuisooqatigiinnissamik isumaqatigiisummi takuneqarsinnaasut isumagineqartussaapput, tassalu inersimasunut atugarliortunut, soorlu isumaginninnermut inatsisit, periusissanik suliaqarnerit, isumaginnikkut isumannaarinninnerit suliassallu utoqqaat illersuisuannut attuumassutillit. 2021-mi naalakkersuisoqarfimmi ukiumut suliffiusussat 30-t missaat atorineqarput.

Naalakkersuisoqarfimmut amerlassutsitigut anguniagassanik pilersitsisoqarsimangilaq.

Covid-19 Naalakkersuisoqarfiup sammisassaanut, kisiannili aamma sammisassanut Naalakkersuisoqarfiup tapiissuteqarfisartagaanut sunniuteqarsimavoq, soorlu piginnaasanik ineriartortitsinissamut pikkorissartitsinerit, nuttarnernulernissamut ikiersiissutit il.il. Angalanissanut killilersuutit pissutaallutik isumasioqatigiitsinerit, ukiumoortumik ataatsimiittarnerit pikkorissartitsinerillu unitsinneqanngikkunik, kinguarinneqanngikkunik allatut ingerlanneqartarsimapput. Angalanissamut killilersuutit imatut ajunngitsumik sunniuteqarsimapput taarsiullugu internetikkut ataatsimiinnerit ingerlanneqarsimallutik, tamannalu siunissami ataatsimiittarnerni atugassatut misilittagaqartitsilerluni.

Inatsisit nutaat

Naalakkersuisoqarfik 2021-mi ilaatigut uku inatsisissatut siunnersuutit suliarisimavai, ataatsimiinnerni saqqummiunneqarsimasut:

- Utoqqaat Illersuisuat: Utoqqaat Illersuisuat pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinnera, matumani allattoqarfimmik nammineertumik pilersitsinikkut Utoqqaat Illersuisuata kimulluunniit attuumassuteqartussaanginnerata nukittorsarnissaa qulakkeerniarlugu. (UKA2021).
- Utoqqalinerimi pensionisiat aamma siusinaartumik pensionisiat Utoqqalinerisiat pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnerata aamma siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnerata kingunerissavaa kommunalbestyrelsi qinnuteqartoqareerneratigut inummut ukiuni ikinnerpaani 35-imi timikkut tarnikkulluunniit suleruloreerluni nungullarsimasumut pensionisiaqarnisamat ukiorititap 65-iunissaanik aalajangiisnaassammat. (UKA2021).

Kommunini sullissisunut aamma Danmarkimi kommunineersunut sullissisunut inatsisit pillugit pikkorissaasoqarsimavoq, soorlu aamma sullissisunut najukkaneersunut tikisitanullu ataqatigiissaarisarlunilu imaarsaasoqarsimasoq.

Naalakkersuisoqarfimmi immikkut suliaqarneq

Nalinginnaasumik ingerlatsinerup isumaginerata saniatigut Naalakkersuisoqarfiup AI2021-mik kiisalu naalakkersuinikkut kissaatiniq suliniutinillu malitseqartitsinerimi tullinnguuttut immikkut ittumik suliarisimavai:

Utoqqarnut periusissaq

Naalakkersuisoqarfiup 2021 - 2030-mut utoqqarnut periusissaq suliaralugu aallartissimavaa, taannalu utoqqarnut suliassaqarfimmut tamanut isiginnilluni pilersaarusiornissamik qulakkeerinnaasaaq. Utoqqarnut periusissaq naatsorsuutigineqarpoq 2022-mi upernaakkut naammassineqassasoq tassanilu peqqisutsimut, paarineqarnermut isumassuinnermullu, ineqarnikkut pissutsinut aamma utoqqaat aningaasaqarnerinut periarfissaannullu naleqqiullugu utoqqarnut tunngasut sammineqassapput. 2021-mi sammisap "Isittumi Utoqqaliartorneq" iluani Kalaallit Nunaanni utoqqarnut ataatsimut atugassarititat annertunerusumik qulaajaaffiginnaasa aallartinnissaa pillugu aalajangiisoqarpoq. Tamatuma saniatigut 2021-mi ukiakut puigortunngorneq pillugu isumasioqatigiitsisoqarpoq.

Angerlarsimaffeqanngitsunut periusissaq

2021-mi angerlarsimaffeqanngitsunut siumut isigisumik tamakkiisumillu isiginnittumik periusissap qulakkeernissaanut najoqqutassamik suliaqartoqarsimavoq. Suliniutigineqartoq Aningaasanut Inatsit aamma aqqissuussaannermut aqqissuusseqqinneq naapertorlugit piginnaasanik agguataarinerup atuuttup iluani Namminersorlutik Oqartussanit imaluunniit kommuniniit suliarineqassasoq naatsorsuutaavoq.

2021-mi aasaanerani nuna tamakkerlugu angerlarsimaffeqanngitsut pillugit oqallittarfimmik pilersitsisoqarpoq, tassaniippullu inuit sulianik ilisimasallit ulluinnarni sulinerminni allaffissornerminnilu angerlarsimaffeqanngitsunik sullissisartut. Angerlarsimaffeqanngitsuunerup annertussusaa pillugu ilisimasaqarnerulernissaq pilersinniarlugu 2022-mi upernaakkut nuna tamakkerlugu angerlarsimaffeqanngitsunik kisitsinissaq pillugu isumaqatigiissusiortoqareersimavoq.

Angerlarsimaffeqanngitsunut periusissaq UKA2022-mi saqqummiussinnaanarlugu 2022-p ukiup affaani suillermi suliarineqassasoq naatsorsuutaavoq.

Imminut pilersorneq annertusisimasog

Imminut pilersorsinnaanerulernissaq pillugu aqqissusseqqinnermik saqqummiinissamik naalackersuisoqarfik naatsorsuutigisaqarpoq, tassanilu suliffissarsiortuunermit pisortaniillu ikiorsiissutinut tunngatilugu inatsisinik nutaanik ataqatigiissaarisooqassalluni. Aqqissusseqqinnernut taakkununga marlunnut aallaavusooq tassaavoq nammineq ilaquuttamilu inuunermi atugaannik pitsanngorsaaniissamut kiisalu immi-
nut pilersortunngornissamut innuttaasut akisussaalernissaat. Suliffissarsiornermi ikiorsiissutit innuttaasunut suliffissaaleqisunut sulinissaminnut piareersimasunut sammisuupput, pisortanilu ikiorsiissutinik tiguisartuni innuttaasut sulilernissamut piareertinnatik suliarineqartussanik unammilligassaqartut pineqarlutik.

Inatsisissatut siunnersuutit UPA2022-mi saqqummiunneqartussatut naatsorsuutigineqarput.

Utoqqaat Illersuisuat

2021-mi Utoqqaat Illersuisuannik atorfinitsitsisoqarpoq, taannalu utoqqaat pillugit suliffeqarfimmut alattoqarfimmik nutaamik pilersitsinissamik aallartitsisimavoq.

Suliffeqarnermut tunngasut

Suliffeqarnermut tunngasuni kommunit, qitiusumik ilinniarsiit aamma Majoriaqarfiit suleqatigeqqissaarlugit Naalackersuisut suliffeqarnermut politikkiannik atulersitsisoqassaaq.

Suliffissaaleqisut

Suliffissaaleqisut 2014-imiilli ikiliartulersimapput, suliffissarsiortullu 2015-imi qaammammut agguaqatigiissillugu 3.456-iniit 2021-mi 1581-inut ikiliartulersimapput. 2021-mi suliffissarsiortut nalunaarsorneqartut amerlassusaaq ikiliartuinnavissimapput, massakkullu 2010-misut amerlatigilersimallutik - aali covid-19-imik pisoqarsimagaluartoq. Taamatut ingerlasoqarnera qulakkeerniarlugu suli sulisoqarluartariaqarpoq, taamaasilluni innutaqativut suliffissaqanngitsut aalajangersimasumik suliffeqarlutik isumalimmik inuulersinnaassammata, pitsaanerpaamillu inuiaqatigiinnut iluaqutaalernissaminnut periarfissillugit.

Suliffeqarnermut tunngasut 2016-imiit 2018-imut Majoriami sullissiviit nutaat pilersinneqarnerisigut pingaarutilinnik annertuunillu allannguiffigineqarput. 2018-ip naalernerani Naalackersuisut Majoriap suliaasaanik nalilersuinermik aallartitsippat. Nalilersuineq tunngavigalugu nalunaarusiat marluk saqqummer-
sinneqarsimapput. Nalilersuinerup takutippaa innuttaasut, Majoriami ingerlataqarnermi peqataasut, ilaat ilinniarnernik aallartittartut suliffittaartartullu.

Nalilersuineq tunuliaqutaralugu Naalackersuisut 2020-mi Majoriami suliaasaanik pisariillisaaniissamut nukittorsaanissamullu innersuussutinik aamma iliuusissatut pilersaarutinik suliaqarsimapput. Iliuusissatut pilersaarummiittut suliniutissallu 2020-mi aallartinneqarput, 2021-milu nanginneqarlutik.

Sulisinnaasut pillugit misissuineq

G-AKU-mi siunertaq tassaavoq suliffeqarnermut sulisoqarnermullu politikkip siunnerfeqartumik siunisami ineriartortinnissaanut iluaqutaasinnaasumik ilisimasanik katersinissaq aamma ilisimasat maannakkut paasissutissatigit tunngaviusunut tapertaasinnaasut. Misissuineq marts 2019-imi ingerlanneqarpoq, nalunaarusiarlu Aalborg Universitetimit december 2019-imi tamanut saqqummiunneqarluni.

Inernerit pillugit eqikkaaneq:

- Kalaallit Nunaanni AKU-mi suliffissaaleqisut 2,6 %-iupput. Taamaalilluni 17-64-inik ukiulinni Kalaallit Nunaanni inuit 2,6 %-ii suliffeqanngillat, suliffissarsiortuullutik aamma ullut 14-it ingerlaneranni sulineq aallartissinnaallugu.
- Takusinnaavarput inuit suliffeqartut ikittuinnaat nutaamik suliffissarsiortartut, maannakkut sulinerminni qaavatigit imaluunniit tiimitik ilallugit sulerusuttartut, ikittuaqqallu maannakkut sulinerminni tiimini ikinnerusuni sulinissartik kissaatigigaat.
- Suliffissarsiorneq amerlanertigit kaammattorneqarnani qinnuteqarnikkut pisarpoq, imaluunniit nam-

mineq attaveqaatit soorlu ikinngutit ilaqtutallu aqutugalugit pisarluni. Ikittuaraannarni Majoriaq suliffissarsiornermi peqataasarpoq, aamma Majoriaq taamaallaat 2016-imili atuussimanera eqqarsaatigaluaranniluunniit.

- Missiliorneqarpoq Kalaallit Nunaanni innuttaasut 1715-it suliffeqanngitsuusut, kisiannilu suliffeqarusullutik, ullullu 14-it iluanni aallartissinnaallutik. Taamatut missiliineq AKU-mi inerneriniit allaaneruvoq, inuit suliffissarsiuunngitsut ilanngullugit naatsorsorneqarsimmata, kisianni sulerusussinnaasut, aamma ullut 14-it iluanni aallartissinnaasut.
- Akissuteqartut amerlanerpaartaat ulloq naallugu sulillutik akissarsiortutut atorfeqarlutik sulisuupput. Amerlanertigut pisortat allaffeqarfiini kiffartuussivinnilu sulisarput annikinnerusumillu aalisarnerup, piniarnerup nunalerinerullu kiisalu kiffartuussilluni inuussutissarsiutini allani sulisarlutik.
- Namminersortut 74,5 %-ii aalisarnerup, piniarnerup nunalerinerullu iluini suliaqarput. Namminersortut amerlanertigut tassaapput 35-t sinnerlugit ukiullit angutit nammineq angallateqarlutik aalisartutut sulisuusut.
- Inuit 30-t inorlugit ukiullit 67 %-ii sulisuupput, 16 %-iit ilinniagaqartuullutik, 17 %-iilu suliffeqarnatillu ilinniartuunngillat. Kingullertut taaneqartut tassaasinnaapput sanngiinnerusutut immikkut inissisimasut.

Misissuineq uteqqinniarlugu sulineq 2021-mi aallartissimavoq, inerniliunneqartullu tamanut saqqummiunniarlugit 2022-p aallartinneranili Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik piareersimalersimalluni.

Suliasaqartitsiniarnermut periusissaq nutaaq

Suliasaqartitsiniarnermi periusissiaq nutaaq 2020-mi saqqummiunneqarpoq: "Nutaaliorneq, Periarfisat, Piginnaasat 2021-2023". Periusissaq siusinnerusukkut periusissiap "Suliffeqarfiit toqqissisimanartut" 2015-imeersumik nalilersuinermik tunngaveqarpoq. Periusissiap annerusumik imaraa anguniakkat pingaernerit sisamat, pingaarporli erseqqissassallugu suliasaqartitsiniarnermik periusissiaq siunissamut qanittumut ungasinnerusumullu siunertaqarmat. Taamaalilluni suliffeqarnermut tunngasuni politikikkut anguniakkanut naleqqiullugu suliniuteqarfiit sisamat isigineqarnissaat pingaarpoq, tassaappullu:

- Maannakkut suliffissaaleqineq sulii annertunerusumik appartinneqassaaq sulisinnaassuseqarnerlu peqatigisaanik qaffanneqarluni.
- Sulisinnaasut amerlassusaasa aamma maannakkut minnerunngitsumillu inuussutissarsiornermi ingerlataqalersussani sulisinnaasunik ujartuinnermut naleqqiullugu piginnaasat akornanni assigiinngissuseq annertusiartuinnartoq pissutigalugu aqqissugaasumik suliffissaaleqinerup piffissap ingerlanerani annertusiartuinnarnissaa pinngitsoortissavarput.
- Aalisarnerup ilaani sulisinnaasut, ullumikkut aningaasarsiornikkut napasinnaanngitsut sulisussanik amigaateqarfiusunut inuussutissarsiutini sulisussarsiarineqarsinnaaneri qulakkiissavarput.
- Oqimaaqatigiissaarissaagut. Illuani pisortat immikkoortuata annersaani sulisunik ilinniagalinnik amigaateqartoqarpoq, tamakkulu massakkut sulisut ilarpasuunik tigooraasuupput. Illuanilu namminersortut amerlanerusariaqartut kissaatigaarput.

Taamaattumik periusissiami uku suliniuteqarfiit aallaavigineqarput:

- Inuussutissarsiornermut ingerlataqartut aningaasaqarnermik suliffissanillu inerisaaffiusinnaasut amerlanerit ineriartortitsiffiusapput.
- Inuusuttut suliffissaaleqisut malunnartumik ikilisinneqassapput.
- Nunap immikkoortuini sulisoqarnermut suliniutit nuna tamakkerlugu suliffissaqarnerulernissamut qulakkeerinnissapput.
- Suliffeqarfiit sulisartullu akornanni naleqqussaaneruneq pilersinneqassaaq.

Naalakkersuisoqarfik 2021-mi periusissaq kukkunersiorniarlugu sulisimavoq, taamaaliornermilu ilitsersuisarneq aammalu inuusuttut suliffissaaleqisut ikilisinnessaat qitiutillugit suliffeqarfiit imminut napatittut qulakkeerniarlugit 2022-24-mut anguniagaqarfiusumik sulisoqalissalluni. Naalakkersuisoqarfik suliffinut periusissaq kukkunersuugaq piaartumik tamanut saqqummiunniarlugu naatsorsuuteqarpoq.

PKU – Ilinniagaqanngitsunik piginnaangorsaaqqiineq pillugu suliniut

Sulisinnaasut piukkunnarsarnissaannut suliniut pingaaruteqartoq tassaavoq PKU. PKU-mi sullinniarneqartut tassaapput suliffissaaleqisut ilinniarsimangitsut kiisalu ilinniarsimangitsut suliffeqarfinni siuariartorfiusussatut naatsorsuutigineqartuni piukkunnarsarnissamut pisariaqartitsisut.

Ilinniagaqarsimangitsut piukkunnarsarnissaannik pisariaqartitsineq annertusiartorpoq. Ilinniarsimangitsut piginnaasamik piumasarineqartutut akuerineqarnerannik qulakkeerisut suliniutit arlallit aallartinneqarsimapput. Peqatigisaanik piginnaasat piumasarineqartutut akuerineqarneri allagartartaarnerillu tunngavigalugit piginnaasanik nalilersuinissamut periarfissiinissaq sulissutigineqarpoq. Pingaartumik utoq-qarnik paaqqutaqarnerup, ulloq unnuarlu paaqqinnittarfeqarnerup ulluuneranilu paaqqutaqarnerup iluanni, taakkunanilu sulisut ilinniagaqanngitsut amerlammata sulisut ilinniagaqanngitsut qaffassartarnissaat suli qitiutinneqartariaqarluni.

Siunissamut ungasinnerusumut pikkorissarnissamut periusissianik inerisaanissaq pillugu periarfissiisunik 2020-2022-mut qitiusumik ilinniarfiit tunngaviumik isumaqatigiissuteqarfigineqarput. Tamanna tunuliaqutaralugu PKU-mi aningaasat inuussutissarsiutinik siuariartorfiusunik salliuittisumik agguaassinermi najoqqutassaq nutaaq tunngavigalugu aaqinneqarput, tassunga ilanngullugu attaveqaatit, aalisarneq, takornariaqarneq il.il. Mittarfeqarfinnik nutaanik kiisalu taakkununnga attuumassuteqartunik suliffinnik pilersitsinissamut ikorfartuisunik piginnaasanik inerisaanissaq pingaartumik sammineqassaaq.

Pikkorissartitsinissamut ukiut piumasarineqartut 25-iniit 18-inut appartinneqarsimapput. Inuusuttut sivikinnerusumik pikkorissartinnerisigut ilinniagavimmik aallartitsinissamik kajuminnerulernissaat tassani siunertarineqarpoq.

Piginnaangorsaaqqinnermut siusinaartumillu pensioninut tunngasut

2016-imi siusinaartumik pensionisianut malittarisassat allangortitat eqqunnerisigut siusinaartumik pensionisiallit ilarpasui Majoriamut innersuunneqarsimapput siusinaartumik pensionisiaasa nalilersueqqiffiginissaannut ilaasumik sulisinnaassusiat nalilersuiffiginarlugit. Sulisinnaassutsip nalilersuiffigineranut ilaasumik qulaajaanissanut innersuussisoqartarpoq, siusinaartumillu pensionisiallit ilaannut taamatut ingerlataqarsimaneq suliffimmi piginnaangorsaaqqinnissamut neqeroornermik kinguneqartarpoq. Killeqartitsinerit isigiinnarnagit innuttaasut qanoq nukissaqartiginerat immikkut isiginiartarnissaa isumassarinnermut tunngaviuvoq.

Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik qulaajaasarnissat ingerlannissaannut najoqqutassamik suliaqarsimavoq, tamannalu sulisinnaassutsip nalilersornissaanut ilaassaaq, peqatigitillugulu innuttaasup siusinaartumik pensionisiallip piginnaangorsaaqqinnissamut kajuminnerulernissaa misiliffigalugu, taamaasillunilu suliffinnut isersinnaalersillugu utertilluguluunniit.

Najoqqutassap, taaneqartoq Iltersuussineq Kajumissaarinerlu, siunertarissavaa inuit suliffeqarfinnut ilimanaateqanngitsut ataavartumik suliffeqalernissaannut iltersuunnissaat kajumissuseqalernissaallu. Tamanna pineqartup piginnaasaanik kiisalu sumiiffimmi suliffeqarfiit ujartugaannik tunngaveqassaaq. Iltersuussinerit kajumissaarinerillu sapaatit akunnerinik pingasunik sivissuseqartarput kingornalu qaamatini pingasuni suliffimmik misiliinermik malitseqartarlutik. Suliffimmik misiliinerup ingerlanera sulisinnaalivinnermut ikaarsaarfiussaaq. Suliniut taanna 2019-ip ingerlanerani kingullermik nalilersorneqarsimavoq.

Nalilersuinermi uparuarneqarpoq Iltersuussinerit kajumissaarinerillu iluatsissappata kommuniniit aamma sumiiffinni Majoriaqarfinniit pimoorussisumik suliniuteqarnissaq pisariaqartoq. Tamanna iltersuussisunik ilinniarluarsimasunik, ilisimasaqartunik, paasinnittunik uteriissinnaasunillu pisariaqartitsivoq aamma sunniisinnaasut kiisalu attaveqaatini ataatsimiittarnikkut pikkorissarneqartunik malinnaasinnaasut. Tamanna aamma suliffimmik misiliinermik imaluunniit suliffimmik tulluarsakkami kingorna naammasisaqarsinnaasut nalilernerqartunik ingerlataqartussanik pikkorissartussanik toqqaanissamik pisariaqartitsivoq.

Suliniutit annertusinerinut akisussaaffik 2021-miit kommuninut nuunneqassaaq, kisianni nalunaaruteqarnerit uppernarsaanerillu naalakkersuisoqarfinnut nassiunneqartassallutik.

Kalaallit Nunaanni sulisinnaasut pillugit malittarisassaliorneq

2021-mi Covid-19 pissutigalugu nunanit allaniit sulisussanik nakkutillineq killeqarsimavoq. Angalanerti-gut killilersuinerit inuussutissarsiutillu ilaannik matusineq sulisinnaasut annertunerusumik nuttarsinnaarannik kinguneqarsimavoq. Hotelit neriniartarfiillu sakkortuumik eqqorneqarsimapput, aalisakkeriviilli sulisunik amerlanernik atorfinitsitsisimallutik.

24. september 2021 suliffeqarfinnut sukkasuumik aqqissuussinerit aallartinneqarput. Aqqissuussinerup kinguneraa suliffeqarfiit siusissukkat akuerineqarsimasut Namminersorlutik Oqartussani sulianik suliarinninngikkaluarluni nunanit allanit tamanit sulisussarsiorsinnaalernissaat. Innuttaasut atorfinitsitaaneq SIRI-mut - Styrelsen for International Rekruttering og Integration i Danmark - nalunaarutiginerata kingorna SIRI-miillu akuerineqarnerata kingorna ingerlaannaq aallartissinnaassapput. Decembarip aallartinnerani suliffeqarfiit 42-t suliffeqarfinnut siusissukkat akuerineqartunut allattuiffimmut ilaasimapput.

PEQQISSUTSIMUT NAALAKKERSUISOQARFIK

Peqqissutsimut Naalackersuisoq peqqinnissaqarfimmi immikkoortunut politikikkut akisussaasuvoq, taakkulu tassaapput Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik, Nakorsaaneqarfik, Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfik kiisalu Allorfik.

Naalackersuisoqarfiup politikikkut nalunaarutigineqartut tunngavigalugit Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmut tunngavigineqartut pingaarnerpaat isumagisarai, naalackersuisoqarfiullu peqqinnissaqarfiup iluani naalackersuisoqarfitsigut suliassat aamma isumagisaralugit.

Anguniagaq

Pingaarnertigut anguniakkat tassaapput agguaqatigiissillugu ukiut suli inuuffiusussat qaffannissaat, mee-
raaqat meeqqallu toqusartut ikilisinneqarnissaat, ilungersunartumik nappaammik aniguisartut amerla-
nerulernissaat aamma aanngajaarniutinik ajornartorsiutit appartinnissaat.

Peqqissuulluernerup inuiaqatigiinni aningaasaqarneq pitsaanerulersissavaa, tassami innuttaasut peqqis-
sut naammassisaqarnerusinnaapput, taamalu inuiaqatigiinnut inuiaqatigiillu aningaasaqarnikkut ineri-
artortinneqarnerannut tunniussaqaqarnissamut pitsaaneruserumik periarfissaqartarlutik.

Peqqinnissaqarfik napparsimanagerit katsorsartinnissamik pisariaqartitsisut nalaanni pingaaruteqarluni
inissisimavoq. Peqqinnissaqarfiup pitsaanerpaamik sullissinissaa anguneqassappat aqqissuussaaneq,
iliuseqarsinnaaneq teknikkullu atortut anneruserumik ukkatarineqartariaqarput. Tassani innuttaasunut
sullissinerit pitsanngorsaaffiginissaat suliatalugu nangittariaqarpoq, ilaatigut kræfteqartarnerup, uumma-
tik nappaatit, tarnikkut nappaatit kiisalu ernissusiortuunerup ernisarnerullu tungaasigut.

Pingaarnertut suliassat

Peqqinnissaqarfik innuttaasunut peqqinnissakkut sullissinermigut misissuinerit, paarsinerit, katsorsaa-
nertit, sungiusaaqqinnerit pinaveersaartitsinerillu aqutugalugit qulakkeerinnippoq. Allorfik innuttaasut
aanngajaarniutinik aningaasanoorutinillu ajornartorsiutillit katsorsarneqarnissaannik isumagisaqarpoq.

Corona pissutigalugu nunarsuaq tamakkerlugu nappaalanersuaq

2021-mi coronamik nappaalanersuaqarnera peqqinnissaqarfiup iluani sulinerimik malunnartumik sunniute-
qarsimavoq. Nunarput tamakkerlugu ilaatigut allaffissornermut, pisiortornermut, ataqatigiissaarnermut,
misissuisarnermut, misissueqqissaarnermut akiuussusersuinerinullu nukippassuarnik atuisoqarsimavoq.

2021-mi septembarip naalernerani coronamut allattoqarfik Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersui-
soqarfianiit Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmut nuunneqarpoq. Tunillatsittut amerliartuinnartut
anneruserumillu ingerlatsinissamik pisariaqartitsineq pissutigalugit allattoqarfik decembarip qiteqqunne-
ri Peqqinnissaqarfimmut nuunneqarpoq, taaguullu Coronamut Akiuineq-mik atorlugu immikkut suliffeqar-
fittut pilersinneqarluni.

Suliassaqarfiit assigiingitsut akornanni suleqatigiinneq

Kommuneqarfik Sermersooq aamma Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik 2017-imiilli peqqinnissaqar-
fimmut suliassaqarfimmi suleqatigiinnissamik isumaqatigiissusiortarsimapput. Isumaqatigiissut 2021-mi
decembarip naalernerani nutarterneqarpoq. Nutarterinikkut Peqqinnissaqarfiup aamma Kommuneqarfik
Sermersuup akornanni attaveqarnerit qaninnerulersinniarneqarput, ilaatigut immikkoortut akornanni atta-
veqatigiittarnerit, ataatsimoortumik suleriaatsit paasissutissanillu tunniussisarnerit anneruserumik ukkata-
rinerisigut, taamaaliornikkut marloqiusamik atuuffiit pinngitsoortinneqarsinnaassammata, innuttaasullu
ikinnerit napparsimaviit kommunillu akornanni neqeroorutit nuunneranni annaaneqassanngimmata.

Kommunit suleqatigalugit atornerluisunik katsorsaasarnerup pitsaanerulersinnera

Allorfik innuttaasunut aanngajaarniutinik aningaasanoornermilluunniit ajornartorsiuteqartunik akeqan-
ngitsumik katsorsaannissamik neqerooruteqarpoq. Allorfik Kommuneqarfik Sermersuumik, Qeqqata Kom-
munianik, Qeqertalik Kommunianik aamma Avannaata Kommunianik suleqatigiinnissamut isumaqatigiissu-
siorsimavoq, Kommune Kujallermillu isumaqatigiinniarnerit aallartissimapput. 2021-mi 2020 assigalugu
Allorfiup neqeroorutaanut innuttaasut 1.000-t sinnerlugit innersuunneqarsimapput.

Illoqarfinni Qaqortumi, Nuummi, Sisimiuni, Aasianni aamma Ilulissani Allorfeqarfinni nunaqarfinnilu anga-
lasartut katsorsaasarnerisigut aamma Nuummi innuttaasunut nunaqarfimmeersunut aamma innuttaasut
immikkut ajornartorsiuteqartunut illusimatitsisoqarluni ulluinnarlugu katsorsaasarnikkut innuttaasut ta-

marmiusut katsorsarneqarnissaannut neqerooruteqarpoq.

Allorfinni najukkaniittuni najukkanilu katsorsaasarfinni kiisalu Nuummi ulluinnarlugu katsorsaasarfimmi katsorsaariaatsit assigiingillat, peruserineqartulli ilisimatusarnerit iluini sunniuteqartut takuneqarsinnaapput. 2020-mi nutaatut illoqarfinni tamani ukiumoortumik marloriarluni najukkami katsorsaanerit siulusimapput, matumanilu Ittoqqortoormiit Qaanaarlu mininneqarput.

Coronamut killilersuutit pitsaasumik sunniutaanut ilaasumik internet oqarasuaalluunniit atorlugit katsorsartinnissaq ineriartortinneqarsimavoq, tamanna Ittoqqortoormiini illoqarfinnilu mikinerusuni nunaqarfinnilu tamatumunnga pisariaqartitsisunut kiisalu pinerluuteqarsimasunut inissiisarfimmiittunut anisinnaangitsunut tamanut neqeroorutaavoq. Tamatuma saniatigut 2020-mi decembarimi Nuummi pinerluuteqarsimasunut inissiisarfimmi eqimattanut anisinnaangitsunut neqeroorutit nutaat aallartinneqarsimapput.

Meeqqanut inuusuttunullu katsorsartinnissaq pillugu Allorfiup neqeroorutai Coronamut killilersuutit ajortumik sunniutaatut suli kinguartittariaqarsimapput. 2021-mi ilinniarnissamut sammisassat aamma eqqor-neqarsimapput. Aanngajaarniutinut katsorsaasinnaanermut ilinniagartuutut ilinniarneq suli sulissutigineqarpoq. Tamanna 2022-mi piviusunngorsinnaassagunarpoq.

Peqqinnissaqarfiup iluani siunissami sanaartornermi pilersaarutit

Peqqinnissaqarfimmi napparsimmaviit peqqissaaveqarfimmi qangali sananeqarnikuupput. Pingaartumik Dronning Ingridip Napparsimavissua inissaqartitsinikkut illutamigullu unamminartoqarpoq. Peqqinnissaqarfiup iluani sanaartornermi pilersaarutinut nutaanut arlalinnut naammassinninnissaq ukiuni tulluittuni pingaartinneqassapput.

Juli 2021-mi Ineqarnermut Attaveqarnermullu Naalackersuisoqarfimmi sanaartornermut oqartussaaneq qitiusumik ingerlanneqalerpoq, taamaammallu sanaartortitsinissanut pilersaarusiortarneq Peqqinnissaqarfiup isumagiunnaarsimallugu.

Peqqinnissaqarfik aamma Ineqarnermut Attaveqaatinullu Naalackersuisoqarfik Nuummi psykiatrimut il-lutassap nutaap tamakkiisumik suliarinissanut allatut pilersaarusiortarneq massakkut suliaqarput. Pilersaarusiortarneq missingiut 2022-mi januaarip qiteqqunnerani aqutsisoqatigiinnut oqaaseqarfigisassanngorlugi saqqummiunneqassaaq, tamatumalu kingorna pilersaarut suliariumannittussarsiuunneqassaaq, psykiatrimullu illutassap sanaartorlugi allaartinnissaa 2022-p ingerlanerani aallartittussatut naatsorsuutaagallaruni.

Taassuma saniatigut Dronning Ingridip Napparsimavissuanut napparsimasut innangavissaannik sine-rissamiillu nakorsiat inissaannik pilersitsinissamut piareersarneqaleruttorpoq. Al2022-mut atatillugu pilersaarutigineqartup aallartissarnissanut 13 mio. kr.-nik immikkoortitsisoqarpoq. Aningaasalersuisoqar-nissaa eqqarsaatigalugu suliniut 1/2 mia. kr.-nit angullugit akilik pineqarpoq. Peqqinnissaqarfiup suliniuti-gineqartup ilaanut aningaasaateqarfiit aqutitigalugit aningaasalersuisoqarsinnaaneranut qanoq periarfisaqartiginera misissorumavaa. Dronning Ingridip Napparsimavissua pillugu tamakkiisumik pilersaarutit aallartinneqarnissaa upernaq 2022-mi aallartinneqassaaq.

Steno Diabetes Center-issaq nutaaq pilersaarusiortarneqarpoq

Naalackersuisut aamma Novo Nordisk Fondimi siulersuisut 2018-imi Steno Diabetes Center Grønland (SD-CG)-ip pilersinneratigut sukkortuunermut inooriaatsinullu suliniutigineqartup sakkortunerulernissaa pillugu ataatsimut takorluugaqarneq akuersissutigivaat. 2019-imi pilersaarummik suliaqartoqarpoq, taanna SDCG-ip piviusunngortinnissanut suliariumannittussarsiuunneqarnissanullu pilersaarutit sukumiisumik nassuiaatinik imaqarpoq. Pilersaarummut najoqqutassaq Naalackersuisunit aamma Novo Nordisk Fon-denimi siulersuisunit 2020-mi akuerineqarpoq. SDCG massakkorpiq tamakkiisumik suliarineqartussatut suliariumannittussarsiuunneqarpoq, siunnersuutillu takkuttut 2022-p kvartalit 2-ni nalilersorneqartussatut naatsorsuutaapput.

Peqqinnissaq pillugu isumalioqatigiissitap sulineranut killiffik

2019-imi ukiakkut ataatsimiinnermi peqqinnissaq pillugu isumalioqatigiissitamik pilersitsisoqarnissaa pillugu aaljangiisoqarpoq. Coronamik pisoq pissutaalluni isumalioqatigiissitap sulinerana aatsaat 2020-p qiteqqunnerani aallartissimavoq.

Peqqinnissaqarfimmi suleriaatsit ataatsimut pitsanngorsaaffiginissaannut innersuussutinik isumalioqatigiissitaq suliaqassaaq, pingaarnertigut sulissarsiornermut, sulisunik tigungminnissinnaanerit kiisalu Danmarkimi nunanilu allani suleqateqateqarnerit tunngasut.

Isumalioqatigiissitamit innersuussutigineqartut Inatsisartut peqqinnissaqarfiup siunissami aqqissuussiffigeqqinnissaanut naalakkersuinikkut tunngavigisassaannut ilanngunneqassasut naatsorsuutaavoq. Isumalioqatigiissitap innersuussutaani immikkoortortaqaarfiit assigiinngitsut akornanni salliussassat aamma aningaasaqarnikkut periarfissat pioreersut aallaavigineqassapput. Isumalioqatigiissitap sulinera pilersaarutit malillugit siuariartorpoq. Suliakkiissummi ajornartorsiutit assigiinngitsut aqqissuussamik suliarineqartarput.

Ajornartorsiutit tamakku pillugit allakkiat arlallit aqqutigalugit allakkatigut atortussat annertuut pigineqarput, soorluttaarlu isumalioqatigiissitap ataatsimiittarnerani paasissutissanik ilassutaasunik arlalinik nassaassaqaarsimasoq. Atortut tamakku isulioqatigiissitap isumaliutissiissutaani 2022-p naalernerani saqqummiunneqartussat naatsorsuutaasumi ilaassapput.

Ernisarfimmi sullissinerup misissuiffiginera

2021-mi nunarput tamakkerlugu ernisarfinni sullissinerup misissuiffigineqarnera aallartinneqarpoq. Misissuineq naalakkersuisooqatigiinnissamik isumaqatigiissut tunngavigalugu aallartinneqarpoq, tassani qitiusumik ingerlatsisoqarneranut taarsiullugu najugarisaq qimannagu ernisinnaaneq anguniarneqarsinnaanersoq partiit erseqqissarsimallugu.

Taamaammat ernisarnermik suliallit naartusumullu ilaquutaasut tungaanniit isigalugu ernisarnermut sullissinermi periarfissanut killiliisunullu tunngatillugu ilisimasaqarnerulernissap anguniarnissaa misissuinermi siunertaavoq. Tamanna pillugu ilisimasaqarneruleneq pisussat ineriartortitsinissamilu takusutissat assigiinngitsut takuneqarsinnaalissapput, taakkuuppullu nunatsinni ernisarfinnut isersinnaanerup siunissami pilersaaruserfiginissaanut aqqissuunnissaanullu ilanngussiffiusinnaasut. Misissuinermi inerniliunneqartut 2023-p qiteqqunnerani saqqummiussinnaanissaat ilimagineqarpoq.

Aningaasaqarnermik aqutsineq

Peqqinnissaqarfimmut aningaasaliissutit tatisimaneqarput. Tamatumunnga ilaatigut utoqqaat amerliartornerat kiisalu innuttaasut amerlanerit suussusersiffigineqartarnerat katsorsartittarnerallu aqqutigalugit inuiaqatigiinni allanngoriartornerit pissutaapput, soorlu napparsimasut inuunermi ileqqut kingunerisaannik amerliartornerisa kingunerisaannik.

Peqqinnissaqarfimmut aningaasartuutit ilaatigut akissarsianut aningaasartuutinnortunik isumaqatigiissutini atuuttuni aalajangersartunik ilaatigullu oqimaatsorsiorfiunerpaani taartaasartunut akissarsianik ingerlanneqarput. Taakkunungalu ilaapput napparsimasut angallannerannut tassanngaannartumillu angallassinernut aningaasartuutit, minnerunngitsumik nunani allani napparsimasut katsorsartinnissaanunut. Aningaasartuutit ukiuni tullerni qaffakkiartortussatut naatsorsuutaasut. Taamaammat peqqinnissaqarfimmut aningaasaliissutitut suli aningaasartuuteqarnerulernissaq siunissami naatsorsuutigisariaqarpoq.

2021-mut missingersuutit eqqortinneqarput, tamaasalu qiviassagaanni Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik immikkoortullu tassunga attuumassutillit sammisassatik ukiumut pilersaarutaasut angusimavaat. Coronamilli pisumut atatillugu unammilligassat ulapinnerunermik kinguneqarsimapput, Peqqinnissaqarfili arlaleriarluni allatut ajornartumik suliassaminik pingaarnersiuisariaqartarsimavoq.

ILINNIARTITAANERMUT, KULTUREQARNERMUT, TIMERSORNERMUT ILAGEEQARNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Naalakkersuisoqarfik Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup naalakkersuisoqarfisigut suliassaanik isumaginnittuuvoq.

Naalakkersuisoqarfiup aqqissuussaanerani immikkoortortat makku ilaapput:

- Aqutsisunut Allattoqarfik, tassunga Naalakkersuisumut allatsi
- Ilinniartitaanermut Immikkoortortaqaqarfiup sullitarai:
 - o Ilinniarnertuunngorniarfiit
 - o Inuussutissarsiuutigut ilinniartitaanerit
 - o Ilinniartitaanerit ingerlaqqiffiusut
 - o Suliassaqaqarfiit assigiinngitsut aqqutigalugit paasissutissat misissueqqissaanerillu
 - o Ilisimatusarneq
- Kulturimut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Immikkoortortaqaqarfik
- Aningaasaqarnermut, Sulisoqarnermut Ilinniartunillu Sullissinermut Immikkoortortaqaqarfik
 - o Ilinniagaqarnersiuteqartitsivik
 - o Ilinniartut Ineqarfüsa Allaffeqaqarfia
- Inatsisilerinermik immikkoortortaqaqarfik

Siunertaq

Naalakkersuisoqarfik Naalakkersuisut ilinniartitaanikkut, kultureqarnikkut kiisalu ilageeqarnikkut politikani isumaginnippoq. Ataatsimut isigalugu anguniagaq tassaavoq Kalaallit Nunaanni suliffeqaqarnermi ilinniartitaanerit neqeroorutit atorfissaqartitsinerillu akornanni sapinngisamik pitsaanerpaamik oqimaatigiitsitsinerup qulakkeerneqarnissaa, matumani sulisartunik ilinniagaqarsimasunik nammineerluni pilersornissamik annertusaanissaq. Kulturikkut, timersornikkut ilageeqarnikkullu ataatsimut anguniagaasoq tassaavoq kulturikkut timersornikkullu sammisallit siuarsaaffiginissaat ilagiinnillu tapersersuisar-nissaq.

Sulisut 2021-p naanerani amerlassusaat

Sumiiffik	Sulisut amerlassusaat (aqutsisut ilangullugit)
Aqutsisunut allattoqarfik	6
Ilinniartitaanermut tunngasut	17
Kulturimut, timersornermut ilageeqarnermullu suliassaqaqarfik	6
Aningaasaqarneq, Sulisoqarneq Ilinniartunillu Sullissineq	12
Inatsisilerinermik immikkoortortaqaqarfik	4

Anguniakkanik naammassinnineq

Ilinniartitaanermut tunngasut

Konto pingaarneq	Suliassaq/Paaqqinnittarfik	R2021	
		Ukiumut ilinniartut amerlassusaat	Sapaatit akunneri atuaqati-giiffiusut amerlassusaat
40.10.11	Ado Lyngep Atuarfia	14	Allanneqanngillat
40.10.12	Efterskolemiittarneq	301	Allanneqanngillat
40.12.35	GUX Aasiaat	266	680
40.12.36	GUX Nuuk	474	900
40.91.08	Kalaallisuliornermik ilinniarfik	14	69
40.91.14	Doris & Ejvind Jensen	82	301
40.91.16	Niuernermik Ilinniarfik, Nuuk	187	768
40.91.20	Perorsaanermik Ilinniarfik	230	355
40.91.21	Inuussutissalerinermik Ilinniarfik, INUILI	104	450
40.91.23	Campus Kujalleq	300	913
40.91.25	Peqqissaanermik Ilinniarfik	68	231
40.91.27	Teknikimik Ilinniarfik	562	1754
40.92.10	Folkehøjskolit	122	Allanneqanngillat
40.92.11	Eqqumiitsuliornermik Ilinniarfik	5	40
40.92.13	Ilisimatusarfik	544	Allanneqanngillat
40.92.18	Oqaatsinik pikkorissartitsinerit	9	29

Nassuiaatit oqaaseqaatillu:

Ukioq naallugu ilinniartuq tassaavoq ukioq atuarfiusoq naallugu atuartartuq (ilinniarnertuunngorniarfini inuussutissarsiutitigullu ilinniartaanerni sap. akunneri 40-t; ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerni sap. akunneri 35-t). Taamaalluni kisitsisitigut takuneqarsinnaavoq ilinniartitaaneri ilinniartutut inissisimalluni ataatsimut ukiumut naammassartagaat. Oqaatigineqassaaq ukiumut ilinniartut nalaanni kisitsisit tassaangimmata ilinniartut ukiumi pineqartumi ilinniartuusimasut amerlassusaat.

Taakku saniatigut oqaatigineqassaaq ukioq naallugu ilinniartut apriliimi naatsorsorneqarnerinik tigusaqartuqartinnagu sulianut kisitsisit eqqortinneqarsimasut naatsorsorneqarsinnaanngillat. Taamaattumik tabelimi sulianiittumi suliassanut kisitsisit 2020-mut Aningaasanut inatsimmi saqqummersinneqartut taamaallaat allanneqarput.

Kultureqarnermut tunngasut

2021-mi kulturimut nersorniaat nipilersortartumut Mads Grønvoldimut tunniunneqarpoq, Naalakkersuisullu kajumissaarutaat inuit pisinnaatitaaffiit sorsuuteqartumut eqqumiitsuliortumullu Seqininnguaq Lyng Poulsenimut tunniunneqarluni.

Naalakkersuisut eqqumiitsuliornermut aningaasaateqarfik pillugu nalunaarut saqqummiuppaat, taamaasilunilu Eqqumiitsuliornermut Aningaasaateqarfik pilersinneqarpoq, taannalu 2022-miit eqqumiitsuliornermut aningaasanik tunniussaqtassaaq.

Namminersorlutik Oqartussat kulturikkut sulianut tapiissutigisartagaat kulturikkut eqqumiitsuliornikkullu assigiinngitsunik suliallit assigiinngitsunut sammitinneqartut tapersorsortarsimavaat.

Namminersorlutik Oqartussat Kulturilerinernut aningaasaliissutaaniit katillugit tunniunneqarput: kr. 12.315.837 suliniutinut assigiinngitsunut agguallugit nipilersuosiornernut kiisalu ingerlatsinermut tapiissutit 304.512 kr. Kulturikkut suliniaqatigiiffinnut assigiinngitsunut 1.934.730 kr.-t, tassunga ilanngullugit

Filmiliorfik kiisalu atuakkianut allaffik.

Naalackersuisoqarfiup Tipsernermit lottornermillu isertitat aamma aquppai, taakkualu 2021-mi ima ag-guaanneqarput:

Immikkoortitat A:

Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat (GIF): 17.701.500 kr.

Elite Sport Greenland (ESG): kr. 3.221.673.

Immikkoortitat B:

Timersornermut tunnganngitsunik meeqqanut inuusuttunullu suliaqarnermut katillugit: kr. 4.657.076.

Immikkoortitat C:

Immikkoortitat C-ni 7.334.314 kr.-nit tunniunneqarput.

Tamatuma saniatigut Najukkanut sanaartornermullu aningaasaateqarfimmut 1.250.000 kr.-it. tunniunne-qarput. Namminersorlutik Oqartussat aningaasaateqarfimmut ukiumut aningaasaliissuteqartarpoq, kom-munit Najukkanut Sanaartornermullu Aningaasaateqarfimmut timersornerup, pinngortitami asimilu inuu-nerup aamma kultureqarnerup iluini sanaartornissamut tapiissutinik aamma/imaluunniit taarsigassarsias-sanik qinnuteqarnissaminnut periarfissaqalersillugit.

Nunat avannarliit Killiit ulluat Kalaallit Nunaanni NAPA aqutugalugu Nordens Insitutimit aaqqissuunneqar-poq, tassanilu Piniarneq inuunermi ileqqutut saqqummiussiffigalugu pinngortitaq kinaassuserlu, oqalut-tuarterneq erinarsoqatigiillu qitiutinneqarlutik. Ualikkut taaguut una qulequtaralugu ilinniartitsisunut isu-masioqatigiitsitsisoqarpoq: "Uagut Nunani Avannarlerni Killerni", tassaavorlu Savalimmiuni Islandimilu nunat avannarliit illuutaat kiisalu ilinniartitsinermit isaasarfik "Nunat Avannarliit Atuarfimmi" suleqati-galugit. Nunat avannarliit suliaqarneranni Ministerit Siunnersuisoqatigiivinut kiisalu Atorfilittatigut Sule-qatigiissitamut pingaartumik peqataasoqarpoq.

Ilageeqarnermut tunngasut

2020-mi oktobarimi ilinniartut 17-it ajoqinngorniarlutik aallartipput, 2022-milu naammassisussaallutik. 2021-p naalernerani ilinniarnermi atuartut 8-put.

2021-mi atuartut 12-k oqaluffimmi nipilersortartutut ilinnialersussaasimagaluarput, Covid-19-ili pissu-taalluni ilinniarnissamut moduli siulleq 2022-mi januaarimut nuunneqarsimavoq.

AALISARNERMUT PINIARNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Naalakkersuisoqarfik 2021-mi ukioq naallugu 42-nik sulisoqarpoq, KANUAANA-milu ukioq naallugu 46-nik sulisoqarluni.

Siunertaq

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik aalisarnermut piniarnermullu suliassa qarfiup ataatsimut aqutsivigineranut akisussaavoq, soorlu nuna tamakkerlugu, nunani marlunni, najukkani nunanilu tamalaani attaveqaatit. Tamatuma saniatigut aalisarnermut piniarnermullu suliassa qarfimmik nakkutilliineq kiisalu Kalaallit Nunaanni Uumasunut Nakorsaqarnermut Inuussutissalerineremullu Oqartussa qarfik.

Pingaarnertut suliassat

Kalaallit Nunaanni aalisarnermik piniarnermillu inuussutissarsiutinik ingerlatsinissamik Naalakkersuisoqarfik pingaarnertut suliassa qarpoq. Ilaatigut pisassiissutinik aalajangersaanikkut, aalisarnermi piniarnermilu killilersuinikkut kiisalu akuersissutinik atulersitsinikkut aqutsineq ingerlanneqartarpoq. Tamatuma saniatigut Naalakkersuisoqarfik najukkani nunanilu tamalaani aqutsineremut suliniaqatigiiffinnut Kalaallit Nunaata ilaasortaaffigisaanut ilaasortaaneremut akiliutit aqunneqarnerannut malitseqartitsisarnerannullu akisussaavoq. Taakku saniatigut aqutsineremut tunngasuni tamani aningaasaliissutit tapiissutigineqartatullu aqunneqarput, taakkununga ilanngullugit aallarteqqinnissamut tapiissutit kiisalu aalisartunut piniarnermullu siunnersuisoqarfimmut angusassatut isumaqatigiissutit.

Ukiumi sammisassaqartitsiniarneq

Naalakkersuisoqarfik 2021-p ingerlanerani isummernissamut tunngavissianik Naalakkersuisunullu ilisimatitsissutinik 104-nik kiisalu inatsissatut siunnersuutinik 13-inik, akissuteqaatinik, nassuiaatinik il.il. Inatsisartunut tunniussa qarqsimavoq. Taakku saniatigut Inatsisartut ataatsimiititaliaannit saaffiginnissutit 36-it naalakkersuisoqarfiup akissuteqarfigai kiisalu § 37 naapertorlugu apeqquteqaatinut 32-nut akissuteqaasiornermi peqataasimalluni. Kiisalu naalakkersuisoqarfik allakkianik 69-nik Naalakkersuisoqarfiup pi-sortaanut tunniussa qarqsimavoq, tusagassiorfinnullu nalunaarutinik 115-nik nassiusa qarqsimalluni.

Naalakkersuisoqarfimmu anguniakkat naammassineqarnerat

Suliassa qarfimmu politikikkut anguniakkat kiisalu ingerlataqarnissamut pilersaarutit ingerlatassatullu anguniakkat aningaasanut inatsimmi takuneqarsinnaasut naammassineqarsimasutut isigineqarput.

Aalisarneq

Aalisarnermik aqutsiveqarfik suli aalisagaatitsinnut niuerutaasunut aqutsinissamik pilersaarutinik suli-aqartarnermi sulinermik sunnerneqarqavog, tassani kapisilinnut saattusanullu aqutsinissamik pilersaarutinik aammalu nipisanut aqutsinissamik pilersaarutinik suli-aqartoqarsimalluni, tamannalu 2020-mi aallartinneqarpoq naammassineqarlunilu. Sulineq taanna ukiumi nutaami nanginneqassaaq. Taakku saniatigut nunat marluk akornanni aamma nunani tamalaani ataatsimiinnerit aamma aalisarneq pillugu isumaqatigiinni-nerit internetikkut ingerlanneqartariaqarnerannik ukioq sunnerneqarsimavoq, taakkulu Kalaallit Nu-naannut pitsaasumik angusaqarfiusimallutik. Pingaartumik EU-mik isumaqatigiinni-nerit kiisalu isumaqa-tigiissutit akuersissutiginerat atortussanngortinnerallu sulisut sulilluarnerannik kinguneqarsimapput.

2021-mi Aalisarneq pillugu Ataatsimiititaliarsuarmi sulineq initungaatsiarsimavoq, tassani naalakkersui-soqarfik ataatsimiititaliarsuup isumaliutissaannik allaffissornikkut aamma sammisamut allakkiorinnikkut il.il. peqataavoq. Taamatut sulineq sulisussanik amerlanernik pisariaqartitsiffiusimavoq, suliassallu al-lat saniatigut pingaarnersiuisoqarsimalluni. Kiisalu 2020-miit aalisarsinnaaneremut akuersissutinut su-liassa qarfiup aqutsinikkut kukkunerisiorneqarnerata malitseqartitsiffiginera ilitersuutit sulinerullu nas-suiaatiginerata sularinissaanut nutarteriffiginissaanullu sulinerunermik pisariaqartitsiffiusimavoq, tas-salu sularinik sularinnittarnerit aalisarnermut suliassa qarfimmu ingerlanneqartunut tamanut tunngatillugu.

Piniarneq Aallaaniarnerlu

Piniarnermut aallaaniarnermillu aqutsineq imaani nunamilu miluumasunut timmissanullu biologit siunnersuisarnerinut malitseqartitsisarnermik sunnerneqarsimavoq. Tamakku kinguneranni aqutsiveqarfik qara-saasiaq atorlugu najukkani, nunat marluk nunallu tamalaat ataatsimiittarnerannut peqataasarsimavoq. 2019-imi 2021-milu nannunut uumasunullu pisassiiffiusunut allanut aqutsinissamik pilersaarutit pillu-git innuttaasunik ataatsimiititsinernik arlalinnik aqutsiveqarfik ingerlataqarsimavoq, tamakkulu 2022-mi ingerlaannassapput, tassami COVID sulinermik killeqartitsillunilu kinguaattoorfiusimammat. 2020-mi pi-

niarsinnaanermut allagartanut akiliisitsisarneq eqqunneqarpoq, tamannalu kommunini qitiusumillu aqutsisoqarfimmi 2020-2021-mi innuttaasunik sullissinermut oqilisaataasimaqaaq.

Tunisassiorfinnut, pisiniarfinnut inuussutissaleriffiusunut il.il. pisat tunineqartut qarasaasiakkut nalunaarutigisarnerat atulersinniarlugu sulisoqarpoq. Taamaaliornikkut najukkani pisarineqartut tunineqarnerat tuniniarneqarnerallu pillugit paasissutissanik pissarsinnaassagatta, taakkunungalu ilaapput umimmaat amii qiviulu. Piniarnermut Aallaaniarnermullu Immikkoortortaqaarfik uumasunut pisassiiffiusunut aqutsinissamik pilersaarutinut siunnersuutininik suliaqarnermik nangitsissaaq, tamakkulu piareernerat ilutigalugu tamanut tusarniutigineqartassapput. Piniarnermut Aallaaniarnermullu Immikkoortortaqaarfik JØP peqatigalugu piniarneq aallaaniarnerlu pillugit inatsisissatut siunnersuummik naammassisaqarsimavoq, tamannalu UKA2021-mi suliarineqartussatut kinguartinneqarsimavoq, 2022-milu Inatsisartuni suliarineqartussatut naatsorsuutaalluni. 2021-mi qilalukkanut qernertanut qaqortanullu pisassiissutinik aqutsinissamut piffissamik annertuumik atuisoqarsimavoq, tamannalu ilaatigut aqutsiveqarfinni tallimani qilalukkanut qernertanut pisassiissutit ilaneqarnerannik kinguneqarsimavoq. Qilalukkanut qaqortanut pisissuussutinut tunngatillugu tamanna tamakkiisumik atorneqarsimangilaq, soorlu tamanna aamma ukiuni siuliini taamaassimasoq.

ESU

ESU 2021-mut aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutaasut aallaavigalugit aalisartunut piniartunullu taapiissutinik tunniussaqaarsimavoq.

Uumasunut nakorsaqaarneq Inuussutissallu

2021-mi suliaasaqarfiup tiginissaanut oqallinneq immikkoortortaqaarfimmi assut initusimavoq, ilaatigut sulineq pillugu nassuiaammik suliaqartoqarsimavoq. Tamatuma saniatigut Danmarkimi Savalimmiunilu atorfilittanik politikernillu ataatsimeeqateqarnerit arlallit ingerlanneqarsimapput. 2021-mi UNIO inuussutissanut paasissutissaateqarfimmik ineriartortitsilluni suliaqarsimavoq, taannalu januar 2022-mi piareertussatut naatsorsuutaavoq. Paasissutissaateqarfik aqutitigalugu Kalaallit Nunaanni inuussutissaleriffiit tamarmik malinnaavigisinnaanerat ajornannginnerulissaaq, nakkutilliinerlu tamakkiisuunerulersillugu.

Aamma marloriarluni nakkutilliartortoqarsimavoq, ataaseq Kujataanut ataaserlu Avannaanut. Qimmit qimuttut 13.000-inut allannngornatik inissisimarpasipput, akiuussusersuisarnerlu naammaginartutut isikkoqarunarpog, tassami nappaammik tunillaassuuttumik qaqutitigut nalunaaruteqartoqartarmat. Sisimiuni killeqarfinnut misissuivimmi aalisakkanik tunisassianik usingiaasarnerit amerleriarsimapput, Nuummilu ikileriarsimallutik. 2021-mi katillugit 52-eriarluni tulaassisoqartarsimavoq.

Inatsisilerineq, Aningaasaqaarneq Pilersaarusiornierlu

Immikkoortortaqaarfiup inatsisissanut, nalunaarutissanut siunnersuutit kiisalu aningaasarsiornikkut misissueqqissaarnerit suliarisarnerat pingaarnertut suliarisarpai. 2021-p ingerlanerani kingusinnerusukku Inatsisartuni saqqummiunneqartussanik inatsisinik arlalinnik nutarterilluni immikkoortortaqaq suliaqarsimavoq. Tamatuma saniatigut Aalisarnermut Ataatsimiititaliarsuaq immikkoortortap nukiisa ilaannik atuisarsimavoq. JØP ukiup ingerlanerani nalunaarutit 5-t nutarterisimavoq, taamaalillutik taakku ullutsinnut naleqqunnerulissammata, nalunaarullu ataaseq immikkut akuersissuteqartarnermut tunngasoq suliarisimallugu. Aalisarnermut tunngasuni inatsisinik suliaqarneq naatsorsuutigineqarpoq ukiuni aggersuni Aalisarneq pillugu Ataatsimiititaliarsuup innersuussutai tunngavigalugit annertusissasoq. Tamatuma saniatigut immikkoortortaqaarfik kommunini ileqqoreqqusanik sulianullu takunnissinnaanermik aammalu naalakkersuisoqarfiup immikkoortortaanut allanut Ombudsmandip suliaasaanik isumagisaqarsimavoq.

KANUAANA

Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliivik (KANUAANA) 2021-mi aalisarnermi nakkutilliisoqarnermik piniarnermillu nakkutilliisoqarnermik aqutsinermik ingerlatsinermillu isumaginnippoq. KANUAANA-p suliaasaanut allattuiffia sutigit tamatigit ukiut ingerlaneranni annertusiartuinnaavisimavoq. Ikerinnarsiortunik aalisarnernik nutaanik pilersoaqarsimavoq aamma misileraalluni aalisarnernik pilersitsisoqarsimalluni - sinerissap qanittuani avataasiorniluni qaninnerusumik nakkutiginninnissamik piasariaqalersitsisumik. Inuussutissarsiortuniit aningaasaqaarnikkut paasissutissanik katersinissamut aamma aalisarneq pillugu paasissutissat suliarinerinut piumasaqaatit annertusiartorput. 2021-mi angallatit allattuiffiinit 14.000-iusunit paasissutissat, nalunaaruteqarnerit 4.000-t allanneqarsimapput, EU-mullu akuersissutit 2.200-t missaanniittut atugassanngortinneqarsimapput. KANUAANA 2021-mi Nuummi qitiusumik allaffeqarfimmi, Ilulissani, Sisimiuni Nuummilu immikkoortortani nutaamik aqutsinermut ilutsinik nakkutilliisarnermullu ilutsinik suliaqarsimavoq.

IT atorlugu aqqiissutissat pitsaanerusut anguniarlugit nakkutilliinerullu nalunaarutissap nutaap atuuti-

lersinnissaanut sulisoqarpoq, KANUAANA-lu qarasaasiakkut nalunaaruteqartarfimmik pilersitsiniarluni aallartissimavoq. Nakkutilliisoqartitsinerup ilinniartitaanermut pilersaarutaa nutaaq 2019-imi ukiakkut aallartinneqarpoq ilinniagaqartitaanerlu taanna nunani tamalaani akuerisaq European Credit Transfer System (ECTS) naapertorlugu ingerlanneqarpoq. Ilinniarnermi nutaami holdit siulliit december 2021-mi ilinniarnermik naammassisaqarsimapput, 2022-milu holdit nutaat atorfinitsinnissaat siunertaralugu program-mip kukkunersiorneqarnera aallartinneqarsimalluni. KANUAANA 2021-mi aamma angallatit misissuutaasartut pisoqqat ukiunik 20-nik pisoqaassusillit taarserniarlugit aallartissimavoq, 2021-milu angallatit misissuutit sukkasuuliat mikinerusut nutaat 3-k 2022-mi tunniunneqartussat december 2021-mi inniminnerneqarsimallutik.

INUUSSUTISSARSIUTINUT NIUERNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Inuussutissarsiutinut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik 19-inik sulisoqartussatut naatsorsuussaavoq, tassaniippullu inuussutissarsiutinut immikkoortortaqaarfik, aningaasaqarnermut misissueqqissaartarnermullu immikkoortortaqaarfik kiisalu inatsisilerinermut allaffik. Naalakkersuisoqarfiup ataani Atuisoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik inissisimavoq. Tamatuma saniatigut Visit Greenlandimik, Innovation Greenlandimik (Greenland Holding), Great Greenlandimik aamma Greenland Visitor Centerimik ukiumoortumik kiffartuussinissamik isumaqatigiissusiortoqartarpoq.

Naalakkersuisoqarfik inuussutissarsiutinut nerisassalerinerimullu inatsisinut, inuussutissarsiutit siuarsaaffiginissaannut aamma takornariaqarnermut suliassaqaarfimmu tunngatillugu inuussutissarsiorfiit ilaannut oqartussaaffittut suliassanik isumagisaqarpoq. Tamatuma saniatigut sermermut imermullu inatsit malillugu aqutsineq isumagineqarpoq, taakkunungalu ilaavoq sermermik imermillu avammut nioqqutissiorarneq. Naalakkersuisoqarfik nuna tamakkerlugu niuernermut, Kalaallit Nunaata inuussutissarsiutitigut assigiinngitsutitigut nunani tamalaani pilerisaarutigineranut akisussaavoq. Tamatuma saniatigut anertuunik aatsitassarsiornissamut inatsit naapertorlugu suliffissuaqarnermi suliniutissat aqunneqarnerat kiisalu inuussutissarsiutinut inerisaaffiusunut siuarsaanerit isumagineqarput, soorlu genetik atorlugu nukissanut.

Siunertaq

Inuussutissarsiutinut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfiup inuussutissarsiornermi suliffeqarnermilu pingaarnertut pilersaarusiortarneq suliniutillu arlallit isumagisarai. Inuussutissarsiutinut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiortunut pitsaasunik aalajaatsunillu tunngavissanut inerisaanissamullu piumasaqaatinik qulakkeerinnissamut akisussaavoq, ilaatigut inuussutissarsiornermut niuernermullu suliassaqaarfimmi periusissanik immikkoortunullu politikinik suliaqartarnikkut.

Pingaarnertut suliassat

Naalakkersuit Inatsisartullu inuussutissarsiornermut niuernermullu suliassaqaarfimmi ataatsimut politikikkut anguniagaasa atortussannortinnissaannut Naalakkersuisoqarfik qulakkeerinnissaaq. Atuisoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik atuisut suliffeqarfiillu suleqatigiinnerisigut niuerfiit ingerlalluartut pillugit sulinissamut tassunga tapersersuisuavoq. Inuussutissarsiornermut tunngasutitigut Naalakkersuisut siuarsaallutik ingerlatsinerisa piviusunnortinneqarnera Visit Greenland A/S aamma Greenland Business A/S suli qanimut suleqatigineqarput. Ingerlatseqatigiiffiit marluusut taakku takornariaqarnerup misigisassaqaartitsinissamullu inuussutissarsiuteqarnerup ineriartortinnissaannik kiisalu kommunit inuussutissarsiutinut siunnersuisarfiinik suleqateqarnermik isumagisaqarput.

Ikiorsiissutit

Inuussutissarsiutinut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik kalaallinut 2021-mi ikiorsiissutit aqunnissaannik Innovation Greenlandimik qanimut suleqateqarpoq. Covid-19-imik ajornartorsiuteqarnerup pitsaanerpaamik qaangerniarnissaanut kalaallit suliffeqarfiutaat ikiornissaa tassani siunertaasimavoq. Innovation Greenland 2021-mi tassangaannartumik ikiorsiissutinut, takornariaqarnermut ikiorsiissutinut ajornartoornermilu taarsigassarsianut agguataarlugit 26,5 mio. kr.-nit missaannik tunniussaqaarsimavoq. Piffissap ingerlanerani ikiorsiissutit kalaallit suliffeqarfiutaannut arlalinnut pitsaasumik sunniuteqaarsimassasut naalakkersuisoqarfiup nalilerpaa, soorlu minnerunngitsumik takornariaqarnermut tunngatillugu.

Takornariaqarneq

Naalakkersuisut 2021-mi ukiumut ataatsimut kiffartuussinissamik Visit Greenlandimik isumaqatigiissuteqarput, tassani Visit Greenlandip Kalaallit Nunaata takornariaqassatut nittarsaanissaa tapersersornissaalu siunertaralugu. 2020 assigalugu Visit Greenland 2021-mi Covid-19-imik nappaalanersuaqarnera pisutigalugu nunani tamalaani niuerfinnut Kalaallit Nunaat siuarsaaffiginiarlugu angalanissamut periarfissaqaarsimannigilaq. Inuussutissarsiutinut Niuernermullu Naalakkersuisoq 2021-mi ukiakut Islandimi Vestnorden Travel Mart aqutitigalug takornariaqarnermut takutitsinersuarmi najuulluni peqataasimavoq, tassanilu kalaallit takornariartitsisartui arlallit najuussimapput. Kalaallit Nunaanni takornariat misigisaqartittarnissaannut annertuumik soqutiginnittoqaarsimavoq, tamannalu nunarsuaq tamakkerlugu nappaalanersuup kingorna takornariaqarnerup aallartinnerani Kalaallit Nunaannut periarfissiilluassalluni.

Takornariaqarnermi akuersissutit

Kalaallit takornariaqarnermut inuussutissarsiorneranni namminersortut aningaasaliisarnerisa annertusar-nissaat pillugu takornariaqarnermut Naalakkersuisut sulinerannut ilaasumik Inuussutissarsiutinut Niu-ernernullu Naalakkersuisoqarfik 2021-mi akuersissutit tunniunneqareersut pigiinnarniarlugit qitiutitsi-simavoq. Katillugit takornariaqarnermi ingerlatanut akuersissutit 21-t ingerlatseqatigiiffinnut assigi-nngitsunut 14-inut nalunaarutigineqarput. Kommuneqarfik Sermersuumi akuersissutit marluupput, ataaseq aalisartitsiner-mut ataaserlu qulimiguulimmiit sisorariartarneq. Kommune Kujaller-mi aalisartitsisarnermut akuersissutit ataaseq. Akuersissutit sinneri 18-it Qeqqata Kommunianiipput, aalisartitsisarner-nut akuersissutit 7-put tammajuitsussarsiorlunilu aallaaniarnermut akuersissutit 11-t.

Takornarianut sullissiviit nunalu tamakkerlugu takuniagassaqqissut

Greenland Visitor Center (GVC) takornarianut sullissivinnik inerisaalluni nunallu immikkoortuini takorna-riagassanik suliaqarpoq.

Ilulissap kangiani takornarianut sullissivissaq sermimik silaannaallu pissusaanik sammisaqartoq aallartin-neqarpoq sullissivissarlu 3. juli 2021-mi ammarneqarluni. Kangiani takornarianut sullissivissaq Kalaallit Nunaanni takornarianut sullissivinni annerni siullerpaassaaq. 2021-mi ukioq ingerlatsiviusoq Covid-19-ip kingunerisaanik killilersuutini annertuumik sunnerneqarsimavoq. Tikissinnaanermut killilersuutit pissu-taallutik sullissivik takornarianik nunanit allaneersunik ikittuinnarnik orninneqarsimavoq.

Ilulissani angalasinnaanermut killilersuutit piffissakkaartumillu isersinnaanermut killilersuutit pigaluar-tut 2021-mi isertunit isertinneqartut 550.000 kr.-niugallartunut naatsorsorneqarsimapput. 2021-mi iser-tut amerlassusaat 10.000 missaannut naatsorsorneqarallarput. Sullissivimmu ingerlatsiner-mut naatsor-suutit ukiumi naatsorsuosiorfusumi 2021-mi oqimaaqatigiittussatut ilimagineqarput. Ilulissat Kangiani Sullissiviup pilersinnerani sunniutaasutut Ilulissani takornariaqarnermut ineriartorner-mut sunniutaasut 2022-miit ukiunilu tulliuuttuni pingaarnermik malugineqarumaartut nalileneqarpoq.

December 2021-mi Ilulissat Kangiani Sullissivik immikkoortoq "Ammasoq" aqqutigalugu "2021-mi Ukiu-moortumik Sanaartornermut Nersornaat"-mik tunineqarpoq, taannalu ukiukkaarlugit ukiup ingerlanerani sanaartorner-tut pitsaanerpaatut pingaarnepaatullu tunniunneqartarpoq inuiaqatigiit tungaanniit sanaar-tornikkullu pingaaruteqassusaa aallaavigalugit.

Kommuneqarfik Sermersuumi Nuuk Natur og Geocenterip aamma Kommune Kujaller-mi Nordboporten-ip pilersinnissaannut sulineq unitsikkallar-neqarput. Covid-19-imik nappaalanersuaqarnerata kingunerisaa-nik Ilusissat Kangiani Sullissivimmu nalorninartumik aningaasaqarneq pissutaalluni GV C-ip 2021-mi mis-singersuutaasa ilaat saqqummersitsinissat piareersarnissaannut aamma Ilulissat Kangiani Sullissiviup ingerlatilennissaanut ator-neqarsimapput. Aningaasaqarneq nuna tamakkerlugu takusussaqaqtitsivinni ta-kornariat ornittagassat nutaat takornariartitsiviillu sanaartornissaasa piareersarnissaannut sulisussa-mik atorfinitsitsinissamut periarfissaqaqtitsisimangilaq. Nuuk Natur- og Geocenterip pilersinnissaanut Kommuneqarfik Sermersuup Naalakkersuisullu akornanni isumaqatigiissutissamut tunngavik maanna al-lanngorpoq, tamatumunngalu siunertamut illuutit 2020-mi pilersaarutaagaluartutut tunniunneqarsiman-ginnerat pissutaavoq. 2021-p ingerlanerani siusinnerusukku aningaasaliinerit 45 mio. kr.-niusut tunniun-neqarsimasut siunertamut allamut aamma tunniunneqarsimapput. Kommuneqarfik Sermersooq suleqati-galugu nunaminertamik sanaartorfissamik nutaamik periarfissanik misissuisimaneq ulloq manna tikillugu iluatsissimangilaq.

Innovation Greenland A/S

Innovation Greenland A/S Namminersorlutik Oqartussat inuussutissarsiutinik siuarsaasoqarnissaanut su-leqatigiiffiuvoq, inuussutissarsiutinullu aqqissuussinernut arlalinnut aqutsiffiulluni, tassanilu Kalaallit Nunaanni suliffeqarfinnut nutaaliorfusunut nutaatut aallartittunut tapersersuisoqarpoq. Aqqissuussi-neq inuiaqatigiinni ataatsimut suliffeqarfiit nutaat aallartinnissaannut imaluunniit suliffeqarfiit pioreer-sut ineriartortitsiffiunissaannut nutaaliorneq qitiutillugu iluaqutaasimavoq. 2021-p ingerlanerani qiortak-kamik aqqissuussiner-mut 0,55 mio. kr.-nit, tunisassiornerup ineriartortitsiffiunissaanut tapiissutit 3,78 mio. kr.-nit aammalu immikkoortunut immikkut pilersaarutinut 0,43 mio. kr.-nit tunniunneqarsimapput. Ta-matuma saniatigut taarsigassarsiaaqqatut 0,47 mio. kr.-nit taarsigassarsiaritinneqarsimapput.

2021-mi Innovation Greenland aallarnisaasunut nuna tamakkerlugu ilinniartitsiner-nik workshopertitsiner-nillu angalalluni qitiutitsisimavoq. Innovation Greenland kommuninut tamanut tikeraarsimavoq, najukka-nilu inuussutissarsiutinut siunnersuisoqatigiinnik qanimut suleqateqartarsimalluni. Kommunit aamma In-novation Greenlandip akornanni nuna tamakkerlugu inuussutissarsiutinik siuarsaanissamut attaveqaatinik pilersitsisoqarsimavoq, taannalu aqqutigalugu sumiiffinni nunalu tamakkerlugu inuussutissarsiutinik siuar-

saaneq pillugu suleqatigiinneq pitsaanerulerpoq. Naallu Innovation Greenland 2021-mi aallarnisaasarnermik qitiutitsisimagaluartoq ikiorsiissutit suliatigut suliarinissaannut piffissamik atuingaatsiarsimavoq.

Sermeq imerlu

Naalakkersuisut 2021-mi ukiakkut sermermut imermullu akuersissutit nutaat nalunaarutigisarnerannut unitsitsigallarnissamik eqqussisoqarnissaa aalajangersimavaat. Unitsitsigallarneq taamaasilluni sermermut imermullu akuersissutit nutaat tunniunneqartarnerat piffissami aalajangersimasumi unitsinneqarnerannik kinguneqarpoq, tassalu suliassa qarfirmut periusissap nutaap oqaasertalernissaa tikillugu. Sermermik imermillu avammut nioqquteqarnissamut periusissaq 2018-imeersoq ulloq manna tikillugu sermermik imermillu akuersissutit tunniunneqartarnerannut tunngavimusimavoq. Periusissaq 2018-imeersoq pingaarnertut pilersaarisarnermik qitiutitsiffiusimavoq. Naalakkersuisulli nalilersimavaat periusissamik nutaamik pisariaqartitsisoqartoq, tassami tulluurtuunngitsut arlallit allanngortinneqartussatut kissaa-taammata.

Naalakkersuisooqatigiinnissamik isumaqatigiisummi kalaallit suliffeqarfiutaat aallaaviatigut suliassat neqeroorutillu assigiinngitsut suliarinissaanni ingerlatsisassasut Naalakkersuisut politikiminni kissaati-galugu taasimammassuk. Taamatut politikeqarneq sermermik imermillu misissueqqissaarnissanut atuinis-samullu akuersissutinik siunissami tunniussinermi erseqqissaatigineqassasoq Naalakkersuisut kissaati-gaat. Sermimik imermillu avammut niuernerup inuussutissarsiutit iluatsilluartutut ingerlalernissaa pil-lugu Naalakkersuisut suli anguniagaqarput. Taamaalluni ingerlataqarfik taanna ingerlaavartumik taper-sensorneqarlunilu ineriartortinneqarqissaq.

2021-mi ingerlatseqatigiiffinnut pingasunut assigiinngitsunut sermimut imermullu akuersissutinik nutaa-nik sisamanik tunniussisoqarsimavoq. Akuersissutit pingasut tassaapput § 8 tunngavigalugu atuinissamut akuersissutit, Nukissiorfiit isumaqatigiissuteqarneratigut iluaqtigineqartussat. Katillugit maanakkut ser-mimik imermillu atuinissamut akuersissutit 21-t atorneqarput.

2021-mut aningaasanut inatsimmi sermip imermillu avammut niuernerup siuarsarnissaanut nittarsaan-nissaanullu, nunani tamalaani niuernikkut nakkutigininnermut, akuersissutinik qinnuteqaatinik suliarin-ninnermut, saqummersittakkanik, saqummersitsinermi atugassanik paasisutissiinnermillu atorussanik sanaartornermut aningaasat immikkoortinneqarsimapput. Pilersaarinerli Covid-19 pissutaalluni killeqar-simavoq.

Neqoortitsinermut siullermut 2019-imi ingerlanneqartumut atatillugu Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser (GEUS) suleqatigalugu sumiiffiit 5-t imermik sermip nakkaaffianeersut tulluurtut paasine-qarsimapput. Suliariumannittussarsiuussinerup nutaap piareersarneranut atatillugu GEUS suleqatigalugu sumiiffiit allat tallimat piukkunnaateqartut nassaarineqarput, suliariumannittussarsiuussinermi qinnute-qartunit tikiqqarsinnaasut. Suliariumannittussarsiuussinerilli suliarinissaat Covid-19 pissutaalluni kille-qarsimapput.

Nunaqarfii isorliunerusullu

2021-mi aningaasanut inatsit aqutigalugu nunaqarfinni isorliunerusunilu inuussutissarsiutinik siuarsaa-nissamut 5,8 mio. kr.-nit immikkoortinneqarsimapput. Inuussutissarsiutinut Niuernullu Naalakkersuiso-qarfik 2021-mi kommunit suleqatigalugit nunaqarfinni isorliunerusunilu inuussutissarsiutinik ineriartor-titsinissamut suliniuteqarpoq. Taamaalluni kommunini ataasiakkaani nunaqarfiit amerlassusaat tunnga-vigalugu nunaqarfinni isorliunerusunilu inuussutissarsiutinik suliffeqarnikkullu ineriartortitsinermik siuar-saasunut pilersaarutinut kommuninut tamanut aningaasanik immikkoortitsisoqarpoq. Aningaasat nunap immikkoortuani ineriartornermik pilersitsinissamut iluaqutaasussaapput.

2021-mi suliniutini ingerlanneqartuni ilaatigut taaneqarsinnaapput aallarnisaasunut isumasioqatigiitsit-sineq, Ilulissani mittarfiup tallinissaanut pilersaarutaasumut isumasioqatigiitsitsineq, Qeqertarsuar-mi qaqitsissummik pisineq aamma Narsarmiini nunat paarnaanik tunisineq. Suliniutit tamatigut kommuninit ataasiakkaanit siunnersuutigineqartarput. 2022-mut tunngatillugu kommuninik isumaqatigiissuteqareer-nikkut aningaasat ataatsimoortumik tapiissutit aqutigalugit tunniunneqarnissaat toqqarneqarsimavoq, tamannalu Naalakkersuisut naalakkersuisooqatigiinnissamik isumaqatigiissutaannut tulluarpog, tassani kommunit oqartussaanerunissaannik tunineqarsimammata.

Genetik aqutigalugu isumalluutit

Inuussutissarsiutinut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik 2021-p ingerlanerani genetik aqutigalugu isu-malluutini katersinermik ilisimatusarnermillu aqutsisimavoq. Inuussutissarsiutinut Niuernermullu Naalak-kersuisoqarfik nunarsuar-mi ilisimatusarfinnut assigiinngitsunut ilisimatusarnissamut akuersissutinik

45-nik tunniussaqaarsimavoq. Niuerutigalugu akuersissutinik pisinnaanermut periarfissaqarneq aamma aqutsinermut ilaavoq, ullorli manna tikillugu niuerutigalugu atuinissamut akuersissutinik tunniussisoqarsimangilaq.

Puisit amii

Ukiut siulii assigalugit Great Greenland Naalakkersuisoqarfimmiit qanimut malinnaavigineqarpoq. Piniartut tunisisinnaanerannut periarfissaasa qitiutinnerisa saniatigut pitsaassutsip qaffasinnerulernissaa sumiginnaasarnerillu annikillissarnissaat pingaartinneqarsimapput, soorluttaarlu ingerlatseqatigiiffiup akiitsui 2021-mi appartinniarneqarsimasut.

Extreme E

2021-p ingerlanerani Inuussutissarsiutinut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik Extreme E-p Kangerlusuarmi ingerlannissaanut atatillugu oqartussaaffittut ataqatigiissaarisimavoq. Aqqissuussaq pilersaarutaasut malillugit nunani tamalaani tusagassiorfinniit annertuumik malinnaavigineqarsimavoq. Kalaallit Nunaata avammut nittarsaannera takornariaqarnermut pitsaasumik sunniuteqartussatut nalilerneqarpoq. Tamatuma saniatigut sukkaniutsitsineq kalaallit tungaanniit isigalugu silap pissusaata soqutigineqarnerulernissaanut ilapittuutaasimavoq.

Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik

Atuisartunut tunngasuni nittarsaasarneq pillugu inatsit aqutsisoqarfimmit atortuutinneqarpoq. Aqutsisoqarfik atuisunut paasisutissiisarnikkut atuisunullu siunnersuisarnikkut Atuisumik isumaginnittuuvuq. Aqutsisoqarfiup unammilleqatigiinnermut tunngatillugu kattunnerit annertuut akuersissutigisarpai, Unammilleqatigiinnermut inatsimmik unioqqutitsinerit misissortarpai akuleruffigisarlugillu, kiisalu suliffeqarfiit pisortallu unammilleqatigiinnermi maleruaqqusanut atatillugu ilitersortarlugit.

Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfiup aamma Ineqarnermut Naammagittaalliuuteqartarfik, Isumaginninnermut Atuisartunut Pisisartunullu Aqutsisoqarfiup aammattaq Ineqarnermut Naammagittaalliuuteqartarfik, Atuisut Naammagittaalliuuteqartarfiat Siusinaartumik sulisinnaajunnaarnerisutilinnut Naammagittaalliuuteqartarfik, Unammilleqatigiinnermut Ataatsimiititaliaq, Avatangiisit Innarlit-saalioneqarnissaat pillugu Naammagittaalliuuteqartarfik, Pinngortitap Illersorneqarnera pillugu Ataatsimiititaliaq aamma Nalunaarasuartaateqarnermut naammagittaalliuuteqartarfik kiisalu Pisortat Pisiortortarneranni Neqerooruteqartitsineri Naammagittaalliuuteqartarfik allattuuffigai.

Covid-19-ip sunniutaanik killeqartitsisussatut pilersinneqartut Suliffeqarnermi Inuussutissarsiutinullu ikiorsiissutit pillugit naammagittaalliuutit pillugit suliani aalajangiinissamut missingiut piareersaqqullugu aqutsisoqarfik 2021-mi suli pisussaaffeqartinneqarpoq.

Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik pisortanik 3-nik sulisunillu allanik 17-inik sulisoqarpoq. 2021-mi pisortat 2,25-t atorfeqaarsimapput sulisullu allat 12-k atorfeqaarsimallutik.

Ineqarnermut Naammagittaalliuuteqartarfik 2021-mi sulianik 52-inik nutaanik suliaqalerpoq suliallu 94-it naammassillugit. 2021-p naanerani Ineqarnermut Naammagittaalliuuteqartarfimmi sularineqartut 13-iupput. Atuisut Maalaaruteqartarfiata 2021-mi suliata nutaat 23-t sularilerpai suliallu 33-t naammassillugit. 2021-p naanerani suliata ingerlaartut 4-put. Siusinaartumik pensionisiaqarnermut Maalaaruteqartarfik 2021-mi sulianik nutaanik 4-nik tigusaqaarsimavoq suliallu 10-t naammassimallugit. 2021-p naanerani Siusinaartumik pensionisiaqarnermut Maalaaruteqartarfimmi suliata ingerlaartunik soqarsimangilaq.

Pinngortitap illersorneqarnera pillugu Ataatsimiititaliaq 2021-mi sulianik 4-nik pilersitsisimavoq naammassillugillu, taamaasillunilu sulianik ingerlaartunik peqarnani. Pisortat Pisiortortarneranni Neqerooruteqartitsineri Naammagittaalliuuteqartarfik 2021-mi suliamik 1-mik pilersitsisimavoq, suliallut 3-k naammassimallugit. Naammagittaalliuuteqartarfimmi suliata ingerlaartut 2-k pigineqarput.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik 2021-mi sulianik 832-nik naammassisaqaarsimavoq. Tamanna isumaqarpoq 2021-mi suliata ingerlaartut 125-imasut, tamarmillu 2021-mi tiguneqarsimallutik. 2021-mi suliata nutaat 444-t tiguneqarput. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmi 2021-mi sulianut naammassineqartunut piffissaq atorneqartartoq qaammatinik 11-nik sivilissuseqartarpoq.

Atuisoq 2021-p ingerlanerani saaffiginnissutinik 157-nik suliaqaarsimavoq.

AATSITASSANUT NAALAKKERSUISOQARFIK AAMMA INATSISINUT SULIASSAQARFIK

Aatsitassanut Inatsisinullu Naalakkersuisoqarfiup aatsitassanut tunngasuni pingaarnertigut pilersaaruisorneq isumagaa, tassunga ilanngullugit politikikkut oqallinnissanut tunngavissat suliarineqarneri aamma suliaasaqarfimmut aalajangiinerit atortussanngortinneqarnerat. Inatsisunik atuutsitsinermit inatsisinut suliniutillu allat inatsisunik atuutsitsinermit attuumassuteqartunut naleqqiullugu Naalakkersuisoqarfiup danskit oqartussaasui peqatigalugit ataqatigiissartarpai.

Aatsitassanut Inatsisinullu Naalakkersuisoqarfik aatsitassanut tunngasuni inatsisiliornermut aammattaq immikkoortumi tunngaviumik piumasaqaatinut tunngasunut akisussaavoq.

UKA2021-mi aatsitassanut suliaasaqarfimmut inatsimmik saqqummiisoqarpoq "Uranimik il.il. misissueqqaarnermut, ujarlernermit atuinernullu inerteqquteqartitsineq pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut." Inatsit ullormi 2. december 2021 atortuulersinneqarpoq, tamatumalu kingorna aatsitassanut inatsit naapertorlugu uranimik misissueqqaarnermut, ujarlernermit atuinernullu ingerlatsisoqarnissaanut akuersissutinik nalunaaruteqarsinnaaneq pisinnaajunnaarpoq.

Naalakkersuisoqarfik Ujarassiornermut Aatsitassanullu Aqutsisoqarfik peqatigalugu Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermut periarfissanik nittarsaassinermit peqataavoq.

Qaammat marts 2022 Namminersorlutik Oqartussat aamma danskit naalagaaffiat piiannissamut akuersissummik pisinnaanissamut eqqartuussivimmumt suliaassanngortitsisoqarpoq, tassani ilaatigut taarsiisutissanik aalajangersimasumik aningaasartalerneqanngitsumik taarsiisoqarnissaanik oqaasertaqartumik. Naalakkersuisoqarfiup nalilerpaa isumaqatigiissaariniartumut suliaassanngortitsinikkut naammagittaalliuteqartumut taarsiisoqarujussuortoqarnissaa ilimanaateqanngitsoq. Aammattaq naatsorsuutigineqarpoq isumaqatigiissaariniartumut suliaassanngortitsineq naammassineqarnissaanut tunngavissaqannginneq pissutigalugu suliarineqarnera unitsinneqassasoq. Taamatuttaaq Naalakkersuisunit uran pillugu nutaaq aallaavigalugu piiasinnaanissamut akuersissummik qinnuteqartuusimasup qinnutaa itigartinneqarneranik aalajangiissummik naatsorsuutiginnittoqarpoq. Taanna aalajangiissut Kalaallit Nunaata eqqartuussivianut eqqartuussivimmumt suliaassanngortinneqartut imalimmik nangitseqquneqarnissaa ilimagineqarpoq.

Aatsitassanut Aqutsisoqarfik

Aatsitassanut Aqutsisoqarfiup Aatsitassanut inatsit naapertorlugu qinnuteqaatit isumagisarpai aatsitassarsiornermut immikkoortumi akuersissutinik nalunaarutigisarlugit. Aatsitassanut Aqutsisoqarfiup aatsitassaqaarnermut tunngasunik aqutsinera Aatsitassanut Inatsiseqarnermullu Naalakkersuisoqarfik aammalu Aatsitassanut Oqartussaaffimmiittunik Aatsitassanut Avatangiisinut Aqutsisoqarfimmik qanimut suleqateqarluni pivoq.

2021-mut Aningaasanut inatsit naapertorlugu Aatsitassanut Aqutsisoqarfimmi ukiumut suliffiusussat 8-t atornerqarsimapput, 2021-milu ukiumut suliffiusussat piviusunngortinneqartut 8,4-iusimallutik.

Kulbrintinut immikkoortorta

2021-mi Kalaallit Nunaanni kultbrintsinik ujarlernerit atuinissallu unitsinnissaat pillugit Naalakkersuisut aalajangiisimapput. Taamaammat Kulbrintinut Immikkoortorta atorunnaarsinneqarpoq. Kulbrintinut akuersissutinik pioreersut suliatigut suliarineqartarnerisa ingerlaannarnissaat qulakkeerniarlugu aningaasaliissutinik ilaat ullormi 1. januar 2022 atuutilersumik Aatsitassanut Aqutsisoqarfimmut nuunneqarput.

Ujarassiornermut immikkoortorta

Ujarassiornermut Immikkoortorta qarfik aqqissugaanikkut Aatsitassanut Inatsisinullu Naalakkersuisoqarfimmiippoq, massakkullu ujarassiuunik misilittagalinnik 9-nik sulisoqarluni. Nunap pissusia pillugu siunnersuineq nittarsaassinerlu, tassani siunertarineqarluni Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut aningaasaqaarnermullu iluaqutaasussamik aatsitassanik aningaasaliisussanik siuarsaanissaq immikkoortorta qarfip pingaarnertut suliaasari.

Nunap pissusia pillugu siunnersuinermit ilaatinneqarput Naalakkersuisunut innuttaasunullu nunap pissusianik ilisimatusarnermut tunngasunik siunnersuineq, matumani pingaartumik nunap pissusianik nalilersuinermit misissuinermit atuinissamullu akuersissutinut tunngasuni apeqqutit, qinnuteqaatit, avammut tuniniaaneq, atugassarititaasut assigiissaakkat periaatsillu ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Tamatuma saniatigut Ujarassiornermut Immikkoortorta qarfik qillerinermit toqqortaasiviup ingerlanneranut, tamannalu aqquti-

galugu ilisimatusarnerit aqutugalugit nunap pissusaanut paasissutissanik nutaanik pissarsiniartarnermut, akisussaavoq.

Covid-19-imik nappaalenersuaqarnera 2021-mi pilerisaarinissamut periarfissanik killeqartitsisimavoq, tassani ataatsimeersuarnerit amerlanersaat killilimmik iluatsitsiffiusumik qarasaasiaq atorlugu ingerlanneqarsimammata. Ujarassiornermut Immikkoortortaqarfik qarasaasiaq atorlugu nittarsaassinernut marlunut Europami Amerikallu Avannaani niuerfinnut sammitinneqartunut peqataavoq, tassani Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermi aningaasaliisartut nunanit tamalaaneersut soqutiginninnerat anguniarneqarluni. Ujarassiornermut Immikkoortortaqarfiup suliassaasa ilaanni nunap pissusaatigut ilisimatuussutsikut suliniutit ataqatigiissaartarnissaat sulirisarnissaallu ilaapput, tassalu immikkoortortaqarfimmi immini aammalu ilisimatusartut suleqatigisat avataaneersut suleqatigalugit, soorlu GEUS. Suliniutit makku 2021-mi ingerlanneqarput:

- ujaqqat pisoqaassusaat pillugit qarasaasiami paasissutissaasivinnik ineriartortitseqqinneq
- aatsitassat pillugit qarasaasiakkut paasissutissaasiviup (www.greenmin.gl-ip) ineriartorteqqinneqarnera
- Upernaviup eqqaani nunap assiliornerit
- nunap pissusaa pillugu paasissutissanik digitaliusunik tunisassianik ineriartortitsineq
- Kalaallit Nunaata avannamut Kangiani nunap pissusaanik nunap assiliornerit ingerlaannarnissaat
- diamantinut piukkunnaatit pillugit nalunaarusiap aallartinnissaa
- Aatsitassat ulorianaatillit iluanni nunani avannarlerni piukkunnartut pillugit Nordisk Innovationip ataani nalunaarusiap suliarinissaa

Ujarassiorit - Aatsitassanik ujarlerneq

Ujarassiorit, 1989-imili ingerlanneqarsimasooq nuna tamakkerlugu ujarassiornermik soqutigisalinnut unamisitsineruvoq, Kalaallit Nunaanni inuit sumiikkaluartulluunniit ujaqqanik ujarassiortunut misissortikkusutaminnik akeqanngitsumik nassitsisinnaaffiat. 2021-mi ujaqqanik misiligutissanik 374-nik nassiussisoqarpoq, misiligutissallu nunarput tamakkerlugu katersorneqarsimapput. Ujaqqanik misiligutissanik nassiunneqartunit 135-t labaratoriami misissorneqartussanngorlugit nassiunneqarsimapput.

Anguniakkanik naammassinninneq

2020-mi Kalaallit Nunaanni aatsitassanik ujarlernerni ujarlernissamut aningaasaliinernut tamarmiusunut 85,5 mio. kr.-nit missaat atorneqarput, tamannalu 2019-imut sanilliullugu apparianerujussuuvoq. Taamatut annertuumik appariaqartoqarnera covid-19-imik nappaalanersuaqarneranik pissuteqarpoq.³ Nappaalanersuaqarnera inuussutissarsiornermut ataatsimut sunniuteqarsimavoq, ilaatigut aatsitassarsiornermut sunniunneqarsimalluni, soorlu pingaartumik angalanissanut aneqqusaannginnermullu killilersuisoqarneratigut. 2021-mut misissuinerit aningaasartuutit 2022-p qiteqqunnerata missaani naatsorsorneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

2021-mi Aatsitassanut Aqutsisoqarfik ujarlernissamut akuersissutinik 11-nik, misissueqqissaarnissamut akuersissutinik 3-nik nutaanik aamma annikitsunut ujarlernissamut akuersissutinik 5-inik nutaanik nalunaaruteqarpoq. 2021-p naanerani annikinnerusumik aatsitassarsiornermi akuersissutit katillugit 44-t pigineqarput, taakkunanga kisermaassilluni annikinnerusumik aatsitassarsiornermut akuersissuteqartut 34-iupput aamma kisermaassinani aatsitassarsiornermut akuersissuteqartut 10-iullutik.

2021-mi decemberip naanerani paaanissamut akuersissutit arfinillit tunniunneqarsimapput. Suliniutit arfinillit tassaapput Nalunami guultisiorfik, Qeqertarsuatsiaat eqqaanni rubinisiorfik, Kangerlussuup eqqaani anorthositimik aatsitassarsiorfik, Citronen Fjordimi zinkimik/aqerlumik aatsitassarsiorfik, Killavaat Alannguanni ujaqqat qaqtigoortut pillugit suliniut kiisalu Moriusami titanium pillugu suliniut. Suliniutinut kingullertut taaneqartunut marlunnut 2020-mi atuinissamut akuersissutinik nalunaaruteqartoqarsimavoq. Isukasiani saviminerimik suliniutigineqartoq atuinissamut akuersissutini tunisassiornermut matusinisamullu pilersaarutinik tunniussinissamut piffissaliunneqartoq sivitsuiffigineqarsimangilaq, taamaamallu akuersissut taanna utertinneqarsimalluni.

Qeqertarsuatsiaat eqqaanni rubinisiorfik aamma Kangerlussuup eqqaani anorthositimik aatsitassarsiorfik marluullutik tunisassiorput.

³ Toqqaannartumik aningaasartuutaanngitsut 50%-ii ilanngullugit

Inatsisilerinermut Immikkoortortaqarfik

Immikkoortortaqarfik ulloq 15. oktober aallartiffigalugu sulisunik 2-nik, immikkoortortami pisortamik 1-mik aamma fuldmægtigimik inatsisilerisartumik inuttaqarpoq.

UKA2021-mi inatsisinut suliassaqaqfimmi inatsisiliassat 5-t saqqummiunneqarput, taakkunungalu pingasut UKA2020-mi siullermeerneqarsimallutik, kisiannili 2021-mi qinersisoqarnera pissutaalluni akuersissutigineqarsimanatik. Tassani Politiit sulinerat pillugu Inatsisip Kalaallit Nunaannut atortuulernissaa pillugu Peqqussummut missingiut pineqarpoq, taannalu aqqutigalugu politiit sulinerannut ullutsinnut naleqquttumik inatsisitigut tunngaveqarnissap pilersinnissaa qulakkeerniarneqarpoq, tamannalu aqqutigalugu politiit pissaanermik atuisinnaanerannut tunngaviumik tunngavissaqarnissaa aalajangersarneqarluni.

Eqqugaasut inatsisitigut inissisimanagerat tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip allangortinnissaa pillugu siunnersuutip saqqummiunneratigut pitsangortinniarneqarpoq, tamatumalu saniatigut politiit unnerluussisussaataasullu aqqissuusseqqiffiginissaat pillugu aalajangiiffigissassatut siunnersuummik saqqummiisoqarpoq, taamaaliornikkut politeeqarfiiit aqqissugaanerat naalagaaffeqatigiinnermi politeeqarfinnut allanut naligiissinneqalissammat. Tamatuma saniatigut Covid-19 pissutaalluni pinerluttulerinermik inatsisip allangortinnissaa pillugu inatsisissat marluk nutaat kiisalu suliassaqaqfennut arlalinnut pinerluttulerinermik inatsisip allangortinnissaa pillugu saqqummiisoqarpoq, tassani pingaartumik meeqqanut kinguaassiuutitigut innarliisarnerni pineqaatissiisarnert qaffannissaat immikkut sammineqarsimalluni. Oqaluuserineqartussatut immikkoortut tamarmik Inatsisartuni akuerineqarput, akuerineqareerpatalu Folketingimi 2022-p ukiuani affarmi siullermi akuerisassanngorlugit saqqummiunneqartussatut naatsorsuunneqarlutik.

Inatsisilerisoqarfik Justitsministeriarfiup Nunanut Avannarlernut Allaffia suleqatigalugu Naalakkersuisut pingaartitaasa oqaasertaliornissaannut atortussanngortinnissaannullu aamma suliaqarpoq.

INEQARNERMUT ATTAVEQAQATIGIINNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Ineqarnermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalackersuisoqarfik (Naalackersuisoqarfik) ineqarnermut, sanaartornermut attaveqaqateqarnermullu tunngatillugu pingaarnertigut allaffissornermik, pilersaarusernermik aqutsinermik isumagisaqarpoq.

Naalackersuisoqarfik maannakkut ukuninnga immikkoortortaqaqarpoq: Aqutsinermut allattoqarfik, Sanaartornermut Immikkoortortaqaqarfik, Ineqarnermut immikkoortortaqaqarfik kiisalu Attaveqaqatigiinnermut Immikkoortortaqaqarfik.

Naalackersuisooqatigiit 2018-imi oktobarimi allanngornerisa kingorna Nalunaarasuartaateqarnermut Aqutsisoqarfik Radiomullu Ingerlatsivik kiisalu Iluarsaanermut Aqutsisoqarfik 2021-mi Namminersorlutik Oqartussat sanaartortitsineranut atuuffiata qitiusumik ingerlanneqalerneranut atatillugu naalackersuisoqarfimmu ilaalerput.

Mittarfeqarfiit suliffeqarfiuvoq namminersortitaq naalackersuisoqarfiup ataaniittoq, suliassaqaqarfiit naapertorlugit aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit tullinnguuttut naalackersuisoqarfimmu atassuteqarput: INI A/S, Illuut A/S, Tusass (Tele Greenland), Royal Arctic Line A/S, Sikuki Nuuk Harbour A/S, Air Greenland A/S kiisalu Kalaallit Airports Holding A/S.

Siunertaq

Suliassat

Akisussaaffiusup iluani Naalackersuisup aamma Naalackersuisut aalajangigaannik piviusunngortitsinisamat tunngavissanik pilersitsissaagut taakkulu iluanni killiliussat ineriartortinnerinut ikiutissalluta.

Takorluukkat

Ullormut suliassanik naalackersuinikkullu anguniakkanik naammassinnissamat piginnaasaqarluartutut ilisarnaatilittut Naalackersuisoqarfiorusuppugut.

Naalackersuisoqarfiup naleqartitai

Suliamut tunngasunik ilisimasaqarneq piginnaasaqarnerlu, peqataatitsineq akisussaassuseqarnerlu, tigussaasunik iliuseqarikkut naammassisaqartarnissaq.

Aammattaaq eqqaaneqassapput Naalackersuisoqarfik:

- Naalackersuisumik Naalackersuisunut, Inatsisartunut, kommuninut, innuttaasunut soqutigisaqatigiinnullu allanut atatillugu sullissimmat,
- maanna siunissamilu unammilligassat qaffasissumik piginnaasaqarfialugit misissueqqissaarfigisarmassuk,
- ilisimasat suliamut attuumassuteqartut aallaavigalugit ingerlaavartumik siunnersuusiortarmat isumasarsiorlarlunilu,
- suliqaqartut oqaloqatigisarneri suleqatiginerilu aallaavigalugit aaqqiissuteqartarmat,
- naalackersuinikkut aalajangikkanik malitseqartitsisarmat,
- suliqaqarfiit allat suleqatigialugit suliassanik paasisimasaqarluartumik oqimaaqatigiissumillu naammassinnittarmat,
- kinaassuseriunngitsumik tunngaveqarluni ingerlatsinermi suliassanik isumaginnittarmat, aamma
- suliassaqaqarfiup sunniuteqarluarnissaanik nutaaliaanissaanillu qulakkeerinnittarluni.

Pingaarnertut suliassat

Aqutsisunut allattoqarfik

Aqutsisunut Allattoqarfik naalackersuisoqarfimmu tamarmut kiffartuussiviuvoq sulisoqarfiullunilu, ilaatigut Naalackersuisumik naalackersuisoqarfimmilu pisortamik kiffartuussisarlu. Allattoqarfik ulluinnarni naalackersuisumik aqutsisunillu kiffartuussisuuvoq ilaatigullu ullorsitunik aqutsinermut, ataatsimiinnissat piareersarnerinut, sulisoqarikkut sulianik suliassanullu tunngasunut akisussaasuulluni.

Sanaartornermut Immikkoortortaqarfik

Sanaartornermut Immikkoortortaqarfiup akisussaaffiit makku isumagisara:

- Qitiusumik Illuutitut Oqartussaaffik Illuliat sanaartukkallu allat sanaartornerat, sananeqaataat ilusilersornerilu pillugit aalajangersakkat aqunneqarnerat nutarteriffigisarnerilu.
- Namminersorlutik Oqartussat sanaartornernut atuuffiat: Naalackersuisoqarfik oqartussaaffittut akisussaasoq suleqatigalugu sanaartornermut suliap isumassarsiarineqarneraniit atulernissaa ingerlatilernissaalu angullugu suliarinnittarneq. Sanaartornerni sugaluurtuni pissutsit tunngaviulluinnartut pillugit aalajangiisoqartarnissaa aamma qulakkeerneqassaaq, soorlu sanaartornermut suliap aningaasaqarnera, pitsaassusaa, ilusilersornera sananeqataalu kiisalu tamakkiisumik aningaasaqarneq, sumi sananeqarnera, ulorianaataasinnaasut, piffissaliussat, suliarinnerup ilusaa aqqissugaanerlu.
Sanaartornermut suliap suliarinissaanut Sanaartornermut Atuuffik suliassanut sugaluurtunut suleqatigisanik allanik ilanngussisassaaq - atuisut, teknikikkut immikkut ilisimasallit, entreprenørit aamma nioqqutissiorlut. Taakku saniatigut nutaaliornissaaq ineriartortitsinissarlu kiisalu sanaartortarnerup akikinnerulersinneqarnissaa pisariinnerulersinneqarnissaalu eqqarsaatigalugit pingaarnertut anguniagassat arlallit isumagineqartarput.
- Namminersorlutik Oqartussat piginnittuunerat, Inissianut Aningaasaliisernerit Sillimmasiinerillu: Pingaarnertigut Namminersorlutik Oqartussat sillimasiinerannut periusissaliorneq aqutsinerlu kiisalu sillimasiisartumik isumaqatigiissusiorneq aamma sillimasiisarnermut suliassaqaarfimmi allut siunner-sorteqarneq. Aammattaaq Namminersorlutik Oqartussat navianarsinnaasunut sillimasiisarnernullu politikiaata pingaarnertigut aqunneqarnerat, pilersarusiornerat ineriartortinnerallu ilaapput. Suliasaqaarfimmutaaq aamma Namminersorlutik Oqartussat illuutaasa atortutigullu pigisaasa pisarinerannut tuninerannullu sulianik suliarinnittarneq kiisalu illuutitut pigisanullu atuinissamut pisinnaatitaaffimmi allanngornerit ilaapput. Tamatuma saniatigut suliassaqaarfimmut inissianut aningaasaliinerit aqunneqarnerat ilaavoq, soorlu inissianut taarsigassarsiat akilersittarnerat. 2018-imi suliassaqaarfiup kommuninut tunniunneqarnerata kingorna kingunerisaanik suliassaqaarfik Namminersorlutik Oqartusani atorunnaariartulerpoq.
- Aningaasaqarneq aamma HR: Aningaasaqarneq sulisoqarnerlu tassaapput naalackersuisoqarfimmut sullissisuusut aamma naalackersuisoqarfiup missingersuutaanut naatsorsuutaanullu akisussaasuupput kiisalu naalackersuisoqarfimmi aningaasanut inatsisiliornermi sulianik ataqatigiissaarisuusut. Sulisoqarnermut tunngasut immikkoortortaqarfiup aamma isumagisarpai. Aningaasaqarneq HR-lu aamma Sanaartornermut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfik immikkoortortaqarfimmi aamma inissisimasooq aqutaraa - tamanna Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik, akisussaaffeqarfimmi akisussalluni oqartussaasoq tamanna pillugu isumaqatigiissutigineqartoq naapertorlugu.

Ineqarnermut immikkoortortaqarfik

Ineqarnermut immikkoortortaqarfiup ineqarnermut tunngasuni tamani pingaarnertigut periusissiatigut sulinermik isumagisaqarpoq, tassunga ilanngullugit inuiaqatigiinni nutarterinerusoq Inissiat pillugit Tamakkiisumik pilersaarutip piareersarneranut atatillugu inerisaalluni sulineq misissueqqissaanerlu. Immikkoortortaqarfiup aamma Namminersorlutik Oqartussat illuutitut attartortitsinermik ingerlatsinerannut, aserfaltatsaaliinissamut kiisalu iluarsaassinissamut tunngasutigit A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-mik oqaloqateqarnissaaq isumagisaraa. Taakku saniatigut inissiaqarnermut tunngasuni inatsisilik pingaarnertigut suliaqarnermik allaffissornermik aqutsinermillu immikkoortortaqarfik isumagisaqarpoq.

Ineqarnermut immikkoortortaqarfiup aamma piginnittut peqatigiiffiini, inissiaatileqatigiiffinni il.il. Namminersorlutik Oqartussat piginneqataassutaannik isumaginnippoq aamma pisortat inissiaataannik attartortittakkanik Namminersorlutik Oqartussat nakkutilliinerannik isumaginnilluni.

Attaveqarnermut immikkoortortaqarfik

Attaveqarnermut immikkoortortaqarfiup akisussaaffigai imaatigut silaannakkullu angallannermi, umiarsualiveqarnermi mittarfeqarnermilu, allakkeriveqarnermi nalunaarasuartaateqarnermilu kiisalu qitiusumik umiarsualivinnik oqartussaanermi oqartussatut inerisaasutullu suliassat.

Nalunaarasuartaateqarnermi Aqutsisut Radioqarnermilu Ingerlatsisut

Nalunaarasuartaateqarnermut Aqutsisoqarfik aamma Radiomut Aqutsisoqarfik akuersissutitut, pilersuisussaaitaanermit allatullu sullissisartunut nakkutilliisuupput. Aqutsisoqarfiup aamma nalunaarasuartaateqarnermi apeqqutini kiisalu nunani tamalaani suliniaqatigiiffinnut attuumassutini Danmarkip aamma Kalaallit Nunaata akornanni attuumassutinik isumaginnippoq. Aammattaaq aqutsisoqarfik nalunaarasuartaateqarnermut tunngasuni ineriartortinermik nakkutilliinermik isumaginnittuuvoq. Taakku saniatigut aqutsisoqarfiup radiokkut attaveqatigiinnermik ingerlatsineq isumagisaraa.

Sulisut amerlassusissaat sulisullu

2021-p naanerani naalackersuisoqarfimmi aamma Nalunaarasuartaateqarnermi Aqutsisoqarfimmi atorfeqartut 38-upput atorfiillu inuttaqanngitsut 12-lutik.

Anguniakkanik naammassinninneq

Aqutsisunut allattoqarfik

Allattoqarfiup pingaarnertut anguniakkani ilaatigut angusimavai eqquutsissimallugillu.

Aqutsisunut allattoqarfimmi suliassanik naammassinninnerit Covid-19-imik nappaalanersuarmik akiuiniarnermi peqataanerup malitsigisaanik ukiup ingerlanerani sunnerneqarsimapput, allattoqarfik ulloq naallugu sulisunik kiisalu ullup ilaannaani sulisunik suliniutinut atukkiisarsimalluni. Tamatuma kingunerisaanik ineriartortitsinermi suliassat pilersaarutaasimasut kinguaattoorsimapput kiisalu naalackersuisoqarfiup suliassanik kinguaattoortoqarsimalluni.

Naak 2021-mi sulisut akornanni taarseraattoqarsimagaluaqisoq Allattoqarfik Naalackersuisuni ilaasortanut 3-nut assigiinngitsunut naammagineqarsinnaasumik kiffartuussisimavoq.

Allattoqarfiup 2021-mi § 37 naapertorlugu apeqqutitut akissutissat 23-t, suliat 47-t Naalackersuisunit suliassanik kiisalu immikkoortut 6-t Inatsisartunit suliassanik kiisalu immikkoortut 2-k UPA 2022-mi aappassaaneer-neqarsimallutik. Tamatuma saniatigut allattoqarfik 2021-mi inik ataatsimiiffiusussanik kiisalu Corona pil-lugu Sullissisunut ataatsimiinnernik 50-nik isumagisaqarsimavoq.

Naalackersuisoqarfiup naalackersuisoqarfiup toqqorsivimmiittuutaanik torersaanermik naammassisaqar-simavoq, tamakkulu avataanut attartorfiusuniit qitiusumik allattoqarfiup toqqorsivianut nuunneqarsimapput. Tamatuma saniatigut Naalackersuisoqarfik Nunatta Katersugaasivianut Toqqorsivianullu tunniussis-nissamik piareersaasimavoq, taamaammallu avataanut attartukkanut aningaasartuutinnigortut akilerneqarsinnaasimallutik.

Sanaartornermut Immikkoortortaarfik

Qitiusumik Illuutinut Oqartussaaffik Illuuteqarnermut malittarisassaqaqtitsineq nutaaq tamanut tusarniut-igineqarsimavoq, tassungalugu tusarniaanermit akissuterpassuit tiguneqarsimapput, tamakkulu malittari-sassaqaqtitsinerup inaarutaasumik nalilersuiffiginissaannut ilanngussiffiusapput. Peqatigitillugu ilitser-suutit allanik pisariaqaqtitsisoqarnera paasineqarsimavoq, tamakkulu suliassanik aallartinneqarsimapput. Illuutinut malittarisassaqaqtitsineq 2022-mi atuutilersussatut naatsorsuutaavoq. Tamatuma saniati-gut nunatsinni suliassanik piareersaasimavoq, taamaammallu avataanut attartukkanut aningaasartuutinnigortut akilerneqarsimavoq.

Namminersorlutik Oqartussat sanaartornermut atuuffiat: Immikkoortortaarfik 2021-mi ukiup affaa siul-leq tikillugu Namminersorlutik Oqartussat inissianik ilinniartullu ineqarfiinik sanaartornerannut illuutinut oqartussaaffimik isumaginnittuussimavoq, Namminersorlutillu Oqartussat illuutinut oqartussaaffiata qitiusumik ingerlanneqalernerata kingunerisaanik maanna aamma Namminersorlutik Oqartussat oqartus-saaffiit allanut atuuffik isumagilersimallugu. Qitiusumik ingerlatsilerneq illuutinut oqartussaaffiup qulaajarneqarnissaanik, atortussanngortinnissaanik sunniuteqarnerunissaanillu kiisalu lluarsagassanut Aqutsisoqarfimmi nutaamik pisariaqaqtitsinermit kinguneqarsimavoq, tamannalu Naalackersuisut aala-jangiiffigisaannut ilaavoq. Qulaajaasoqarnissaanut allaffitsigullu atortussanut unammilligassat kingune-risaanik aqutsisoqarfiup pilersinnissaa kinguaattoorfiusimavoq, taamaammallu ulloq 1. september aallar-tiffigalugu aatsaat pilersinneqarsinnaasimalluni. Qitiusumik ingerlatsilernissamut atatillugu suliassaqar-finniit allaniit, soorlu naalackersuisoqarfimmiit aamma lluarsagassanut Aqutsisoqarfimmiit, sulisut nuun-neqarsimapput.

Qitiusumik ingerlatsilernermit ilaatillugu illuutinut oqartussaaffik 2021-mi neqeroortitsinermit pilersaa-rutaasunut suliassanik kiisalu ullup ilaannaani sulisunik suliniutinut atukkiisarsimalluni. Tamatuma saniati-gut nunatsinni suliassanik piareersaasimavoq, taamaammallu avataanut attartukkanut aningaasartuutinnigortut akilerneqarsimavoq.

Illuutitut oqartussaaffik Karrat Kangerluani tassaarsuaqarsinnaaneranut atasumik suliassanik immikkut ittunik aamma suliqaqtarsimavoq, oqartussaaffillu Qaarsuni sulisunut inissiat 5-t illuliortarnernut ileqquusunut sanilliullugu sivikinnerusumik sananissaannut neqeroortitsinerit/suliariumannittussarsiuussinerit pilersaarusiornissaannut ikiuussimavoq. Immikkut ittunik suliassat kingunerisimavaat ineriartortitsinermi suliassat ataasiakkaat ukiunut missingersuusiortnerisa kinguartinneqarneri.

Namminersorlutik Oqartussat piginnittuunerat, Inissianut Aningaasaliisarnerit Sillimmasiinerillu: Ilisimatusernermut suliassaqarfimmi tamakkiisumik aningaasaqarnermut malitseqartitsisoqarsimavoq, tamannalu Namminersorlutik Oqartussat sillimmasiisarnermut aqqissuussinerisa eqqortumik nalilersuiffigisarnissaasa qulakkeernissaannut siunissami peqataaffigineqassaaq. Ilanngullugu 2020-miit sillimmasiisarnernut aningaasartuutit minnerpaaffianiitinniarlugit sulineq ingerlaannarsimavoq, 2021-milu tamanna ajoqusinerit suliat sullissisuniit sularineqartarnerannut 250 tusind koruunit qaangerlugit sipaaruteqarnermik kinguneqarsimavoq. Tamatuma saniatigut sillimmasiisarnernut paasissutissaateqarfimmik inaarlugu ineriartortitsisoqarsimavoq, taannalu Namminersorlutik Oqartussat pigisaannut (illuutigineqartut saniatigut) paasissutissanik imaqarpoq, ukiullu nikinnerani paasissutissat salinneqarput atortussanngortinneqarlutillu.

Piginnittuunerit tunngatillugu illuutitut paasissutissaateqarfimmi annerusumik saliisoqarsimavoq, tamatumalu illuutit ataasiakkaat inuttaqanngitsut tunineqarnerannik kinguneqarsimavoq, tamannalu pisimavoq tunisinikkut imaluunniit oqartussaaffimmut allamut tunniussinikkut. Innuttaasunit amigartumik piumanninnerit pissutaallutik inissianik tuniniaanerit ukiumut siulianut sanilliullugu apparisimapput. Akiliggassanngortut akilersinnerisa kinguneratigut taarsigassarsiarineqartut ataatsimut akilersinniarnerat pissutaallutik naatsorsuutigineqartuniit appariaqartoqarnera pissutaalluni ukiup siulia assigalugu taarsigassarsiat taamatut isikkullit akilersinneqarsimapput.

Aningaasaqarnerit aamma HR: Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermut atortuata atortussanngortinnissaanut suliqaq nangingneqarsimavoq, soorlu naleqqussaanerit, suliassanut kisitsisit isersinnaanermullu pissutsit. Tassungalu atatillugu naalackersuisoqarfiup suliassaqarfiit immikkut pillugit qaffasissutisip kissaataasup suliffeqarfiup iluani missingersuutitut qaammammoortumik malitseqartitsisarnermut periarfissiineq aamma qulakkeerneqarpoq. Tamanna naalackersuisoqarfiup atuineranut tamakkiisumik aqutsinissamik kinguneqarsimavoq, tassani inerniliunneqartut naalackersuisoqarfimmut aningaasaliissutaasut amerlanersaannut tunngatillugu nikingasoqarnani naammaginartut isigineqarlutik.

Peqatigitillugu aningaasaqarnermut atortup pilersaarusiortarfiata ineriartortinnissaanut naleqqussarnissaanullu, Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfiup isumaginissaanut sulineq nangingneqarsimavoq, tamannalu 2022-mi ingerlaannassaaq. Tassungalu atatillugu siusinnerusumut sanilliullugu paasissutissani minnerusumik kukkusoqartarsimavoq, tamannalu ingerlaavartumik paasinianeqarsimavoq iluarsineqarlunilu.

Aningaasaqarnerit atortumi nutaami isersinnaanermut nakkutiginninnerup atortussanngortinniarnera massakkullu isikkua unammilligassanik annertunerit pakatsinerlu kinguneqartarsimavoq, tamakkuilu immikkoortortaqarfiup ulluinnarni suliassaanut akuttunngitsumik kinguaattoornarnik kinguneqartarsimapput, soorlu pingaartumik sanaartugassanut suliniutinut fakturat akilersinniartarnerannut kiisalu aningaasaliissutit assigiinngitsut naatsorsuusiortarnissaannut tunngatillugu. Unammilligassat tamakku amerlanertigut pisarialimmik "qamiteriffigineqartarsimapput", matumani Namminersorlutik Oqartussat sanaartornermut tunngatillugu isumaqatigiissutitigut pisussaaffimminnik naammassinninniarnissaat qulakkeerniarlugi. Taamaammallu annerusumik digitaliseeriinikkut sulii naammassisimangilagut, tassalu allaqqaataaniit allaffissornikkut sipaarsinnaaneq anguneqarsimangilaq, kisiannili aatsaat piffissaq siviuserusooq qaangiuppat anguneqarsinnaasutut isikkoqarluni.

Ineqarnermut immikkoortortaqarfik

Ineqarnermut Immikkoortortaqarfik 2021-mi Inissianut Tamakkiisumik Pilersaarutip ataani inissianik ingerlatsinerit, inissianut suliassaqarfimmi aqqissuusseqqinnermut atatillugu immikkoortortaqarfiup suliassaanut pingaarnernut qitiutitsisimavoq. Naalackersuisooqatigiit nutaat pilermata Ineqarnermut Immikkoortortaqarfik aamma allaffissornikkut iluarsiinernik pisariaqartunik suliqaqarsimavoq, immikkoortortaqarfiullu suliassaanik pingaartitaanillu uppersaqqissimalluni.

Namminersorlutik Oqartussat ineqarnermut immikkoortortaqarfii unammilligassaqarput, tamannalu immikkoortortaqarfiup suliassaanni takuneqarsinnaavoq. 2021-mi Ineqarnermut Immikkoortortaqarfik naalackersuisoqarfiup Sanaartornermut Immikkoortortaqarfia suleqatigalugu Namminersorlutik Oqartussat inissiaataat pillugit anguniagaqarfiusumik suliniutinik pitsanngorsaaffiusunik suliqaqarsimavoq. Taa-

matut suliassanik oqimaalutaarineq assersuutigalugu ineqarnermut akiliutit iluarsiiqqinerisigut, attartortarnermut inatsisissamut nutaamut missingiutip suliarineratigut aammalu inissianut inoqanngitsunut aningaasartuutaasartut appartinniarlugit suliniuteqarnikkut takuneqarsinnaalerpoq.

Allatullu iliortoqarneratigut peqatigitillugulu Ineqarnermut Immikkoortortaqarfik Inissianut tamakkiisumik Pilersaarutip ingerlanneranut annerusumik ukkataqalersimavoq. Pilersaarut inuiaqatigiit tungaasigut atituumik siunertaqarfiuvoq, tassanilu pisortat inissiaataanni oqimaaqatigiittoqarnissaa pilersinniarneqarpoq, taamaasillunilu aamma oqartussaaffinnut attuumassutilinnut arlalinnut attuilluni, soorlu ilinniarnernut, suliffinnut kiisalu isumaginninnermut.

Suliassat tigussaasut arlallit suliariniarlugit sulisoqarpoq, soorlu: Namminersorlutik Oqartussat inissiaataasa attartortittakkat kommuninut tunniunneqarnerat, inissiat attartortittakkat qanoq issusiat iluarsaanneqarnissaannullu pisariaqartitsinerit, pisortat inissiaataasa attartortittakkat aqunneqarnerat aqqissugaanerallu, ineqarnermut akiliutit aalajangertarnera, ineqarnermut tapiissutit aamma sanaartornermut sulialinnut atatillugu ilinniarnissamik pisariaqartitsineq.

Attaveqarnermut immikkoortortaqarfik

2021 mittarfiliortiternernut tunngatillugu inuiaqatigiinni aningaasaqarnermik misissueqqissaarnerup naatsorsuiffigeqqinnissaannik pisariaqartitsinerimik kiisalu piffissamut 2021-miit 2030-mut ilaasut angallattarnissaannut kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit atsionerisa atortussanngortinnissaannik sunnerneqarsimavoq. Timmisartuussinarnikkut atortut nutaat kingunerisaannik Mittarfeqarfiit iluanni Upernavimmi Tasiilamilu quersuarnik nutaanik pisariaqartitsineq pilersimavoq. Quersuit allisarneqarsimapput, taamaasillutik aamma SAR-imi upalungaarsimasunut tapersersuinnaassammata. Upernavimmiittoq 2021-mi atorneqalerpoq, taamaasillunilu illoqarfiup ineriartornissaanut qitiusumik inissaq pilersinneqarsimalluni. Tasiilami quersuaq sananeqarluni aallartissimavoq, 2022-milu tunniunneqartussat naatsorsuutaalluni.

Mittarfinnut ikiorsiissutit kiisalu kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit immikkoortortaqarfimmi sulisusut ilarpassuunik sulisoqartitsisimapput. Taakku peqatigisaanik Covid-19-imut tunngasumik suliniummut nukippassuit atorneqarsimapput, timmisartukkat angallannermut sunniuteqarsimavoq aamma nunani tamalaani umiarsualivinnut aqqusaartarneranni unammillernartoqarsimalluni.

Covid-19 kunngikkut peqqussuteqarnerisigut mittarfinnut inatsisinik nutartikkanik piaartumik atortussanngortitsinissamik pisariaqartitsilersimavoq, tamakkulu inatsisissatut siunnersuutip Folketingimi suliarineranut peqatigitillugu Inatsisartunit isumaqatigineqarsimapput. Sulineq pisariaqartinneqarsimavoq, naak nukissanik atuiffiusimagaluartoq, tassami allannguinerit ingerlaartut suliat Inatsisartunut nassiuttarneranni danskit sulinerannut kinguaattoornernik kinguneqartarsimammata.

Tamatuma saniatigut immikkoortortaqarfik umiarsualivinnut pioreersunut nutaanullu aningaasaqarnermut annertuumik suliaqarsimavoq. Uummannami umiarsualiviit nutaat arlallit sananeqarnerat naammassineqareerpoq atorneqalereersimallutillu. Qaanaami nunniugaq aamma naammassineqarsimavoq. Seqimi umiarsualivik Minelcomit Namminersorlutik Oqartussanut tunniunneqarsimavoq. Kujataani umiarsualivnik iluarsaanerit aserfallatsaaliuinerillu suliarineqareerput, immikkoortorlu Disko suliariumannittussarsiuunneqarsimalluni. Umiarsualivinnut iluarsaanissanut suliassat attaveqatigiissutigisarnerannut sulinerup inernerisaattut 2022-mut aningaasanut inatsimmi Maniitsumi Aasiannilu umiarsualivilionnissat pilersaarusiornissaannut aningaasanik immikkoortitsisoqarsimavoq.

Aamma Mittarfeqarfiit aamma Kalaallit Airports A/S-ip akornanni kattunnissap piareersarnera siumut ingerlavoq, tamannalu pillugu inatsisissatut siunnersuut 2021-p naanerani tamanut tusarniutigineqarpoq. Nuummi, Ilulissani Qaqortumilu mittarfiliortitsinerit pillugit Kalaallit Airports A/S-imik qanimut suleqateqartoqarsimavoq, pingaartumik suliariumannittussarsiuussinerimut, aningaasalersuinissamut taamaasillunilu suliassaqarfinnut attuumassutilinnut tunngatillugu. Taamatut piareersaaneq aningaasalersuinissaq pillugu Inatsisartuni aalajangerneq aqqutigalugu Qaqortumi mittarfissamut pilersaarutaasumut siunissap inaarutaasumik paasiniaaffiginissaanik inerneqarsimavoq.

Kangerlussuami mittarfiup siunissami atorneqartarnissaa pillugu tunngaviusumik isumaqatigiissutip suliarineranut aammalu Illersornissamut Ministeriaqarfimmik suleqateqarneq qinersinissap suaarutigineranut atatillugu siunissami unitsikkallarneqarpoq, kisiannili ukiup naalernerani nanginneqarsimalluni. Kangerlussuup siunissaa pillugu sulineq, tassunga aamma Sisimiut Kangerlussuullu akornanni aqquserniornissaq aammalu Kangerlussuarmi umiarsualivissaq nutaaq ilanngullugit, Qeqqata Kommunian aamma Arctic Business Circle allalu aqqutigalugit suleqatigiinni ingerlaannarpoq. 2021-mi angallassinermut periusissap ilusilersornissaanut sulineq annertuneq suliassaqarfimmut immikkoortunut pilersaarut politikillu qanimut

suleqatigalugit ilusilerneqartussaq qinersinerup kinguninngua unitsinneqarpoq, kisiannilu nangeqqinniarlugu sulisoqarluni.

Nalunaarasuartaateqarnermut suliassaqarfimmut inatsimmik nutaamik suliqaarneq nalunaarasuartaateqarnermut politikissamut nutaamut missingiummik kinguneqarpoq, tamannalu nalunaarasuartaateqarnermut inatsisissamik nutaamik nutarteriffiusumik suliqaqarnissamik aallartitsiffiusimavoq. Suliassaqarfimmut amigartooruteqarfiusunut tapiinissaq pillugu politikikkut kissaateqarneq 2021-mut 2022-mullu aningaasanut inatsisini oqaasertaliussat aqutigalugit pisariaqartumik tunngavissap pilersinnissaanik pisariaqartitsilersimavoq, tassalu inatsisip nutaap Inatsisartuni akuerineqarnissaa atortuulersinneqarnissaalu tikillugu.

Nalunaarasuartaateqarnermi Aqutsisut

Nalunaarasuartaateqarnermi Aqutsisut aamma Radiomik ingerlatsivik pingaarnertigut anguniagaat anguneqarsimapput naammassineqarsimallutillu. 2021-mi aqutsisoqarfimmi suliassanik naammassinninneq Covid-19-imut akiuniarnermi peqataanerup malitsigisaanik sunnerneqarsimavoq, aqutsisoqarfik ulloq naallugu sulisunik kiisalu ullup ilaannaani sulisunik suliniutinut atukkiisarsimalluni. Tamannali ineriartortitsinermi suliassat pilersaarutaasut aamma sullissinerup kinguaattoorneranik kinguneqarsimangilaq.

Nalunaarasuartaateqarnermut Aqutsisoqarfik aamma Radiomut Ingerlatsivik 2020-mi "Kalaallit Nunaani radiup maligaasai atornerisigut akiliutit pillugit Nalunaarut" aqutigalugu Danmarkimi Energistyrelsenimi maligaasanut allaffik suleqatigalugu akiliutinik iluarsiiisimapput. Frekvens Administrationsystemimut nuunnissamut tunngatillugu, taanna 2022-p qiteqqunnerani atulersussaq, akiliutigineqartartuni allannguinissamut tunngavissaqarnerisooq paaserusullugu Nalunaarasuartaateqarnermut Aqutsisoqarfiup aamma Radiomut ingerlatvisiup piffissaq takoqqaarniarpaat. Atortoq pisoqaaq XAL-imik tunngavilik tapersorsorneqarsinnaajunnaarsimavoq. Suliassaqarfiit ilaanni, soorlu ukiuni tulluuttuni marlunni ilisimasassarsior-nissani, sulinerit annikinnerusimapput. Oqarasuaatinut angallattakkanut suliassaqarfimmi 700 MHz-imut tunngatillugu allannguinerit suli piareersimangillat.

Nalunaarasuartaateqarnermut Aqutsisoqarfik aamma Radiomut Ingerlatsivik 2021-mi ataatsimut nittartaganngortussamut aallartitsisimapput, taannalu ingerlaavartumik naleqqussarneqarlunilu inerisarneqas-saaq, taamaaliornikkut atuisut annerusumik atorsinnaassammassuk.

Aningaasaqarnikkut anguniakkanik naammassinninneq

Naalackersuisoqarfiup 2021-mi Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermut atortuata nutaap tamakkiisumik atorsinnaanera takusinnaasimavaa, kisiannilu suli naleqqussaansat, ilinniartitsisarnissat minnerunngitsumillu saliiinissat pisariaqartinneqarput, tamakkunungalu suliassaqarfiit assigiinngitsut aqutigalugit amigartumik paasisaqarsimanerit pissutaagunarput - soorlu immikkoortut DcR-ip ERP-llu akornanni. Tamakku suli ilungersortitsipput, pisariaqanngitsumillu saliiinissanik paasiniaanissanillu pilersitsisimallutik.

Taamaattoqaraluartoq aammalu ingerlaavartumik missingersuutinut malitseqartitsisarnikkut aammalu aningaasartuutinut atatillugu mianersortoqaraluartoq, naalackersuisoqarfiup kontuinut tamanut naammaginartumik inerniliisoqarsimavoq. Kontuni ataasiakkaani atuinikinnerit matumani pineqarput, tamakkunungalu pingaarnermik atorfiit inuttaqanngitsut kiisalu Covid-19-imik pisup suliarinissaanut sulisunik attartortitsisimanerit pissutaapput.

NUNALERINERMUT, IMMINUT PILERSORNERMUT, NUKISSIUUTEQARNERMUT AVATANGIISUNULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Siunertaq

Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuuteqarnermut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfiup suliassaqarfiit makku iluanni naalackersuisoqarfisigut sulianik isumagisaqarpoq: Nunalerineq, imminut pilersorneq, nukissiuuteqarneq, avatangiisit, nuna tamakkerlugu silap pissusaanut naleqqussarneq periusissaqarnerlu, qatserisartoqarnermut oqartussaaffik, upalungaarsimasussat qaartiterisarnerlu. Naalackersuisoqarfiup suliassaqarfiit taakku iluanni Naalackersuisut Inatsisartullu ataatsimut isigalugu naalackersuinikkut anguniagaat aalajangersimasunullu tunngatillugu aalajangiineri tunngavigalugit suliassaqarfinni suliniutit aalajangersimasut arlallit tunngavigalugit pilersaarusionerq, ineriartortitsineq naammassininnerillu aalajangersimasut pingaarnerit suliarisarpa. Aammattaaq Naalackersuisoqarfik Aatsitassanik suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfinnut, Asiamut, Pinngortitaleriffimmut Nukissiorfinnullu naalackersuinikkut oqartussaasuvoq.

Naalackersuisoqarfik imatut aqqissuussaavoq:

- Kiffartuussinermut, Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Immikkoortoqarfik
- Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut Nukissiuuteqarnermullu Immikkoortortaqarfik
- Pinngortitamut Silap pissusaanullu immikkoortortaqarfik
- Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaqarfik

Aatsitassarsiornermi Avatangiisinut Aqutsisoqarfik

Aatsitassat pillugit inatsit aatsitassarsiornermut atatillugu avatangiisinik illersuinissamut piumasaqaatinik annertuunik aalajangersagaqarpoq, tassunga ilanngullugu atuinissamut pilersaarutinut avatangiisinut sunniutinik nalilersuinissamut piumasaqaatinik aalajangersagaqarluni. Avatangiisinut Aqutsisoqarfik Aatsitassanut Aqutsisoqarfik peqatigalugu Kalaallit Nunaanni aatsitassanut oqartussaaffimmik suleqateqarpoq.

Sulisut / sulisussat amerlassusaat

Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut Nukissiuuteqarnermullu Immikkoortortaqarfik

Immikkoortortaqarfik nutaajuvoq siusinnerusukkullu naalackersuisoqarfiusimasunit pingasuusunit ukiunik suliffissanik katitigaalluni, suliassaqarfinnut immikkut (Nunalerineq, Nukissiuuteqarneq aamma Imminut Pilersorneq) ukiut marluk suliffiusussat immikkoortinneqarsimallutik, katillugit arfinillit, kiisalu inatsilerituumut ukiup affaa suliffiusussaq aamma immikkoortortaqarfinni pisortamut ukiup affaa suliffiusussaq. Naalackersuisoqarfik suliassat amerlassusaat nukissiornermilu teknikikkut paasisaqarnerunissamut pisariaqartitsinerit pissutaallutik immikkoortortaqarfinnut ukiup affaanut suliffiusussamik immikkut tunniussaqaarsimavoq. 2022-p aallartinnerani inatsileritooq ulloq naallugu sulisussat qaffaaffigineqarsimavoq, tassalu naalackersuisoqarfiup sinnera aamma immikkoortortaqarfinni pisortaq ulloq naallugu sulisussaq assigalugit. Immikkoortortaqarfik taamaasilluni ukiunut suliffiusussanut 8,5-inut inissinneqarsimavoq. Immikkoortortaqarfik tamakkiisumik sulisoqarpoq.

Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaqarfik

Piffissami Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaqarfinni sulisussat amerlassusissaaninik innerusut atorfeqarsimapput. Immikkoortortaqarfik immikkoortortaqarfinni pisortamik sulisunullu atorfinnut 13-inik sulisoqarpoq. Massakkorpiaq immikkoortortaqarfik tamakkiisumik sulisoqarpoq. Atorfiit inuttaqanngitsut piaartumik inuttalerniarneqartarput. Piffissat ilaanni immikkoortortaqarfinni suliut Coronap suliarinissaanut ikiuttussatut attartortinneqartarsimapput.

Pinngortitamut Silap pissusaanullu immikkoortortaqarfik

Pinngortitamut Silallu pissusiinut immikkoortortami sulisut amerlassusissaannut sanilliullugu piffissap ilaani sulisut ikittuinnaat sulisorineqartarsimapput. Atorfiit inuttaqanngitsut piaartumik inuttalerniarneqartarput. Immikkoortortaqarfik immikkoortortaqarfinni pisortamut sulisunullu arfineq-marlunnut naatsorsuussaavoq.

Aatsitassarsiornermi Avatangiisinut Aqutsisoqarfik

Avatangiisinut Aqutsisoqarfik 2022-p aallartinnerani aqutsisoqarfimmi pisortaq sulisullu sisamat aquti-galugit tamakkiisumik sulisoqarpoq. Sulisoqarnermi aatsitassarsiornermi ujarlernerup nalaani, VMM-ip nalaani, sanaartornerup, atuinerup matusinerillu nalaanni kiisalu annikitsumik aatsitassarsiornermi avata-ngiisinut tunngasuni, ujaqqanik pujoralannillu piiaanerni, aatsitassarsiornermi ilisimatuussutsikkut misis-suinerni kiisalu nunat tamalaat suleqatigiinneranni ingerlatsinermut suliassat isumagineqassapput.

Suliassat

Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut Nukissiuuteqarnermullu Immikkoortortaqaarfik

Nunalerineq:

- Nunalerinermut suliassaqaarfiup aqunneqarnera ineriartortinneralu
- Imaani alliertortitsiviit aqunneqarnerat ineriartortinnerallu
- Nunalerinermut inuussutissarsiutitigut tapiissuteqarneq

Imminut pilersorneq:

- Tunisinermi tapiissutit aqunneqarnerat
- KNI suliffissuurtut kiffartuussinissamik isumaqatigiissusiorfiginerata aqunneqarnera
- Imminut pilersornissamut politikip ineriartortinnera

Nukissiorneq:

- Pisortat sarfamik/nukissiuutinik, imermik kiassarnermillu pilersuinerisa aqunneqarnerat ineriartortin-nerallu
- Kalaallit Nunaanni nukissiuutit ataavartut amerlisarnissaat
- Kalaallit Nunaanni avatangiisinik innarliinani aningaasaliisarnernut suliassaqaarfiup aqunneqarnera ineriartortinneralu, taakkununga Kalaallit Nunaanni erngup nukinga atorlugu piukkunnaatinut anner-tuunut aningaasaliisnaasut immikkut piniartarnissaat ilanngullugu.

Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu tunngasut

Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu immikkoortortaqaarfiup pingaarnertut isumagisarai avatangiisinut upalungaarsimanermullu tunngasut pillugit allaffissorneq, pilersaarusionerq aqutsinerlu.

Avatangiisinut tunngasutigut Naalakkersuisut anguniagaraat avatangiisit ullutsinnut naleqquttumik mi-ngutsitsinermut illersorneqartarnissaasa qularnaarneqarnissaat. Inuiaqatigiit ineriartornerat annertune-rujartuinnartumillu suliffissuit atugaalernerat sunniutilimmik avatangiisit illersorneqarnerannik malitse-qartinneqarnissaat anguniagaavoq, taamaalluni Kalaallit Nunaanni tunisassiornermi nukissat atornerqar-nerat atuinerlu avatangiisinut tunngatillugu inuit akuleruttarnerisigut sapinngisamik pitsaanerpaamik pis-salluni kiisalu inuit pilersitaannik avatangiisinik mingutsitsineq minnerpaanngortinneqassalluni. Illoqarfiit nunaqarfiillu eqqaanni avatangiisinik illersuineq sapinngisamik kommunit suleqatigalugit pisassaaq.

Kalaallit Nunaanni upalungaarsimanermut tunngasut suliassaqaarfimmik isumaginnittunit isumagineqar-tarput. Tassa oqartussaasut ulluinnarni nalinginnaasumik ingerlatsinermut akisussaasut aamma akisus-saaffigaat suliaqarfiup ajutoortoqarnerani ajunaarnersuaqarneranilu ingerlanneqarsinnaanera. Taamaam-mat Naalakkersuisut upalungaarsimanermut tunngatillugu anguniagaraat suliassat upalungaarsimanermut tunngassuteqartut sapinngisamik pitsaanerpaamik isumagineqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat.

Avatangiisinut tunngassuteqartut iluini assersuutigalugu suliassaapput eqqagassat pilersaarusionerfigine-qartarnerat, imikup suliareqartarnera, suliffeqarfiit mingutserisartut avatangiisitigut akuersissuteqarfi-gineqartarnerat, ASN, imermik imerneqartartumik pilersuinermut nakkutilliineq akuersissuteqartarnerlu, imermut imerneqartartumut killiliussani ingerlatanut immikkut akuersissuteqartarneq, poortuutissat, Ava-tangiisinut Aningaasaateqarfiup aqunneqarnera, nunami mingutsitsineq kiisalu imartat avatangiisaat - ta-matuma saniatigut aamma avatangiisit pillugit upalungaarsimanissaq nunanillu tamalaanik suleqateqarneq.

Upalungaarsimanermut tunngassuteqartut iluini suliassaapput inatsisit, najoqqutassiorneq, nakkutilliineq, qatserinermut qaartiterutinullu suliaqarfiup iluani ilinniartitaaneq paasissutissiisarnarlu, Qatserinermut Atuarfik pillugu ataatsimiititaliami peqataanissaq, kommunini annaassiniarnissamut upalungaarsimaneq pillugu ilinniarsimanikkut qaffasissutsimik nakkutiginninneq kiisalu Upalungaarsimanermut Ataatsimiiti-taliarsuarmut allattaaneq - tassunga ilanngullugit Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliarsuaq suleqati-galugu sungiisarnerit inerisaanerillu.

Pinngortitaq silallu pissusaa

Naalakkersuisoqarfiup pinngortitamut tunngatillugu, silap pissusaanut naleqqussarnerullu iluini oqartus-
satut inerisaasutullu suliassat isumagisarai. Nunat tamat isumaqatigiissutaannut, pinngortitap ingerlan-
neqarnera pinngortitallu illersorneqarnera pillugit isumaqatigiissutinut suleqatigiiffinnullu tunngatillugu
pisussaaffiit arlallit isumagineqartarput. Pinngortitamut tunngasuni immikkoortortaqaqarfiup ilaatigut Pin-
ngortitamik illersuineq pillugu inatsimmik aqutsisuuvoq. Tassunga ilaatigut makku ilaapput:

- Pinngortitami sumiiffiit immikkut nakkutigineqartut eqqissisimatinnegarnissaat aqunneqarnissaallu
(soorlu Ramsar-eqarfik, Nunarsuarmioqatigiit kingornussaata Ilulissat Kangerluanik, Kalaallit Nunaata
avannaarsuata kangianiittoq Nuna Allanngutsaaliugaq, nunat allanngutsaaliukkat nutaat il.il. pillugit su-
liaqarneq.)
- Angalasarnermut nalunaartut naapertorlugu avinngarusimasuni ilisimasassarsiortarnerit nunamilu suli-
nerit akuersissutigisarnerat.
- Uumasut naasullu nungutaanissaminut ulorianartorsiortut pillugit Washingtonimi Isumaqatigiissut
(CITES) pillugu sulianik suliarinnittarneq.
- Uumasut Assigiinngiiaarnerat pillugu Isumaqatigiissutip atulersinnissaanut kiisalu nunatta oqartus-
saaffiginngisaani uumasut assigiinngiiaarnerannik illersuinissaq aamma isumannaatsumik atuinissaq
pillugu Naalagaaffiit Peqatigiinni (BBNJ – Biodiversity Beyond Areas of National Jurisdiction) suliner-
mut naleqqiullugu Kalaallit Nunaata pisussaaffiinik isumaginnippoq.
- Immikkoortortaqaqarfiup Nunanut Avannarlernut Siunnersuisoqatigiit suleqatigiissitaanni marlunni su-
liassanik isumaginnittarpoq, aappaani Kunngaqarfimmi Issittumi Siunnersuisoqatigiinni uumassusillit
assigiinngisitaartuunerannut suleqatigiissitami (CAFF-imi) aqutsisoq aamma pinngortitamut nakkutil-
liinermi nalilersuinermilu suliniummi (AMAP-mi) sulineq.
- Immikkoortortaqaqarfiup nunani avannarlerni uumassusillit assigiinngisitaarnerannut (NBM) suleqatigiis-
sitami kiisalu Avatangiisinut Silallu Pissusaanut apeqqutinut Nunani Avannarlerni Atorfilittanut Komi-
temi Nunat Avannarliit Ministerrådip ataaniittumut peqataavoq.
- Immikkoortortaqaqarfik pinngortitamik aqutsineq pillugu USA-mik suleqateqarnermik Amerikami pin-
ngortitamut aqutsisoqarfik National Parks Service peqatigalugu isumaginnittuuvoq.

Silap pissusaanut tunngatillugu naalakkersuisoqarfik nuna tamakkerlugu silap pissusaanut naleqqussar-
nissamat suliniutigineqartumik isumaginnittuuvoq, taakkunungalu nuna tamakkerlugu silap pissusaanut
periusissap suliarinissaa ilaavoq. Kalaallit Nunaanni silap pissusaata allanngoriartornerata paasititsiniuti-
gineqarneranik suliaqartoqarportaaq matumani silap pissusaanut tunngatillugu aningaasaliissutit aqunne-
ri. 2020-mi 2021-milu Covid-19-imut attuumassuteqartunik sipaaruteqarnerit pissutigalugit silap pissu-
saanut immikkoortitat piviusunnngortinneqarsimangillat.

Aatsitassarsiornermi Avatangiisinut Aqutsisoqarfik

Avatangiisinut Aqutsisoqarfik aatsitassanut tunngasuni avatangiisitigut pissutsinut attuumassuteqartu-
ni oqartussat ineriartortitsinermilu suliassanik isumaginnippoq. Sulinissami tassani aatsitassanut inatsit
tassungalu atatillugu malittarisassat najoqqutassallu ilaasut aallaaviupput. Tassunga ilaasumik Avatangii-
sinut Aqutsisoqarfiup suliassai pingaartutigut makkununga tunngapput:

- Akuersissutinik tunniussinermut atatillugu avatangiisinut pissutsit nalilersortarnissaat
- Nunaannarmi suliaqarnerup avatangiisitigut naliliiffiginissaanut tunngatillugu sulianik suliarinnittarneq
- VVM-nassuiaatit suliarinissaasa ataqatigiissaarnerat
- Inatsisit ilitersuutillu atuuttut nutarteriffiginerat

Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup aningaasanut inatsimmi konto pingaarneq 77.01.02 aqutaraa. Konto pi-
ngaarnermit aningaasalersorneqartarput aqutsisoqarfimmik ingerlatsineq matumani aatsitassanut inat-
simmi § 3 a, imm. 4 naapertorlugu inatsisit malillugit pisussaaffiliusoq ilisimatuussutsikkut siunnersuine-
rit aningaasalersorneqarlutik, kiisalu aatsitassarsiornermi avatangiisinut naleqqussaasarnermut suliati-
guit ilisimatusarnermilu tunngavissat ineriartortinniarlugit suliniutinut tapiissutit aningaasalersorneqartarput.

Aatsitassat pillugit inatsimmi aalajangersarneqarpoq Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup nalilersuisarne-
ra aalajangiisarneralu ilisimatuussutsikkut aamma arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsunit siun-
nersuinermit tunngaveqartassasoq. Tamanna tunngavigalugu piffissamat 2020-2024-mut siunnersuinis-
samat isumaqatigiissuteqartoqarsimavoq, Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup oqartussatut inerisaasutullu

suliassai pillugit Pinngortitaleriffimmik DCE-millu qanimut suleqateqarnissamut tunngaviusoq. Tamatuma saniatigut Pinngortitaleriffiup, DCE-p aamma Avatangiisunut Aqutsisoqarfiup akornanni isumaqatigiissu-siortoqarsimavoq, tassanilu isumaqatigiissutigineqarpoq DCE-miit Pinngortitaleriffimmut piginnaasanik ingerlaavartumik nuussisoqartassasoq.

Anguniakkanik naammassisaqarnermik naliliineq

Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut Nukissiuuteqarnermullu Immikkoortortaqaarfik

Nunalerineq:

Nunalerinermut periusissap atortussanngortinniarnanun sulineq aallartereerpoq. Savanut piaqqiortunut, savaaqqanut arnavissanun aalajangersimasumik tapiissutinun, nersussuaateqarnerup ineriartortinnerannun anguniakkat kiisalu Kalaallit Nunaanni qiviunik suliaqartarnermut nassuiaat tamakkiisumik ilaannakortu-milluunniit anguneqarsimapput. 2021-mi savaaqqat tunineqartut amerlassusaat appalaarsimapput, taamaattoq neqinik tunisaqarneq annertunerulluni. Savaaqqat ikinnerunerannun ukiaq kiannerusoq pissutaa-voq, tamannalu savanik toqutassanik katersiniarnermut kinguaattoorutaasimavoq. Nunalerinermut Siunnersuisoqatigiinnik nutaanik pilersitsinissaq toqqarneqarsimavoq, Kujataanilu Nunalerinermut Siunnersui-soqatigiinni marloriarluni ataatsimiittoqarsimavoq. Inuussutissarsiutinun tapiissutit Aningaasanun Inat-simmi aningaasaliissutaasut aallaavigalugit ingerlateqqinneqarput.

Imminut pilersorneq:

Imminut pilersornermut immikkoortortaqaarfik Inatsisartunut aprilimi qinersinerup kingorna oqartussaaf-fiit allanngorerisigut pilersinneqarpoq. Tassunga atatillugu imminut pilersorsinnaanermut periusissaq pingaarnerup suliarinissaa aallartinneqarpoq. Naatsorsuusiortarnikkut naapertuuttoqannginneranun KNI A/S-imi tassanilu immikkoortuni paasineqartunut atatillugu imminut pilersorsinnaanermut immikkoortor-taqaarfik ukiup affaata aappaani KNI-mi immikkoortunut assigiinngitsunut tunngatillugu qulaajaanermik aallartitsisimavoq. KNI-mi immikkoortunut taakkununga tunngatillugu atuuttoq tassaavoq Namminer-sorlutik Oqartussanik kiffartuussinissamik isumaqatigiissuusiortoqarsimanera. Tamatuma saniatigut im-minut pilersorsinnaanermut immikkoortortaqaarfik nunaqarfinni isorliunerusunilu tunisassiorfinnut assi-giinngitsunut tapiissutinik aamma aqutsisuusimavoq. Tunisassiorfinnut ilaatigut aalisakkanik, naatsiaanik savaaqqanillu pisiaqartartunut suliarinnittartunullu katillugit sisamanun Namminersorlutik Oqartussat ta-piissuteqarsimapput.

Nukissiuuteqarneq

Nukissiuuteqarnermut tunngatillugu anguniagassat annertuut arlallit 2021-p ingerlanerani anguneqarsi-mapput.

- Nukissiorfiit imermik imerneqarsinnaasumik illoqarfinni tamani isumannaatsuutitsinermik uppernar-saasimapput. COVID-19-ip kingunerisaanik angalanissamut killilersuutit pissutaallutik sulineq kingu-aattoorfiulaarsimavoq, taamammallu nunaqarfinni ataasiakkaani 2022-mi nagingneqartussaalluni.
- Nukissiorfiit Kulusumi Mittarfeqarfimmiit pilersuisussaataaneq tigusimavaat.
- Nukissiorfiit imaaliornermikkut Kalaallit Nunaanni nukissiuutit ataavartut amerlanerulersinniarlugit suliniuteqarput:
- Qeqertani, Ittoqqortoormiini, Eqalugaarsunni aamma Qeqertarsuatsiaani seqerngup nukinganik atortut ikkussorneqarsimapput.
- Ilulissani erngup nukinganik nukissiorfeqartumi innaallagissamik kiassarnermut unitsinneqarsinnaa-sumut pisisartunik akunnattunik nutaanik 33-nik pissarsisimavoq.
- Nuummi, Sisimiuni, Qaqortumi Ilulissanilu biilunut assigiinngitsunik ingerlatilinnut immiisarfik Nukissa-lik inerisarneqarsimavoq.
- Nukissiorfiit aningaasaqarnikkut inissisimaneranun tunngatillugu nalunaarusiamik kukkunersiukkamik suliaqartoqarsimavoq, soorlu ingerlatseqatigiiffiup sanaartortagaani aningaasaliinissamik pisariaqar-titsinerup tatisimaneqarnera. Nalunaarusiaq kukkunersiuffiusoq Nukissiorfiit aningaasaqarnikkut inissisimanerata pilerseqqinniarnissaanun suleriaqqinnissamut ilitersuutit pingaarneqarluni inissisi-mavoq.
- "Sanaartugassanun, aningaasalersuinissanun erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiit atortuler-suutitallit Nuummik kiisalu Qasigiannuanik aamma Aasiannik pilersuisussamut killiliussat pillugit Inat-sit nr. 22, 1. december 2021-meersoq" pillugu Inatsisartut inatsisissatut siunnersuutaat UKA2021-mi akuersissutigineqarpoq. Inatsisip kinguneranik sanaartortitsinissat nukissiuutinik ataavartunik pisor-

tat pilersuinerisa 70%-imiit 90%-imut annertusinissaa missingerneqarpoq.

- Sammisap "Avatangiisinik innarliinani Inerisaanerup" ataani suliniutissat aningaasalersornissaanut aningaasanut tunngatillugu EU-mit neriorsuut siulleq qinnutigineqarlunilu tiguneqareerpoq.
- Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni erngup nukinganik atuinissap annertunerpaap neqeroortitsinikkut unammillissutaanera kinguartinniarlugu aalajangersimapput, tamannalu aatsaat 2023-mi ingerlanneqarsinnaassaaq. UKA2021-mi Tasersiami eqqaanilu piukkunnaatini erngup nukinganik piukkunnaatiliinnut pilerisaarinissamut unammillissutaasinnaanissamullu pilersaarummik suliaqaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaat pillugu allannguutissatut siunnersuut Naalakkersuisuneersoq Inatsisartut akuersissutigaa. Tamanna pillugu nalunaaruteqarneq 2022-mi pissaaq, sulinerlu pillugu Inatsisartut UKA2022-mi ilisimatinneqarnissaannik Naalakkersuisut peqquneqarsimapput.
- Kalaallit Nunaanni erngup nukinganik piukkunnaatit unammillernikkut kinguartinnissaanut atatillugu sulineq annertoq suliarineqarsimavoq. Ilaatigut qarasaasiakkut nittartakkamik pilersitsisoqarsimavoq, tassani aningaasaliisartut erngup nukinganik pisuussutit pillugit paasissutissanik pissarsisinnaapput, unammillernissallu kinguarterneranut tunngatillugu naalakkersuisoqarfiit assigiinngitsut aqquutigalugit suleqatigiissitamik pilersitsisoqarsimavoq.
- Kalaallit Nunaata erngup nukinganik piukkunnaataanut aningaasaliisinnaasunik angisuunik arlalinnik oqaloqatigiinnerit aallartinneqarsimapput, tamannalu erngup nukinganik piukkunnaatit pilerisaarutiginnissaannut iluaqutaassaaq.
- Erngup nukinganut piukkunnaatit misissuiffigeqqaarnissaanut akuersissutit marluk suliarineqarsimapput.
- Nukissiuutinik tunisassiornissamut erngup nukinganik misissueqqaarnissanut atuinissanullu akuersissutitut atatillugu oqartussaasut akiliuteqartarnissaat pillugu nalunaarummik suliaqartoqarsimavoq. Nalunaartut 2022-mi tamanut tusarniutigalugu nassiunneqassaaq.

Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaarfik

Avatangiisinut tunngatillugu suliniutitut anguniakkat amerlanersaat anguneqarsimapput. Immikkoortortaarfik suliniutinik aamma suliffeqarfinniit kommuniniillu qinnuteqaatinik assigiinngitsunik ingerlaavartumik suliaqartarpoq. Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaarfik taannaavoq suliaqartarpoq sanaartugassanullu assigiinngitsunut saaffiginninnernut tunniussisarnernullu ingerlaavartumik akissuteqartarpoq, taakkuninngalu nakkutillisuulluni. Taamaasilluni anguniarneqartunik naammassinnit-tarnerit amerlassasut nalilerneqarpoq.

Nuna tamakkerlugu eqqakkanut tunngatillugu Nuuummi Sisimiunilu qitiusumik ikuallaavinnik marlunnik pilersitsiniarnermik sulissuteqartoqarpoq. Tassani aamma pitsaasumik siuariartortoqarpoq.

Upalungaarsimanermut Immikkoortortaarfimmi suliatigut anguniagassat annertuutigit anguneqarsimapput.

Pinngortitamut Silallu Pissusaanut Immikkoortortaarfik

Pinngortitamut Silallu Pissusaanut Immikkoortortaarfik 2021-mi anguniakkanik annertuumik naammassisaqarsimavoq, taamaakkaluartorli nunani tamalaani isumaqatigiissutit immikkut kinguaattoorfiusut pinngortitamut, tassami 2021-mi ataatsimiinnissat peqataasunillu ataatsimeersuartitsinerit taamaatinneqanngikkunik kinguarternerneqarsimammata.

Aatsitassarsiornermi Avatangiisinut Aqutsisoqarfik

Naak COVID-19 atugaagaluartuq Avatangiisinut Aqutsisoqarfik 2021-mi anguniarneqartunik tamanik naammassinnissinnaasimavoq. Tassunga ilanngullugit:

- Suliniutissat qinnuteqaatillu aatsitassarsiorfinneersut suliatigut peqqissaartumik piginnaasaqartuniillu suliarineqarnerat, tassani aalajangersimasumik piffissaliussat eqqortinneqarsimallutik.
- Avatangiisinut Aqutsisoqarfimik isumaqatigiissuteqareernikkut ineriartortitsinissamut suliniutit ilisimatuussutsikkut tunngavillit nangingeqarnerat, tamakkulu Pinngortitaleriffimmit DCE-millu suliarineqarput (ilaat COVID-19 pissutaalluni kinguarternerneqarsimapput).
- Qeqertarsuatsiaat eqqaanni Rubinisiorfiup (Greenland Ruby A/S), Kangerlussuami Anorthosimik piaaviup (Hudson Greenland A/S) aamma Nanortalimmi guultisiorfiup (Nalunaq A/S) avatangiisitigit nakkutigineqarnerat.
- Aatsitassanut Oqartussaaffik akimorlugu suleqatigisat amerlinerat.

Tamatuma saniatigut Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup 2021-mi sulinera suliniutitut ineriartortitsiffiusunut makkununga tunnganerusimavoq:

- Sumiiffinni tunuliaqutaasunik misissuinerit sumiiffinnilu avatangiisinik nakkutillineq (RBU aamma RMO)
- Aatsitassarsiornerit avatangiisitigut malittarisassiornissaannut periusissaq
- Avatangiisit pillugit nalunaarutit, taakkunani aalajangersimasumik piumasaqaatinik, Nunamiinnermi malittarisassanik aamma najoqqutassanik assigiinngitsunik inatsisitigut katersuutsiffiusut.

2021-mi aatsitassarsiornerit siuariarfiit:

- Narsap eqqaani Kuannersuarni suliniut (Greenland Minerals)
VVM pillugu nassuiaat tamanut tusarniutigineqarsimavoq, itinerusumillu nalunaarusiaq suliaralugu aallartinneqarsimavoq
- Nanortallip eqqaani guultisiorfik (Nalunaq A/S)
Sulinissamut najoqqutassaq (ToR) akuerineqarpoq aamma VVM pillugu nassuiaat suliaralugu aallartinneqarsimavoq
- Moriusap eqqaani ilminetiliork (Dundas Titanium A/S)
Ingerlatseqatigiiffik atuinissamut matusinissamullu pilersaarutiminik akuerineqarsimavoq
- Nerlerit Inaanni Malmbjergip eqqaani Molybdæn pillugu suliniut (Greenland Resources Inc.)
Sulinissamut najoqqutassaq (ToR) tamanut tusarniutigineqareerpoq, itinerusumillu nalunaarusiaq suliaralugu aallartinneqarsimavoq
- Qeqertarsuatsiaat eqqaanni Anorthosit pillugu suliniut, Majoqqap Qaava (Greenland Anorthosite Mining)
Sulinissamut najoqqutassaq (ToR) tamanut tusarniutigineqareerpoq, itinerusumillu nalunaarusiaq suliaralugu aallartinneqarsimavoq
- Kitaata avataani imartami diamantisiorfik (De Beers)
Suliniutissat pinaveersaartitsiffiusut nalilersornerat tamanut tusarniutigineqarsimavoq, nunamilu sulinerit ingerlanneqarsimapput

Siumut sammisumik

Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut Nukissiuuteqarnermullu Immikkoortortaarfik

Nunalerineq:

Nunalerinermut periusissap atortussanngortinnissaata nanginneqarnera. 2022-mi nunalerinermut inuusutissarsiutit siuarsarnissaannut inatsisip, nerisitsisarnermut ilitersuutip suliarinerata aamma nunamik pitsanngorsaanerit periusissap savaaqanillu tunisinermut aalajangersimasumik tapiissutitut periuserineqartussap nutarteriffiginissaat qitiutinneqarsimapput. Immikkoortortaarfik imaani alliertortitsivinnut oqartussaaffittut akisussaaneermik tiguisimavoq, suliaqarfiullu siunissami aqunnissaata anguniarnissaanut aqutsinissamik tunngavissat ineriartortinnissaanut pisariaqartitsisoqartoq paasineqarsimavoq, sulinerlu tamanna 2022-p ingerlanerani naammassineqartussatut ilimagineqarpoq.

Imminut pilersorneq:

2022-imi immikkoortut kommunillu attuumassutillit peqataatinnerisigut imminut pilersornissamut politikeqarnissap ineriartortitsiffiunissaa sulissutigineqassaaq. Tunitsiviusartunut qinnuteqarnerit pitsaanerusumik ilusissat ineriartortinneqassapput, immikkoortortaarfik suliaanut allanut imminut pilersornissamut attuumassutilinnut suliaqarfiit assigiinngitsut aqutugalugit takunnissinnaaneq qulakkeerlugu.

Nukissiorneq:

Pilersuinerit suliaqarfiit ataatsimut isigalugu

2022-mi pilersuinerit suliaqarfiit Nuummi 2021-mi sarfap annertuumik unitsinneqarsimaneramik sunerneqarsimavoq, tamatumunngalu Utoqqarmiut Kangerluarsunnguani innaallagissamut aquttitit ajoquserneqarsimanerat pissutaavoq.

2022-mi nukissiornerit immikkoortortaarfik ilaatigut makku pillugit Nukissiorfinnik suleqateqartussaavoq:

- Nuummi pilersuinerit allatut periarfissat iluarsinissaasa qulakkeernissaat

- nunarput tamakkerlugu pisortat pilersuinerisa piffissaq eqqorlugu aserfallatsaaliortarnissaannut pilersaarutissap qulakkeernissaa
- Nukissiorfiit aningaasaqarnerata iluarseqqinnissaanut suliaqarnissaq, tamannami assigiimmik akeqartitsinissap 2018-imeersup ajortumik sunnersimmaggu

Erngup nukinganik nukissiorfiliornissamut aningaasaliinerit annertuut

"Nuummi, Qasiannuani Aasiannilu pilersuinissamut erngup nukinganik nukissiorfiit atortuisalu sanaartornissaannut, aningaasalersornissaannut ingerlannissaannullu tunngaviumik piunasaqaatit pillugit Inatsisip nr. 22, 1. december 2021-meersup" atortussanngortinnissaa pillugu nukissiornermut immikkoortortaarfik Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik Nukissiorfiillu 2021-mi ataatsimut suleqatigiissaput, imaaliornermikkut:

- VVM pillugu sulinerup naammassiniarnissaanut Nukissiorfiit sanaartortitsisutut sulissasoq
- Nukissiorfiit neqeroortitsinissamut atortussanik 2023-mi sanaartortitsinissanut nunani tamalaani neqeroortitsanik suliaqassasut
- sanaartortitsinissanut taarsigassarsiniarnissaq anguniarlugu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik sulinerimik aallartitsissasoq, taakkununggalu nalunaarutissamik suliaqarnissaq ilanngullugu

Erngup nukinganik nukissiorfiorinissap unammillissutaanerata kinguartinnissaa

Erngup nukinganik pisuussutit unammillernikkut kinguartitsiffiunissaannut atatillugu suliaassat arlallit 2022-mi aallartinneqassasut:

- Assersuutigalugu imeq pillugu ilisimatusarnermut silallu pissusaanut uuttortaanerit pillugit paasisutissanik katersinerit
- Aningaasaliinerimut sulianut erngup piukkunnassusianut naatsorsuinerit (aningaasaqarnek aamma immikkut ilisimasallit pillugit naatsorsuinerit)
- Ilaatigut naalakkersuinnikkut pissarsiassat pillugit, periusissatigut avatangiisinut naliliinerit pillugit, Kalaallit Nunaata unammillernikkut pitsaaqutaanik il.il. misissueqqissaarnerit
- Unammileqatigiinnermik kinguartitsinernut atasumik tunngavissanut piunasaqaatit naleqqussarsinnaanerit
- Pilersaarnerit - soorlu nunarsuaq tamakkerlugu aningaasaliisartunut unammillernissap kinguartinneqarnissaanut eqqarsaataasumut atitunerusumik nalunaaruteqarnissaq
- Kalaallit Nunaanni seqineq anorilu aqqutigalugit nukissiuuteqarnissamut periarfissat avatangiisinut inarlinngitsut allat pillugit ilisimasanik inerisaaneq

Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaarfik

Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaarfik 2022-mi Avatangiisinut Aningaasaateqarfik aqqutigalugu suliniutinut avatangiisinik pitsanngorsaataasunut 8 mio. kr.-nit missaannik tunniussinissamik naatsorsuutigisaqarpoq. Tamatuma saniatigut plastikinut aamma aalisarnermut piniarnermullu atorunut tunngatillugu nuna tamakkerlugu eqqagassalerinerup Naalakkersuisut suliniutissaannut pilersaarutaata atortussanngortinniarnissaa suli annertuumik qitiutinneqarpoq.

Pinngortitamut Silallu Pissusaanut Immikkoortortaarfik

Pinngortitamut Silallu Pissusaanut Immikkoortortaarfik 2022-p ingerlanerani Pikialasorsuaq aammalu nunami namminerimik suleqatigisat attuumassutillit ilanngunnerisigut, nunarsuaq tamakkerlugu CBD-mi suleqatigisat Ataatsimeersuarfiat peqatigalugu uumasoaqatigiiaat piginnarnissaannut tunngavissat, FN-ip iluani BBNJ pillugu isumaqatigiinniarnierit naammassineqartussat, CITES-imi paasisutissaateqarfiup tigunissaat, Ilulissat Kangerluanut nalunaarutissap naammassineqarnissaa kiisalu Kalaallit Nunaata 2030-mut uumasoaqatigiiaat pillugit Periusissaanik 2021-mi saqqummertumik suliaqarnerup malitseqartitsifiginissaa pillugit Canadamik inaarutaasumik isumaqatigiinniarnissanik immikkut qitiutitsinissamik naatsorsuuteqarpoq. Tamatuma saniatigut Pinngortitamut Silallu Pissusaanut Immikkoortortaarfik uumassusillit amerlassusaannut suliniaqatigiiffimmut CAFF-imut Nunani Avannarlerni Siunnersuisoqatigiit suleqatigiissitaanni siulittaasuunerup isumaginissaanut sulinerimut aallartittumut aallartitsisoqarnissaa kiisalu kommunit suleqatigalugit nunanik eqqissisimatitanik nutaanik pilersitsinissaq pillugu sulinissamik naatsorsuuteqarpoq.

Aatsitassarsiornermi Avatangiisinut Aqutsisoqarfik

Avatangiisinut Aqutsisoqarfik 2022-mi makkuninnga ukkataqarluni ukioq suliffiussasoq naatsorsuuteqarpoq:

Aatsitassarsiorfiit ingerlasut nakkutiginerat avatangiisitigullu piviusungortittarnerat, soorlu Qeqertarsuatsiaat eqqaanni Rubinisiorfik (Greenland Ruby A/S) aamma Kangerlussuup eqqaani Anorthos-imik aatsitassarsiorfik (Hudson Greenland A/S) kiisalu akuersissutini allani suliasat avatangiisitigut attuumasutilittut nalilerneqartussanut tunngatillugu.

Aatsitassanut inatsisip atuuttup kukkunersiorneqarnissaanut atasumik avatangiisinut nalunaarutiniq suliaqarneq, tamannalu Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni (UKA2022) Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfimmiit saqqummiunneqassaaq.

Piffissamut 2022-2024-mut aatsitassarsiornerit avatangiisitigut malittarisassiornissaannut periusissaq naammassineqarnera, tamannalu pilersaarut malillugu Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni (UKA2022) saqqummiunneqassaaq.

DCE/Pinngortitaleriffik suleqatigalugit immap naasuisa eqqortianerannut misissuiffiginissaannullu tunngatillugu immap naqqanut suliniutissat ingerlannissaat, tamakkulu immap naqqata paaaffiginissaanut akuersissutitut atatillugu avatangiisinik nalilersuineranut ilaassapput.

Sumiiffiup tulluup - Svartenhuk - aallartinnissaani sumiiffinni tunuliaqutaasunik (RBU pillugu suliniut) misissuinerit ingerlateqqinnissaat.

Narsap eqqaani Kuannersuarmi suliniut (Greenland Minerals A/S), tamatumalu itinerusumik nalunaarusiap naammassinissaanut atatillugu 2022-p aallartilluarnerani immikkut nukinnik atuiffiunissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Nanortallip eqqaani guultisiorfik (Nalunaq A/S), tamatumalu pisortat VVM pillugu tusarniaanerannut atatillugu 2022-mi nukinnik atuiffiungaatsiarnissaa naatsorsuutaavoq.

Asiaq – Kalaallit Nunaanni Misissueqqaarnerit

Asiaq ukununnga akisussaasuvoq

- illoqarfiit nunaqarfiillu assiliornissaat (aamma illoqarfiup avataani nunap assinganik ilaartuinissaq neqeroorutigisarpaat)
- imermik imertakkamik pissarsiviit assiliornissaannut erngullu nukinganik nukissiornerissamut periarfissarsiornermut atorineqartartunik imermut tunngasunik nakkutillineq misissueqqissaarneq siunnersuinerlu.
- nammineq silasiorfinniit silap pissusaanik nakkutillineq aamma silassamut, illoqarfiup pilersaarusiornieranut ilisimatusarnikkullu siunertanut atugassanik sila pillugu paasissutissanik ingerlatitseqqinneq,
- umiarsualiviit, timmisartoqarfiit, aatsitassarsiorfiit, erngup nukinganik nukissiorfiit pilersaarusiarniqarnissaannut sanaartorneqarnissaannullu pilersaarusiarniqarnissaannut il.il. sanaartornermi teknikimut tunngasunik misissueqqaarnerit.
- ingerlataqarfinnik, kommuninik aamma sanaartornermik ingerlataqartunik siunnersuineq kiisalu suliani paasissutissanik ingerlatitseqqinneq toqqortaqarnerlu.

Nunalerineq aamma ESU

Nunalerinerit immikkoortortap inuussutissarsiutigalugu nunalerineq pillugu ingerlataqarfimmi pilersaarut naammassivaa, akuerineqarnerata kingorna Inatsisartunut agguanneqartoq. Aammattaaq Nunalerineq pillugu Siunnersuisoqatigiit januarimi ataatsimiinneranni immikkoortortaq peqataavoq, julimili ataatsimiinneq internetikkut ingerlanneqarluni. Immikkoortortaq kujataani junimi ingerlanneqartumi SPS-imi ataatsimeersuarnermi peqataangilaq. Ataatsimeersuarneq corona pissutigalugu killeqartumik annertususeqartumik ingerlanneqarpoq. ESU aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutit aallaavigalugit aalisartunut, piniartunut nunalerisunullu tapiissuteqarsimavoq taarsigassarsititsillunilu.

MEEQQANUT, INUUSUTTUNUT ILAQTARIINNULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Siunertaq

Isumaginninnerup iluani suliassat 23. april 2021 sioqqullugu Isumaginninnermut, Ilaqtariinnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfimmi katersuunneqarsimapput. Ullormi 23. april 2021 Meeqqanut, Inuusuttunut, Ilaqtariinnut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfiup aamma Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoqarfiup akornanni oqartussaaffinnik allannguisoqarpoq. Ullormi 27. august 2021 Inatsilerinnermut Suliassaqaarfik Aatsitassanut Inatsisinillu Atuutsinnerqarnerannut Naalackersuisoqarfimmut oqartussaaffittut allanngortinneqarpoq.

Isumaginninnermut, Ilaqtariinnut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfik isumaginninnerup iluani suliassanik tamanik isumaginnittuusimavoq.

Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqtariinnullu Naalackersuisoqarfik tamatuma kingorna isumaginninnermut oqartussaaffiup ilaanik meeqqanut, inuusuttunut, ilaqtariinnut, innarluutilinnut kiisalu atualertussanut suliassaqaarfimmik aamma ilaqtariinnut suliassaqaarfimmik isumaginnittunngorpoq.

Isumaginninnermut, Ilaqtariinnut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfik kiisalu Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik isumaginninnermut inatsiseqartitsinnermullu suliassaqaarfimmi suliassanik arlalinnik AI2021-mi nassuiarneqartutut isumagisaqarput.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqtariinnullu Naalackersuisoqarfimmut immikkoortortaavoq. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik isumaginninnerup iluani ingerlatsinnermut suliassanik suliassanullu innuttaasunut tunngasunik isumaginnittuuvoq.

Nalaackersuisoqarfiup Aqutsisoqarfiullu suliniutaanni amerlassutsitigut anguniagassanik pilersitsisoqarsimangilaq.

Pingaarnertut suliassat

Naalackersuisoqarfik

Januaari – aprili 2021

- Meeqqanut inuusuttunullu suliassaqaarfiup, utoqqarnut suliassaqaarfiup, innarluutilinnut suliassaqaarfiup aamma pisortanik ikiorsiissutinut suliassaqaarfiup iluini isumaginninnikkut aqqissuusseqqinnerit.
- Kalaallit Nunaanni meeqqanut inuusuttunullu atugarliortunut pitsaanerusemik suliniuteqarnissaq pil-lugu kalaallit qallunaallu oqartussaasoqarfiisa assigiinngitsunik suliallit akornanni ataqatigiissaarineq 2020-2023.
- Isumaginninnikkut inatsisitigut inatsisissatut siunnersuutit allannguutillu kiisalu inatsisitigut ajornar-torsiutinut ilitersuusernerit - taakkununga pissaanermik atuisarnermut inatsit, meeqqat taperser-sorneqarnissaannut inatsit kiisalu innarluutilit tapersersorneqarnissaat inatsit ilanngullugit.
- Meeqqat Illersuisoqarfianni, Innarluutilinnut Illersuisumi aamma Utoqqarnut Illersuisumi suliassat.
- Meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni aamma inunnut annertuumik innarluutilin-nut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni kommunit isumaginninnerannik inatsisitigut pisussaaffiusumik nakkutilliinerit.

Aprili – decembari 2021:

- Oqartussaaffeqarfinni periusissat iliusissatullu pilersaarutit ineriartortinnerat.
- Kalaallit Nunaanni meeqqanut inuusuttunullu atugarliortunut pitsaanerusemik suliniuteqarnissaq pil-lugu kalaallit qallunaallu oqartussaasoqarfiisa assigiinngitsunik suliallit akornanni ataqatigiissaarineq 2020-2023.
- Isumaginninnikkut inatsisitigut inatsisissatut siunnersuutit allannguutillu kiisalu inatsisitigut ajornar-torsiutinut ilitersuusernerit - taakkununga pissaanermik atuisarnermut inatsit, meeqqat taperser-sorneqarnissaannut inatsit, innarluutilit tapersersorneqarnissaannut inatsit aammalu isumaginninner-mut inatsisini kommunalbestyrelsinut pikkorissartitsinerit inatsisitigut pisussaaffiusut ingerlattarnis-saat ilanngullugit.

Tamatuma saniatigut inatsisinut suliassaqaqfimmumut inatsiseqartitsinerumut suliniutinullu allanut inatsisilerinerumut ilanngussaqaqtunut tunngatillugu danskit oqartussaasuinut ataqatigiissaarinerumik Naalakkersuisoqarfik suliaqarpoq. Suliassat Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfimmumut nuunneqarput.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup ukioq naallugu suliassanik taakkuninnga suliaqarpoq:

- Kommunit suleqatigalugit isumaginninnikkut suliffeqarfiit inerisarnissaat.
- Isumaginninnikkut ajornartorsiutit pinaveersaartinnerat sularinerallu.
- Nuna tamakkerlugu meeqqanut inuusuttunullu paaqqinnittarfiit kiisalu innarluutilinnut paaqqinnittarfiit ingerlanneqarnerat.
- Ilitsersuineq kiisalu kommuninut, paaqqinnittarfinnut il.il. pikkorissartitsisarnerit.
- Kalaallit Nunaanni meeqqanut inuusuttunullu atugarliortunut pitsaanagerusumik suliniuteqarnissamut Kalaallit danskillu suliassaqaqarfiit assigiinngitsut aqutigalugit sulinerannut 2020-2023-mut suliniutisat atortussanngortinnerat.
- Paarisa Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmi immikkoortotaqarfiuvoq meeqqanik inuusuttunullu ukkassilluni pingaarnertut pinaveersaartitsinerumik sulialik. Paarisa isumaginninnikkut pinaveersaartitsiffiusumik suliniutinik isumaginnittuusimavoq - taakkuninnga suliniutit Killiliisa, Tusaannga, Alliaq, Meeqqat 0-18 aamma inuit peqqissuunissaannut programmi Inuuneritta ilanngullugit.

Sulisut amerlassusaat

Oqartussaaffiit agguataarnerat malillugu Naalakkersuisoqarfik atorfinnut 32-nut 2021-mi naatsorsuusaavoq. Ulloq 31. december 2021 aallartiffigalugu atorfiit 2-k inuttaqanngillat.

Kalaallit danskillu suliassaqaqarfiit assigiinngitsut aqutigalugit sulineranni Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik atorfinnut 81-inut atorfinnullu 18-inut naatsorsuusaavoq. Ulloq 31. december 2021 aallartiffigalugu atorfiit 4-mat 1-lu inuttaqarsimangillat.

Anguniakkanik naammassisaqarnerumik naliliineq

Naalakkersuisoqarfik

Naalakkersuisoqarfimmi amerlassutsitigut anguniagassanik soqarsimangilaq.

Piffissami januaarimiit apriliimut ilaatigut kalaallit-danskit sulineranni 2020-2023-mi suliniutit aamma Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit 2020-mut ukiumoortumik nalunaarutaat sularineqarput.

Piffissami apriliimiit decembarimut Inatsisartut 2022-mi upernaakkut ataatsimiinnissaannut kalaallit danskillu 2020-2030-mut sulineranni suliniutissat, meeqqat tapersorneqarnissaannut inatsisip kiisalu innarluutilit tapersorneqarnissaannut inatsisip allanngortinnissaannut, Naalakkersuisut meeqqanut, inuusuttunut ilaqutariinnullu sulinissamut pilersaarutaat naapertorlugu periusissat iliuusissatullu pilersaarutit aallartinnissaata, pissaanermik atuisarnerneq pillugu inatsisissatut siunnersuutip piareersarnerata aamma ilaatigut kingornussisussaataaernerumut inatsit pillugit aalajangiiffigisassatut siunnersuutip kiisalu Istanbulimi Isumaqaqatigiissutut isumaqaqatigiissutiginnissaa pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuutip sularineqarnerat nannginneqarput.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik

Naalakkersuisoqarfimmi amerlassutsitigut anguniagassanik soqarsimangilaq.

Sulianik sularinnittartunut Siunnersuisarfik

Sulianik sularinnittartunut Siunnersuisarfik 2021-mi Kalaallit Nunaanni meeqqanut inuusuttunullu atugarliortunut pitsaanagerusumik suliniuteqarnissamut kalaallit danskillu suliassaqaqarfiit assigiinngitsut aqutigalugit sulinerannut pingaarnertigut suliqaarsimavoq. Immikkoortotaqarfik meeqqanut inuusuttunullu sulianut sulianut allattuiffiit suliatigut iluarsaaffiginissaannut sularinissaannullu kommuninik tapersersuisimavoq. Tamatuma saniatigut kommuninut 3-nut sulianik sularinnittartunut tamanut meeqqat tapersorneqarnissaat pillugu inatsit naapertorlugu pikkorissartitsisoqarsimavoq. Tamatuma aamma saniatigut illoqarfinni 6-ni meeqqanut inuusuttunullu suliassaqaqarfimmi sulianik sularinnittartunut sanileriilluni ilinniartitsisarnerit ingerlanneqarsimapput.

2021-mi ESDH-atortumut /meeqqanut app-imut tunngatillugu piareersaalluni sulineq annertoq aallartinneqarsimavoq.

Ilaqutariinnut inissiiviusartunut suliassa qarfirmi ilaqutariinnut inissiiviusartunut siunnersortinut ilitser-suisutut ilinniarneq ingerlanneqarsimavoq. Tamatuma saniatigut ilaqutariinnut inissiiviusartunut tunnga-viusumik pikkorissartitsinerit sisamat ingerlanneqarsimapput. Katillugit ilaqutariit inissiiviusartut 55-t tunngaviusumik pikkorissartitsinerimut peqataasimapput, inuillu arfinillit ilaqutariinnut inissiiviusartunut ilitser-suisutut ilinniarnermik aallartissimallutik.

Innarluutilinnut suliassa qarfirmi alloriarnerit

2021-mi ukiakkut innarluutilinnut suliassa qarfirmut immikkoortorta qarfik pilersinne qarpoq. Sulineq ta-manna inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorutit tamakkiisunngortinniarlugit kiisalu innarluutilin-nut inatsiseqartitsinerimut atatillugu kommunenut siunnersuisarnerit ilitser-suisarnerillu qitiutinniarlugit pi-simavoq. Tamatuma saniatigut 2021-mi sulianik suliarinnittartunut najoqqutassamik suliartoqarsimavoq.

Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut suliassa qarfik

2021-mi ulloq unnuarlu paaqqinnittarfeqarnerimut suliassa qarfirmut periusissap ukiunut 10-nut atuut-tussap sularinera aallartinneqarsimavoq, tamannalu 2022-mi naammassineqartussatut naatsorsuuta-a-voq.

2021-mi meeqqat tapersersorneqarnissaat pillugu inatsit malillugu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit immin-nut pigisut siulliit akuerine qarput. Aammattaaq meeqqanut eqqarsartaatsikkut immikkut pisariaqartitsi-sunut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfirmik nutaamik pilersitsinissamut sulineq piareersaaffiusoq aallartin-neqarsimavoq.

2021-mi meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut innersuussisarnerit aamma IT-qarnerimut atortup nutaap atortussanngortinnissaa suli qitiutinne qarput.

Pitsaaliuinerimut immikkoortorta q Paarisa

Immikkoortorta qarfik inuit peqqissuunissaannut programmi Inuuneritta III aallaavigalugu sulivoq, taman-nalu 2020-miit 2030-mut ingerlasussaavoq. Qeqqata Kommuniani pinaveersaartitsinerimut suliniutip pi-tsaanerulernissaanut Qeqqata Kommunianik aamma SIF-imik suleqateqarnek aallartinneqarsimavoq.

Paarisa imminut toquttarnerup pinaveersaartinnissaanut suliassa qarfirmi SIF-imik kiisalu Inuuneritta III-p atortussanngortinnissaanut suleqatigiinnissamik isumaqatigiissute qarpoq. Imminut toquttarnerup pinaveersaartinnissaanut tunngatillugu suleqatigiinnissamik isumaqatigiissutikkut eqqarsartaatsikkut peqqissuunissaq, imminut toquttarnerup pinaveersaartinnissaa aammalu aliasunnerimut sulinerit qitiutil-lugit inunnut siuttunut ataatsimut pikkorissartitsisarnerit ilisimatuussutsikkut tunngaveqarnissaat qulak-keerneqassapput. Inuuneritta III pillugu kommunini suleqatigiinnerit pilersinnissaannut tunngatillugu SIF-ip Paarisallu akornanni suleqatigiinnermi inuit peqqissuunissaannut programmip atortussanngortinnis-saata aqqissuussamik uppersartarnissaata ilisimatuussutsikkullu tunngaveqarnissaata qulakkeernis-saa siunertarine qarpoq.

Inuuneritta III-mut ilaapput pitsaaliuinerimi suliniutit arlalinnit peqataaffigineqartut suliniutillu soor-lu: Killiliisa - Kinguaassiutitigut atorneqarnernut Naalakkersuisut periusissaat 2018-2022, Meeqqanut 0-18-inik ukiulinnut siusissukkut suliniuteqarnek, angajoqqaatut piginnaasat nukittorsarnissaannut MA-NU-mi najoqqaat, Siusissukkut suliniuteqarnissamut programmi, Kinguaassiutitigut peqqissuunissaq aamma inuusaq atorlugu suliniut. Taakku saniatigut Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu atugarliortut pillugit patajaatsumik suliniuteqarnissaq pillugu kalaallit danskillu sulineranni Paarisa ilaavoq.

Inersimasunik katsorsaajartorlutik angalasartoqatigiit

Angalasartoqatigiit inersimasunut katsorsaasartut tassaapput Kalaallit Nunaanni tarnikkut napparsimasu-nik katsorsaasut tarnillu pissusaanik ilisimasallit angalasartut aammalu innuttaasut inersimasut meeraa-nerminni kinguaassiutitigut innarlerneqarnikkut kingunerlutsitsisunut ilinniartitsisartut katsorsaasartul-lu. Katsorsaaneq amerlanertigut oqarasuaat, Skype imaluunniit Teams aqutigalugit ingerlanneqartarpoq. 2021-mi inersimasunut angalasartoqatigiit illoqarfinni 8-ni ingerlataqarsimapput.: Qaanaaq, Uummannaq, Aasiaat, Maniitsoq, Nuuk, Paamiut, Nanortalik aamma Tasiilaq. Illoqarfinni taakkunani innuttaasut katsor-sartittut 100-t qaangersimavaat, tamannalu angalasartoqatigiinnut iluatsilluartutut taaneqarsinnaavoq.

Ilaqutariinnik siunersioqatigiinnerit

Ilaqutariinnik siunersioqatigiinnerit ukiuni amerlasuuni kommuninut neqeroorutaasimavoq, 2021-milu najoqqaqarnerup allanngortinnissaa, taamaasillunilu illoqarfinnut ataasiakkaanut naleqqussarnissaa aalajangerneqarsimavoq, tassanilu peruserineqartup siusinnerusumut sanilliullugu iluatsitsiffiunerunis-saata piviusunngortinnissaa atorneqalernissaalu qulakkeerniarne qarpoq. Kommune Qeqertalik kommuni-t siullertut suliartoqarsimavoq, ullorlu manna tikillugu tamanna iluatsitsiffiusimavoq.

Tusaannga

2021-mi Tusaannga-mi ammasarfiit sivitsuiffiginissaat kiisalu nittartakkap chatilerlugu ineriartortinnissaa siunertarlugit 2022-mut aningaasanut inatsimmi ilassutitut aningaasaliissutinik 2,9 mio. kr.-nirik qinuteqartoqarsimavoq. Ilassutitut aningaasaliissutit november 2021-mi akuersissutigineqarput, allanngui-niarnerillu 2022-mi nangingneqassapput, 2022-llu affaani siullermi naammassineqartussatut nalilernerqarlutik.

Alliaq

2021-mi suliniutit arlallit suliarineqarsimapput, tamakkulu innuttaasut Alliaq pillugu ilisimasaqarnerulernissaat pitsanngorsaaffiginiarlugu aallartinneqarput, neqeroorummut saaffiginnittut amerlanerulersin-niarneqarput, innuttaasullu ingerlatsisimasut pillugit isumaginnittoqarluni. Taamaammat 2021-mi innuttaasunut Alliarmit ingerlatsisimasunut malitseqartitsisarnermik pilersitsisoqarsimavoq. Alliarmit katsorsartittut amerlassusissaannut qummut killiliinneqartoq 2021-mi peerneqarpoq.

2021-mi Alliarmit ammasarfiit sivitsuiffigineqarput, taamaaliornikkut innuttaasut katsorsartinnissamut neqeroorummi oqarasuaatikut saaffiginnissinnaanerit sapaatip akunnera naallugu ammarneqarlutik.

2021-mi Alliaq katillugit innuttaasunik 61-nik innersuussiffigineqarsimavoq, taakkulu 2021-miit amerlanerupput. Alliaq pillugu ilisimasallit amerlanerulersinniarlugit TV-kkut radiokkullu takutinneqartartut 2021-mi annerusumik sammeneqarsimapput. Innuttaasut innersuunneqartut tassunga atatillugu nalunaarput Alliarmit ilisimasaqalersimanertik KNR-mi takutinneqartut tamakku aqqutigalugit pigilersimallugu. 70 %-it missaat tassanngaanniit neqeroorutit ilisimasaqalersimallutik nalunaarput.

Ornittakkat

2021-mi Ilulissani, Aasianni, Sisimiuni, Tasiilami aamma Nanortalimmi meeqqanut inuusuttunullu ornittakkanik pilersitsisoqarsimavoq. Kommunit ilaasa ornittakkanik piginnittuunermik tigusaqarsimanagerat ukiup ingerlanerani annerpaamik ineriartorfiusimavoq, tassani Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik taamaallaat tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisoqartillugu piareeqqasartussaallutik. Ornittakkanut pilersaarinissamut atortussanik ineriartortitsisoqarsimavoq. 2021-mi ornittakkat meeqqanit inuusuttunillu 30-t missaanniittunik atorneqarsimapput, taakkunanngalu 10t missaat ornittakkani unnuisimapput. Atuisut 2-nit 17-inut ukioqarsimapput, tassanilu nukappiaqqat nivarsiaqqallu amerlaqatigiingajassimallutik. Meeqqat ilaat unnuaq ataaseq sinnerlugu unnuisimapput, ilaallu unnuani marlunni pingasuniluunniit unnuisarsimallutik.

Ilaqutariinnut sullissiviit

2021-mi oktobarimi siullermik workshopertitsinerup kingorna ilaqutariinnut sullisivinni/ilaqutariinnut illuutini aqutsisut peqatigalugit aqutsisut attaveqartarfissaannik pilersitsisoqarsimavoq, tassanilu sullissiviit/illuutit kiisalu sulianut pisortat katersuunneqarsimapput. Tamanna 2023-p naanissaanut ingerlaanassaaq. Sullissiviit/illuutit imminnut isumassarsioqatigiittassasut, taamaasillutillu imminnut atuiffigeqatigiittassasut pingaarnertut anguniagaasimavoq.

Meeqqanik katsorsaajartorlutik angalasartut

Ukiup ingerlanerani avataanut katsorsaasarnert pitsaanerulersinniarlugit meeqqanik katsorsaajartorlutik angalasartuni sulisut atorfinittussat amerlisarneqarsimapput. Ullumikkut meeqqanik katsorsaajartorlutik angalasartut psykologinik aalajangersimasumik atorfilinnik 5-nik, psykoterapeutimik aalajangersimasumik atorfilinnik 1-mik aammalu psykologinik 2-nik avataaneersunik inuttaqarput. Taamatut sulisussat amerligaluartut missingersuutivut eqqortissimavavut. Ukiumut tamarmut missingersuutigalugit anguniagassavut pingaarnertigut angusimavavut. Katillugit meeqqat/inuusuttut taakkualu angajoqqaavi 50-t qaangerlugit meeqqanik katsorsaajartorlutik angalasartuniit ikiorneqarsimapput. Ukiup tulliani illoqarfinni 3-ni nutaani suliniutit aallartinneqassasut naatsorsuutaavoq, tassanilu meeraq, inuit isumassuisut, attaveqatit inuillu ilisimasallit qitiutinneqassapput.

Klinik Killiliisa

Innarliisartunut katsorsaasarfik Klinik Killiliisa-mik atserneqartoq 2021-mi ukiakkut pilersinneqarpoq.

Tassunga atatillugu innuttaasunut Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfimmu attuumassutilinnut tunngatillugu Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfimmik suleqateqarneq aallartinneqarsimavoq. Sullitassat siulliit innersuunneqartut aamma tassanngaanneersupput.

Tamatuma saniatigut Københavnimi kinguaassiuutitigut sullissivimmik suleqateqarneq aallartinneqarsimavoq. Kinguaassiuutitigut sullissivimmik suleqateqarnermi Klinik Killiliisa-mi katsorsaasartunik qaffassasarneq supervisionertarnerillu ilaapput. Allorfimmik aamma Kommuneqarfik Sermersuumik suleqateqar-

lernissaq siunertaralugu oqaloqatigiinnerit aallartissimapput.

Isumaginninnerup iluani pikkorissartitsinerit

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik pikkorissaasernerit tungaatigut Covid-19-imut killilersuutit pissutaalutik suliassanik amerlasuunik allannguisariaqarsimavoq. Socialhjælperitut ilinniarnermut sivikillissamut periarfissaqarnissaq siunertaralugu PI/SPS suleqatigalugu ilinniagaqanngitsunut ilinniarsimasunulluunniit allatut meeqqanut, inuusuttunut ilaqutariinnullu suliassaqarfimmi ilinniarnikkut tunuliaqutalinnut piginnaasanik ineriartortitsinissanut nalilersuinnerut ingerlatsinerinik marlunnik Aqutsisoqarfik 2021-mi immikkut ittumik aallartitsisimavoq. Taamatuttaaq 2021-mi sullitassanut taakkununga isumaginninnermi perorsaanikkut modulikkaarlugu pikkorissartitsinerinik marlunnik (9-usunit) ingerlatsisoqarsimavoq.

Aningaasatigut anguniakkani angusanik nalilersuineq

Missingersuutit malinneqarput.

Ataatsimut isigalugu Coronamik pisoq suliassarpasut suliarinissaannut periarfissanut sunniuteqarsimavoq. Pisariaqartitsinerlu naapertorlugu najuulluni ataatsimiittarnerit (angisuut mikinerusullu) allanngortilugit qarasaasiaq atorlugu ingerlanneqartarsimapput.

Ilanngullugu oqartussaaffiit allanngornerat Inatsisartunilu aalajangiunneqartut politikikkut suliassanik peqqussutaasunik allatut pilersaaruserfiginissaannik pisariaqartitsilersimapput.

Siunissamut:

Qaammatini aprillimi aggustimilu annertuumik oqartussaaffinnik allannguinerit kingunerisimavaat kontup pingaarnerup 30.01.01-ip iluani ataatsimut isumaginninnikkut siusinnerusukkut takussutissat anguneqarsinnaajunnaarsimammata.

2021-MI ANINGAASALIISSUTINI ANGUSAT SIUNERTANUT AGGUATAARLUGIT

Mio. kr.	2021 Naatsorsuutit	2021 Missinger- suutit	2021 Nikingassut
Isertitat			
Akileraarutit akitsuutillu	-2.545	-2.366	-180
Pisortat oqartussaaffeqarfiinit nuussinerit	-4.168	-4.337	169
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	-11	-9	-2
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerit	-204	-179	-24
Pilersuineq	-240	-214	-26
Allaffissorneq	0	-14	14
Isertitat	-7.169	-7.120	-49
Ingerlatsinermi aningaasartuutit			
Akileraarutit akitsuutillu	0	87	-87
Naalackersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat	107	88	19
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	405	380	25
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerit	95	107	-13
Isumaginninnermi siunertat	78	41	36
Peqqissuseq	1.487	1.518	-31
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusionermullu tunngasut	97	11	86
Sunnigffik, kulturi upperisarlul.	91	128	-37
Attaveqaatit	19	20	-2
Pilersuineq	14	11	3
Upalungaarsimaneq pinerluttunullu isumaginnittoqarfik	1	64	-63
Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	39	28	11
Allaffissorneq	763	617	146
Siunertat allat	-5	0	-5
Ingerlatsinermi aningaasartuutit	3.189	3.102	88
Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffiusut			
Akileraarutit akitsuutillu	86	80	6
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	353	190	163
Isumaginninnermi siunertat	613	662	-49
Peqqissuseq	26	44	-18
Allaffissorneq	8	172	-164
Siunertat allat	1	1	0
Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffiusut	1.086	1.148	-62
Tapiissutit			
Pisortat oqartussaaffiisa akornanni nuussinerit	1.530	1.530	0
Naalackersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat	33	34	-1
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	101	101	0
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerit	223	228	-5
Isumaginninnermi siunertat	115	117	-2
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusionermullu tunngasut	18	16	2
Sunnigffik, kulturi upperisarlul.	169	171	-2
Attaveqaatit	74	79	-5

Pilersuineq	261	268	-7
Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	6	5	0
Allaffissorneq	7	38	-32
Siunertat allat	0	0	0
Tapiissutit	2.537	2.588	-51
Sanaartornermi aningaasartuutit			
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	57	60	-3
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerit	5	16	-11
Isumaginninnermi siunertat	41	37	4
Peqqissuseq	76	92	-16
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusionermullu tunngasut	10	7	3
Sunngiffik, kulturi upperisarlut	4	4	0
Attaveqaatit	70	59	11
Pilersuineq	273	220	53
Siunertat allat	-37	5	-32
Sanaartornermi aningaasartuutit	496	497	-0
IST-imi ANGUSAT	140	215	-75
IS-imi ANGUSAT	150	225	-75

ANGUSANUT NAATSORSUINERIT, 2021

Oqaaseqaat	Mio. kr.	2020	2021
	Akileraarutit akitsuutillu	-1.403	-1.283
	Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissutiniq Aningaasaateqarfimmuut nuussat	16	29
	Nioqqutissanut, sullissinernut nukissanullu akitsuutit	-1.238	-1.226
1	Tapiissutit naligiissaarinerlu	-4.309	-4.148
	Akileraarutinit, akitsuutinit nuussinernillu isertitat	-6.934	-6.628
	Akigititat malillugit akiliisitsiniarnerit	-93	-198
	Atuisut akiliuteqarnerat	-484	-498
	Isertitat allat	-126	-61
	Isertitat allat katillugit	-703	-757
2	Pissarsiassanik nalikilliliineq	84	94
	Isertitat katillugit	-7.553	-7.291
	Inatsisitigut aaqqiissutiniq innuttaasunut nuussinerit	222	179
	Inatsisitigut aaqqiissutiniq atuisunut nuussinerit	676	600
	Inatsisitigut aaqqiissutit nuunneqarnerinut ilanngaatisat ilanngaatigereerlugit aningaasartuutit	898	779
	Suliassat naammassinissaanut toqqaannartumik aningaasartuutit	580	561
	Avataanut pisiniarfigisartakkat akigititaannut akiliineq	124	255
3	Suliffeqarfinnut peqatigiiffinnullu tapiissutit	1.276	1.093
4	Kommuninut tapiissutit	1.500	1.530
	Atuisunut suliassanullu aningaasartuutit tapiissutillu allangorartut	3.480	3.439
	Atuisunut toqqaannartumik aningaasartuutit katillugit	4.378	4.218
5,6	Sulisunut, nutserisunut/oqalutsinut taartaasartunullu aningaasartuutit	2.396	2.460
	Allaffinni sulisunut aningaasartuutit ataatsimullu aningaasartuutit allat	81	83
	IT-mut data-mullu aningaasartuutit	182	193
	Atortunut, pequtinut il.il. aningaasartuutit	46	53
	Atortorissaarutinut assakaasulinnut, angallatinut timmisartunullu aningaasartuutit	40	31
	Illunut, nunaminertanut aqqusinernullu aningaasartuutit	309	305
	Isumalluutitut aningaasartuutit katillugit	3.054	3.125
	Sanaartukkatigut aningaasartuutit (sanaartukkanut aningaasaliissutit ingerlatsinerlut tunngasut)	617	445
	Aningaasaliinernut aningaasaliissutit sioqqullugit angusat	496	497
	Aningaasaliinikkut isertitat	-318	-398
	Aningaasaliinikkut aningaasartuutit	16	13
	Ukiunut kingusinnerusunut nuussinissat sioqqullugit angusat	194	112

	Atuinerussutitik/atuinikinnerussutitik nuussinerit	-2	-10
	UKIUMI ANGUSAT	192	102
	Piginneqataassutini nikinganerit	50	252
	Taakkunanga piffissamut ungasinnerusumut aningaasaliinernut aningaasaateqarfimmiit aningaasaliinerit	0	-137
	Suliffeqarfinnut attuumassutilinnut taarsigassarsititsineri nikinganerit	-299	-27
	Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsititsineri nikinganerit	-111	-50
7	IST-imi ANGUSAT	-168	140
8	Atuisunit aningaasalersorneqartumik taarsigassarsiat kingumut nuunneqarnerat	303	10
	IS-imi ANGUSAT	135	150

STATUSBALANCE, 31. DEC. 2021

Oqaaseqaat	Mio. kr.	2020	2021
9	Piginnittut pissarsiassa	4.615	4.867
10	Suliffeqarfinnut attuumassutilinnut taarsigassarsititsinerit	1.892	1.865
11	Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsititsinerit	658	609
12	Allanut taarsigassarsititsineq	5	5
	Sanaartornermi aningaasalersuinikkut pigisat nalillit	7.170	7.346
	Atortunik pigisat	7.170	7.346
	Innuttaasunit suliffeqarfinniillu pissarsiassat	925	870
	Kommunini pissarsiassat	115	127
13	Suliffeqarfinnit pigisanit pissarsiassat	107	74
	Nunanit allanit pissarsiassat	56	30
	Pissarsiassat allat	13	23
	Nalunaakkat piffissamut killilikkat	79	84
	Pissarsiassat katillugit	1.295	1.208
	Pappiaqqat nalillit	540	744
	Aningaasaatit tigorianaanaat	708	420
14	Pappiaqqat nalillit aningaasallu tigorianaanaat katillugit	1.248	1.164
	Kaaviiartitsinermi pigisat nalillit	2.543	2.372
	PIGISAT NALILLIT KATILLUGIT	9.713	9.718
	Nammineerluni aningaasaatit - ukiup aallartinnerani	7.532	7.228
	Ukiumi angusat toqqaannartumik nammineq aningaasaatinut nalunaarsorneri	-112	0
	Ukiumi angusat angusanut naatsorsuinerneersut	-192	-102
15	Nammineerluni aningaasaatit - ukiup naanerani	7.228	7.126
16	Sanaartornermut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfik	1.084	1.000
17	Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissuteqarnissamut Aningaasaateqarfik	131	160
18	Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfik	8	8
19	Avatangiisinut aningaasaateqarfik	55	43
20	Ukiut akornanni nuussinerit allat	123	125
	Immikkoortitsinerit katillugit	1.401	1.336
	Nunanit allanit taarsigassarsiat	119	95
21	Akiitsut sivisuumik taarsersugassat katillugit	119	95
	Innuttaasunut suliffeqarfinnullu akiitsut	70	119
	Kommuninut akiitsut	35	7
	Suliffeqarfinnut attuumassutilinnut akiitsut	26	120
	Nunanut allanut akiitsut	162	165
	Akiitsut allat	146	133
	Nalunaakkat piffissamut killilikkat	526	617
	Akiitsut piffissami sivikitsumi akilersugassat katillugit	965	1.161
	Akiitsut katillugit	1.084	1.256
	AKILIGASSAT KATILLUGIT	9.713	9.718

AKILIISINNAASSUTSIMIK NAATSORSUINERIT, 2020-21

Mio. kr.	2020	2021
INGERLATSINERMI ANGUSAT	-192	-102
Sanaartornermut aningaasaliissutinik aningaasartuutitut nalunaarsukkanik kingumut nuussineq	617	445
Pisassat isumakkeerneqartut kingumut nuunnerat	84	94
Pisassani nikerarnerit	9	-7
Akiitsuni piaartumik taarsersugassani nikerarnerit	-131	196
Ingerlatsinermi akiliisinnaassuseqarneq	387	626
Ukiumi sanaartornermut aningaasaliissutit ingerlatsinermit nalunaarsukkat	-617	-445
Suliffeqarfinnut attuumassutilinnut taarsigassarsititsinerit	299	27
Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsititsinerit	111	50
Piginnittutut agguagarsiassat takkuttut	-50	-252
Aningaasaliissutinit akiliisinnaassuseqarneq	-257	-620
Namineerluni aningaasaatinut toqqaannartumik nikerarnerit	-112	0
Immikkoortitsinerni nikerarnerit	-71	-65
Akiitsut piffissami sivisuumi akilersugassat	-24	-24
Aningaasaliinernit akiliisinnaassuseqarneq	-207	-89
UKIUMI UNINNGASUUTEQARNERNUT SUNNIUTIT	-77	-83
Ukiup aallartinnerani uninngasuutit	1.325	1.248
Ukiup naanerani uninngasuutit	1.248	1.164

NALUNAARSUKKAT

1 TAPIISSUTIT NALIMMASSAANERILLU

Mio. kr.	2019	2020	2021
Nuussinerit Qallunaat Naalagaaffianit isertitat			
Naalagaaffimmit ataatsimoortumik tapiissutit	-3.857	-3.911	-3.943
Nationalbankip sinneqartoorutaanit pissarsiassat	-	-	-
Mittarfiliortiternernut pitsaanerumumillu inuussutissarsiutitigut suleqatigiinnissamut naalagaaffiup tapiinera	-88	-	-
Danske Spil A/S-imi kaaviiartitsinermit pissarsiassai.	-36	-37	-37
Isertitat nuunneqartut allat	-1	-2	-
Katillugit	-3.982	-3.950	-3.980
EU-mit nuussinernit isertitat			
EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut	-217	-245	-45
Aalisarneq pillugu EU-mik isumaqatigiissutit	-109	-114	-123
Katillugit	-326	-359	-168
Danmarkimit EU-millu nussinerit katillugit	-4.308	-4.309	-4.148

2 PISSARSIASSANIK NALIKILLILIINEQ

Mio. kr.	2020	2021
Ukiup aallartinnerani annaasat iluarsiihffiginissaannut immikkoortitat	-342	-274
Ukiumut nalikilliliinerit	152	20
Ukiup naalernerani annaasat iluarsiihffiginissaannut immikkoortitat	274	348
Pissarsiassanik nalikilliliinerit katillugit	84	94

3 PEQATIGIIFFINNUT SULIFFEQARFINNULLU TAPIISSUTIT

Mio. kr.	2020	2021
Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataaerit	18	20
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	205	234
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerit	181	102
Isumaginninnermi siunertat	102	122
Peqqissuseq	224	3
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusionermullu tunngasut	1	29
Sunngiffik, kulturi upperisarlu	160	170
Attaveqaatit	85	95
Pilersuineq	268	263
Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	12	6
Allaffissorpeq	20	49
Peqatigiiffinnut suliffeqarfinnullu tapiissutit katillugit	1.276	1.093

4 KOMMUNINUT TAPIISSUTIT

Mio. kr.	2020	2021
Kommune Kujalleq	229	236
Kommuneqarfik Sermersooq	441	449
Qeqqata Kommunian	280	289
Kommune Qeqertalik	229	228
Avannaata Kommunian,	321	328
Kommuninut tapiissutit katillugit	1.500	1.530

5 SULISUNUT, NUTSERISUNUT/OQALUTSINUT TAARTAASAR-TUNULLU ANINGAASARTUUTIT

Mio. kr.	2020	2021
Akissarsiat katillugit	2.043	2.122
Ukioq naallugu suliffiit	4.130	4.177
Ukioq naallugu sulinermut akissarsiat agguaqatigiissillugu, t.kr.-ninut	495	508

6 SIUNNERSORTINUT ANINGAASARTUUTIT

Mio. kr.	2020	2021
Eqqartuussissuserisoq	11	7
Ingeniørit	1	2
Illussanik titartaasarteq	7	6
Nutserisut oqalutsillu	15	15
Sanatitsisunut siunnersorteqarneq	3	1
Sanaartugassanik suliassinneqartartut sanasullu	30	39
Taartaasunut aningaasartuutit	22	25
Taartaasartunut angalanermut aningaasartuutit	-	-
Siunnersortit suliatigut ilisimasallit	51	49
Siunnersortinut suliatigut ilisimasalinnut angalanermut aningaasartuutit	2	1
Siunnersortit allaffissornermik suliallit	5	8
Qarasaasianut siunnersorteqarneq	35	36
Siunnersortit allat	93	87
Siunnersortinut allanut angalanermut aningaasartuutit	2	2
Siunnersortinut aningaasartuutit katillugit	277	278

7 IST

Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersumi §18 imm. 3 naapertorlugu nunatta karsiata naatsorsuutaanit sinneqartoorutit ukiup aningaasanut inatsiseqarfiusup kingorna ukiup naannginnerani atorneqarsimangitsut piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissuteqarnissamut Aningaasaateqarfimmut nakkartinneqartartussaapput.

8 ATUISUNIT ANINGAASALERSORNEQARTUMIK TAARSIGAS-SARSIANIK KINGUMUT NUUSSINEQ

Mio. kr.	2019	2020	2021
Sanaartornermut taarsigassarsiarititat Nukissiorfiit	65	-233	60
Nukissiorfinnut nunagissaanissamut taarsigassarsiarititat	-	-	-
Nukissiorfinni sanaartugassanut taarsigassarsianut akilersuutit	-60	-70	-70
Kommuninut taarsigassarsisitsinerit	-	-	-
Ilanngaseereerluni taarsigassarsiat katillugit	5	-303	-10

9 PIGINNEQATAASSUTIT

Mio. kr.	Piginneqataassutit %-inngorlugit	Ukiup aallartin-nerani	Pisineq/tunisineq	Ukiup naanerani *)	Namineq pigisat nalillit **)
KNI A/S	100	613	0	613	1.375
Royal Greenland A/S	100	1.249	0	1.249	1.584
Tusass A/S	100	310	0	310	1.205
Royal Arctic Line A/S	100	125	0	125	682
INI A/S	100	33	0	33	69
Visit Greenland A/S	100	15	0	15	4
Great Greenland A/S	100	135	0	135	20
Greenland Holding A/S	100	110	0	110	415
Greenland Oil Spill Response A/S	100	0	0	0	11
NunaOil A/S	100	102	0	102	7
Air Greenland A/S	100	475	0	475	507
Illuut A/S	100	0	0	0	202
Sikuki Nuuk Harbour A/S	100	70	0	70	126
Kalaallit Airports Holding A/S	100	1.378	252	1.630	1.263
Piginneqataassutit katillugit		4.615	252	4.867	7.470

- 1) Illut A/S ullormi 22. december 2009 pilersinneqarpoq pigisanik nalilinnik akiliuteqarnikkut.
 - 2) Ingerlatseqatigiiffiup namminerisamik nalinga ingerlatseqatigiiffiup 2020-mut ukiumoortumik naatsorsuutai naapertorlugit naatsorsorneqarsimavoq, tamatumunngalu 2021-mut ukiumoortumik naatsorsuutit pigineqannginnerat pissutaavoq.
 - 3) 2021-mi 252 mio. kr.-ninik amerlanernik aallarniutissatut aningaasaliisoqarsimavoq. Kalaallit Airports Holding A/S-imut ingerlatseqatigiiffimmi 2,1 mia. kr.-nit angullugit ataatsimut aallarniutaasumik aningaasaliinissap inissinnissaanut ilaasumik.
 - 4) Namminersorlutik Oqartussat 2021-mi piginneqataassutiminniit pissarsianik 175,1 mio. kr.-ninik tigusaqarsimapput. Tusass A/S 112,6 mio. kr.-ninik tunniussaqaarsimavoq, Royal Greenland A/S 60 mio. kr.-ninik tunniussaqaarsimavoq, Royal Arctic Line-lu 2,5 mio. kr.-ninik tunniussaqaarsimalluni.
- *) Pissarsiarinninnermi naligitinneqartoq atorlugu ingerlatseqatigiiffiit naatsorsuutitut ilanngunneqarput.
- **) Suliffeqarfiup namminerisamik nalingata nalilersornerani ingerlatseqatigiiffiit 2020-mut ukiumoortumik naatsorsuutaat tungaviupput, taakkulu ingerlatseqatigiiffiup namminerisamik aningaasaatai Namminersorlutik Oqartussat piginneqataassutaannut naapertuuttumik kisitsinnermi atorneqarput.

10 SULIFFEQARFINNUT ATTUUMASSUTILINNUT TAARSIGAS-SARSITITSINERIT

Mio. kr.	2019	2020	2021
Nukissiorfiit	1.931	1.628	1.618
Sikuki Nuuk Harbour A/S 1)	128	132	115
Kalaallit Airports International A/S	132	132	132
Suliffeqarfinnut taarsigassarsiaritit katillugit	2.191	1.892	1.865

- 1) Erniaritinneqartut piginneqataassutitut pingaarnertut 2021-p naanissaa tikillugu ilanngunneqassapput.

11 INNUTTAASUNUT SULIFFEQARFINNULLU TAARSIGASSAR-SIARITINNEQARTUT

Mio. kr.	2019	2020	2021
a) Nammineq inissamut aningaasaliinerit			
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	564	484	405
Ukiumi nikerarnerit			
Akilersuut	0	0	0
Ernialiinerit	0	0	0
Erniat akilerneqarsimasut	0	0	0
Taarsigassarsiat isumakkeerneqartut nalikilliliiffiqineqartullu	-16	-20	-11
Ilangaaseereerluni taarsigassarsitsinerit	-64	-59	-43
Iluarsiisarneq	-	-	-
Ukiumi nikerarnerit katillugit	-80	-79	-54
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	484	405	351
Taakkunanga neriorsuutit	59	26	2

Taarsigassarsiarititat taaneqartut 351 mio. kr.-iusut Namminersorlutik Oqartussat erniaqaratillu taarsersugassaangitsunik 1.124 mio. kr.-nit nalinginut taarsigassarsitsinikuupput.

b) Ineqarnermut tapiissutinut taarsigassarsitsinerit

Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	110	108	78
Ukiumi nikerarnerit			
Illut utertillugit tunniunneqarsimasut	-6	-3	0
Erniat	5	5	4
Tapiissutit	-3	-4	-3
Erniat akilerneqarsimasut	-3	-2	-2
Sullissinerit akilerneqarsimasut	-6	-9	-6
Akit allangorarneranni annaasat/ iluanaarutit	7	4	1
Ilangaaseereerluni taarsigassarsitsinerit	0	0	0
Annaasaqarsinnaanissamut immikkoortitat	6	3	-1
Nalikilliliinerit	-2	-23	10
Ukiumi nikerarnerit katillugit	-2	-30	3
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	108	78	81

Taarsigassarsiarititat taaneqartut 81 mio. kr.-iusut saniatigut Namminersorlutik Oqartussat erniaqaratillu taarsersugassaangitsunik 202 mio. kr. nalinginut namminersortunut taarsigassarsitsinikuupput.

Ineqarnermut tapersiissuteqartarnermi taarsigassarsiarititat katillugit

	2019	2020	2021
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	674	592	483
Ukiumi nikerarnerit	-82	-109	-51
Ukiup naanerani Ineqarnermut tapiissutinut taarsigassarsiarititat	592	483	432

TAARSIGASSARSARITITAT ALLAT

Mio. kr.	2019	2020	2021
a) ESU-mit taarsigassarsiat			
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	90	96	96
Ukiumi nikerarnerit			
Erniat	2	2	3
Erniat akilerneqarsimasut	-2	-2	-2
Akilersuut	-10	-10	-7
Nalikilliliinerit	0	0	0
Ilanngaaseereerluni taarsigassarsitsinerit	16	10	9
Iluarsiisarneq	-		
Ukiumi nikerarnerit katillugit	6	0	3
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	96	96	99
Taakkunannga neriorsuutit	2	1	4

Namminersorlutik Oqartussat aalisarnermut, piniarnermut nunalerinermullu taarsigassarsianik ernialersukka-nik aamma ernialersugaanngitsunik akilersugassaangitsunillu taarsigassarsitsisarput. 2021-p naalernerani taarsigassarsiat ernialersukkat 573-it aamma taarsigassarsiat ernialersugaanngitsut akilersugassaangit-sullu 394-it pigineqarput, taakkulu 51 mio. kr.-ninut naapertuupput. Nerukkaatissat il. il. qularnaveequsiissu-taannut Namminersorlutik Oqartussat akiliutaat taarsigassarsianut allanngortinneqarsimapput, tamatumalu kingorna akilersorneqartussanngorlutik.

b) Ilinniarnermut atatillugu taarsigassarsiat

Mio. kr.	2019	2020	2021
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	81	81	79
Ukiumi nikerarnerit			
Taarsigassarsiarititit	16	14	14
Erniat	1	1	1
Akilersuut	-10	-10	-11
Nalikilliliinerit	-7	-7	-5
Ukiumi nikerarnerit katillugit	0	-2	-1
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	81	79	78
Taarsigassarsiarititit allat katillugit			
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	171	177	175
Ukiumi nikerarnerit	6	-2	2
Ukiup naanerani taarsigassarsiarititit allat	177	175	177
Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsiaritinneqar-tut katillugit			
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	845	769	658
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	-76	-111	-49
Ukiumi nikerarnerit	769	658	609
Ukiup naanerani taarsigassarsiarititit allat	845	769	658

12 ALLANUT TAARSIGASSARSITITSINERIT

Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	5	5	5
Ukiumi nikerarnerit			
Taarsigassarsiarititit	0	0	0
Akilersuut	0	0	0
Ukiumi nikerarnerit katillugit	0	0	0
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	5	5	5

13 SULIFFEQARFINNIT ATTUUMASSUTILINNIT PISSARSIASSAT

Mio. kr.	2019	2020	2021
Nukissiorfiit	3	0	0
Mittarfeqarfiit	84	107	74
Suliffeqarfinnut akiligassat katillugit	87	107	74

14 PAPPAAQQAT NALILLIT ANINGAASALLU UNINNGASUUTIT

Mio. kr.	2019	2020	2021
Aningaaserivinni karsimilu uninngasuutit:	592	708	420
Pappiaqqat nalillit, pissarsiarinerani akiusoq	733	540	744
Allassimasutut nalinga	705	521	720
Pappiaqqanik niueqatigiiffimmi naligitat 31.12-imi	740	541	733
Aningaasat uninngasuutit katillugit	1.325	1.248	1.164

15 NAMMINERISAMIK ANINGAASAATIT

Mio. kr.	2019	2020	2021
Ukiup aallartinnerani	6.119	7.532	7.228
INI-p taarsigassarsiarititaasa aaqqiiffigineri	6	3	0
IST 2018 Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissutinik Aningaasaateqarfimmut nuussat	-204	-115	-137
Kalaallit Airports-imut aningaasaliinissanut Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliinernut Aningaasaateqarfimmit atorneqartut	838	0	137
Ukiumi ingerlatsinermi angusat	773	-192	-112
Ukiup naanerani	7.532	7.228	7.116

16 SANAARTUGASSANUT ILUARSAGASSANULLU ANINGAASAATEQARFIK 2021

Mio. kr.	Ukiup aallartinnerani	Aningaasali-issutit	Atuineq	Allanngueq	Ukiup naanerani
Sanaartukkat	1.089	497	-558	-61	1.028
Ukiup aallartinnerani iluar-siinerit	0	0	0	0	0
Sanaartornissanut nerior-suinerit	-5	-23	0	-23	-28
Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfik katillugit	1.084	474	-558	-84	1.000

17 PIFFISSAQ UNGASINNERUSOQ EQQARSAATIGALUGU ANINGAASALIINISSANUT ANINGAASAATEQARFIK

Mio. kr.	2020	2021
Ukiup aallartinnerani uninngasuutit	0	131
2018-imi IST-mut nuussat	115	137
Ukiumi akileraarfiusumi 2019-imi akileraarutitigut isertitat tamarmiusut immikkut ittut	4	0
Ukiumi akileraarfiusumi 2020-mi akileraarutitigut isertitat tamarmiusut immikkut ittut	12	-6
Ukiumi akileraarfiusumi 2021-mi akileraarutitigut isertitat tamarmiusut immikkut ittut	0	35
Kalaallit Airports Holding A/S-imut aningaasaliineq	0	-137
Ukiup naanerani uninngasuutit	131	160

Mittarfiliortiternernut killiffik pillugu sukumiinerusumik nassuiaammut tunngatillugu Kalaallit Airports Holding A/S-imut ukiumoortumik nalunaarussiaq innersuussutigineqassaaq.

18 AATSITASSANUT ANINGAASAATEQARFIK

Mio. kr.	2020	2021
Ukiup aallartinnerani uninngasuutit	0	8
Aatsitassanut aningaasaateqarfimmut aningaasaliineq	8	0
Ukiup naanerani uninngasuutit	8	8

19 AVATANGIISINUT ANINGAASAATEQARFIK

Mio. kr.	2020	2021
Ukiup aallartinnerani uninngasuutit	48	55
Isertitat	15	16
Aningaasartuutit	-8	-28
Ukiup naanerani uninngasuutit	55	43

Aningaasaateqarfimmi suliarineqartut pillugit sukumiinerusumik nassuiaammut Avatangiisinut Aningaasaateqarfik pillugu ukiumoortumik Nalunaarut innersuussutigineqarpoq.

20 UKIUT AKORNANNI NUUSSINERIT ALLAT

	Ukiup aallar- tinnerani	Allanngortin- neqartut	Ukiup naane- rani
Inatsisartut Siulittaasoqarfiat	1	1	2
Naalakkersuisut Siulittaasuut	0	10	10
Aningaasaqarneq Nunamullu Namminermt tunngasut	11	-19	-8
Nunanut allanut tunngasut	1	-1	0
Meeqqat, inuusuttut ilaqutariillu	13	5	18
Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu	0	5	5
Peqqinnissaq	21	-7	14
Ilinniartitaaneq, Kultureqarneq, Timersorneq Ilageeqarnerlu	14	4	18
Aalisarneq Piniarnerlu	17	2	19
Inuusutissarsiutit Niuernerlu	7	-4	3
Aatsitassat Inatsiseqartitsinerlu	12	-4	8
Inissiaqarnermut Attaveqaatillu	24	10	34
Pingortitaq avatangiisillu	2	0	2
Immikkoortitat katillugit	123	2	125

21 LANGFRISTET GÆLD

Mio. kr.	2019	2020	2021
Akiitsut sivilisuumik taarsersugassat ukiup aallartinnerani	166	143	119
Ukiumi akilersorneqartut	-23	-24	-24
Akiitsut sivilisuumik taarsersugassat ukiup naalernerani	143	119	95

22 AATSITASSANIT ISERTITAT

Mio. kr.	2019	2020	2021
Ukiup aallartinnerani isertitanut nassuiaanerit naapertorlugit isertinneqartut	0	8	8
Akuersissutiviit naapertorlugit isertinneqartut	8	0	0
Kalaallit Nunaanni akileraarusuinikkut isertinneqartut	0	0	0
Ingerlatseqatigiiffinni il.il. piginneqataassutinit isertinneqartut	0	0	0
Kalaallit Nunaanni pissarsianut akileraarusiisarnermi isertinneqartut	0	0	0
Isertitanut nassuiaaneq naapertorlugu ukiup naalernerani isertinneqartut tamarmiusut	8	8	8

Aatsitassat aqqutigalugit isertinneqartut Namminersorlutik Oqartussat pillugit Inatsit (namminersornermut inatsit) nr. 473, 12. juni 2009-meersumi kapitel 3 naapertorlugu naatsorsorneqarput. Maleqquneqarpoq 2021-mut tunngatillugu Kalaallit Nunaanni akileraarusiisarnermut tunngatillugu isertitat aatsaat august 2022-mi naatsorsorneqarsinnaammata. Taamaammatt isertitat tamakku Nunatta Naatsorsuutaannut ukiumoortumik alakkiami tullermi ilanngunneqassapput.

PISUSSA AFFIORATARSINNAASUT

Nunatta Karsia ulloq 31. december 2021 aallartiffigalugu imatut akiliussiniarluni neriorsuutiniq qularnaveeqqusiinernillu tunniussisimavoq:

Grønlandsbanken A/S-imut, Bank Nordik A/S-imut aamma Vestnorden Fonden-imut qularnaveeqqusiissuutiniq qularnaveeqqusiinernillu tunniussisoqarsimavoq. Qularnaveeqqusiissutiniq tunniunneqartunut taarsigassarsisimasuniit sillimasiissutaasunik assigiinngitsunik tigusaqartoqarsimavoq.

2012 tikillugu nunami inuussutissarsiortut taarsigassarsiaannut qularnaveeqqusiisoqartarpoq, taamatutaaq takornariartitsinermik inuussutissarsiutilinnut aamma nunami inuussutissarsiutilinnut inuussutissarsiutiniq siuarsaanermut. Taarsigassarsiarpassuarnut qularnaveeqqusiisoqartarpoq taamatutaaq ilaatigut suliffeqarfinnut namminersortut pigisaannut, angallatit atorlugit suliffeqarfinnut, sanaartornermik suliallit suliffeqarfiutaannut, cafe-nut allanullu. Taarsigassarsianut sivisunerpaamik ukiut 10-t akilersugassanut qularnaveeqqusiisoqarsinnaasarsimavoq. 2021-mi taarsigassarsianut sinneruttunut akiitsut sinneruttut 14 mio. kr.-nit missaanniipput.

Namminersorlutik Oqartussat ukiup ataasiinnaap ingerlanerani nunalerinermik inuussutissarsiutilinnut nerukkaatissanik suliarerigaanngitsunik pisinissanut qularnaveeqqusiinnaapput, taakkulu ukiup nikinnerani nutarterneqartarput. Grønlandsbankenimut qularnaveeqqusiinerit 3,5 mio. kr.-inik nalillit tunniunneqarsimapput.

Grønlandsbankenimut Namminersorlutik Oqartussat aqutugalugit ilinniartut taarsigassarsiaannut katilugit 0,1 mio. kr.-inik qularnaveeqqusiisoqarsimavoq. Grønlandsbankenip ilinniartunut taarsigassarsiat Namminersorlutik Oqartussat sinnerlugit aqutsineranut atatillugu tamatumunnga 78,0 mio. kr.-inik sillimasiinissamut immikkoortitsisoqarsimavoq. Aningaasat aningaasanut taarsigassarsiaritinneqartunut naapertuupput.

Grønlandsbanken A/S-imi aningaasanik pilersuinissamut akiligassarsisinnaatitsisoqarpoq KNI Pilersuisoq A/S-mut 45 mio. kr.-nik. Tamakku qaavisigut periarfissaqarpoq, taamaasiornissamut pisariaqartitsisoqarsappat sulit 7 mio. kr.-nik atugassiisoqarsinnaavoq.

Namminersorlutik Oqartussat suliassarivaat Kalaallit Nunaani Landsrådimut, Inatsisartunut aamma Naalakkersuisunut sivisuumik ilaasortaasimasunut soraarnerussutisiaqartitsinissamut pisussaaffik.

Ingerlatseqatigiiffiit namminersortitat arlallit aamma KNR nunatta karsianit aningaasatigut atuisinnaati-taanerat Namminersorlutik Oqartussanit piginnaatitsissutigineqarsimavoq. Aningaasanut inatsimmi konto llanngaasariikkanik ernialiussat naapertorlugi aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussani tigusiinnaati-taaneq takuneqarsinnaavoq.

Ingerlatseqatigiiffinnut namminersortitanut tunngatillugu pisussaaffittut isumaqatigiissutaasimasut pil-lugit, innersuussisoqassaaq naatsorsuutiniq immikkut ittumik saqqummiunneqartunut.

NAATSORSUUSERINERMI SULERIAASEQ ATORNEQARTOQ

ATAATSIMUT ISIGALUGU

Nunatta Karsiata naatsorsuutaanni Inatsisartut aningaasaliissutaattaq tamarmik ilaapput. Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq aamma Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il. il. pillugit nalunaarut nr. 8, 27 februar 1995-imeersoq naapertorlugit naatsorsuusiortoqarpoq.

Naatsorsuutini ukioq qaammatsiutit malillugit aningaasaliiffiusimasoq aallaavigineqartarpoq. Ukiumut pineqartumut piffissaq ilasiffiususaaq ilanngunneqarsimavoq. Qaammataini taakkunani marluusuni ukiumi aningaasaliiffiusumi aningaasartuutaasimasut isertitaasimasullu nalunaarsorneqarsinnaasarpur, ukiup aningaasaliiffiusup naannginnerani nioqqutissat sullissinerillu pisiarineqarsimasut imaluunniit pisassarisat akiitsulluunniit tiguneqarsimatillugit.

Naatsorsuutini kisitsisit tamarmik mio. kr.-ninet akunnaallisinneqarput ilanngussamilu 1.000 kr.-nut akunnaallisinneqarlutik. Akunnaalliliinerup kingunerisaanik nikingassuteqalaartoqarsinnaavoq.

NAATSORSUUTINI ANGUSAT

Ingerlatsinermi angusat

Ingerlatsinermi angusani Namminersorlutik Oqartussani ingerlatsinermit sanaartornermullu aningaasartuutit ilanngaatigereerlugit isertitatigut angusat saqqummersinneqarput.

Ingerlatsinermi angusat taamaasillutik pisortat suliffeqarfiini allani periutsit aamma suliffeqarfiit namminersortut periusaat assigalugit saqqummersinneqartarput.

IST-mi angusat

IST-imi angusat (Ingerlatsineq, Sanaartorneq Taarsigassarsiarititallu) Namminersorlutik Oqartussat ukiumi taarsigassarsiarititaat naleqqussariarlugit ingerlatsinermi angusat saqqummersinneqartarput, tassani taarsigassarsiarititaat annertuseriarnerat Namminersorlutik Oqartussat aningaasartuutaatut isigineqartarlutik akilersukkallu isertitatut isigineqartarlutik.

IS-imi angusat

IS-imi angusat (Ingerlatsineq, Sanaartorneq) aqutugalugit IST-imi angusat imminut akilersinnaasunut taarsigassarsiarititaat (soorlu erngup nukinga atorlugu nukissiorfiit atuisut aqutugalugit akilersorneqartussat) naleqqussareerlugit taarsigassarsiarititaat takutinneqartarput. Tassani taarsigassarsiarititaat annertuseriarnerat isertitaasarpur (aningasat IST-imi angusani aningaasartuutit nalunaarsorneqarsimasut taarserneqartut) aammalu aningaasartuutit (aningasat IST-imi angusani isertitatut nalunaarsorneqarsimasut taarserneqartut).

INGERLATSINERMUT ANINGAASARTUUTIT ISERTITALLU

Aningaasartuutit isertitallu nioqqutissanik pisinermit sullissinernullu tunngassuteqartut pisinnaatitaaffimmik pissarsinermit tunngaveqarluni suleriaaseq naapertorlugu nioqqutissat sullissinertilluunniit tunniunneqareernerisigut nalunaarsorneqartarput. Aningaasartuutitut isertitanullu allanut tunngatillugu nalingi naatsorsorneqarsinnaatillugit kingusinnerpaamilu ulloq akiliiffissaq eqqorlugu nalunaarsorneqarsinnaasarpur.

Ukiumi aningaasaliiffiusumi nunatta karsianut annertuumik piumasaqaateqartoqartillugu nalunaarsuiffisarluni nallertinnagu pineqartut eqqortumik naatsorsorneqarsinnaatinnagit akiligassat ukiumut aningaasartuteqarfiusumut missingiineq allaavigalugu aningaasartuutitut kontumut nalunaarsorneqartarput. Tamatum kingorna naqqiisoqartarpoq aningaasanut inatsiseqarfiusumi naatsorsoqqissaareernerisigut inissillugit.

Naatsorsuutini suliaqarnermi tamakkiisumik kontulersuisarnermi periuseq atorneqartarpoq tamatumalu kingunerisaanik aningaasartuutit isertitallu immikkoortillugit immikkut kontulerlugit nalunaarsorneqartarput. Tassani namminersorlutik oqartussat suliffeqarfiutaat namminersortit ilanngunneqanngillat.

AKILERAARUTITIGUT ISERTITAT

Ukiumi naatsorsuusiorfiusumi akileraarutitigut ingerlaavartumik isertitaasartut.

1. Akileraarutit A-t qaammatikkaartumik isertitatut nalunaarsorneqartarput sulisitsisut akileraarutinut A-nut nassuiaataat naapertorlugit. Nassuiaatinik tigusaqartoqarsimatinnagu akileraartarnermut oqartussaasut missingiisarput. Akileraarutit A-t missingerneqarsimasut eqqortumillu nassuiarneqarsimasut nuna tamakkerlugu akileraarutitigut isertitanut ingerlaavartumik nalunaarsorneqartarput. Ukioq naatsorsuusiorfiusoq pillugu nassuiaatit ukiullu naatsorsuusiorfissap tulliani januaarimi tiguneqarsimasut nuna tamakkerlugu akileraarutitigut isertitat naatsorsornerinut ilanngunneqartarput.
2. Akileraarutit B-t piffissakkaartumik (qaammatit 10-t) Akileraarutit B-t naligiissarneqarsimasut aallaavigalugit isertitatut nalunaarsorneqartarput.
3. Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat, pissarsianit akileraarutit royaltulu aqqutigalugu akileraarutit naligiissarinikkut isertitatut nalunaarsorneqartarput.

Ukiut siuliini akileraarutitigut isertitaasimasut ingerlaavartumik nalimassarneqartarneri

1. Akileraarutit ingerlaavartumik isertitatut nalunaarsorneqartartut (takuuk imm. 1 aamma 2) aammalu naammassillugit naligiissarinerit assigiingissutaat ukiumi akileraarutaasussat naatsorsorneqarfiani akileraartartumullu naligiissarinerit pereernerisigut iluarsiiqqineqartarput.
2. Tamatuma kingorna isertitanut akileraarutaasussanut allannguutit (annertusiinerit/appaanerit) ukiumi allanngortitsiviusumi naqqinneqartarput.

Akileraarutitigut akitsuutitigullu annaasanik isumakkeerinninnerit immikkoortitsinerillu

Akileraarutinut akitsuutinullu akiitsut aallarteqqissinnaanissamut periarfissaqalersillugu akileraarutinik aqutsineq pillugu Inatsisartut Inatsisaat naapertorlugu periarfissaaruttoqartillugu nalikillilerneqartarput. Tassani qamutininut motoorilinnut akitsuutinut aamma aningasanoorluni pinnguaatinut akitsuutinut immikkut maleruagassaqarpoq. Akiliisinnaajunnaarnikkut aamma toqusoqarsimatillugu akiitsuulersut annaasat paasineqartarneri malillugit isumakkeerinnittoqartarpoq. Piffissap sivilisijaap atortariaqartarnerata kingunerisaanik akileraarutit periutsit makku atorlugit piffissalorsorneqartarput:

Akileraarutitigut akiitsut annaasat immikkoortiterneqartarnerat

Toqqanartumik akileraarutaasartut eqqarsaatigalugit akileraarutitigut akiitsut akilerneqarnissanut piffissakkaarlugit naatsorsorneqartarput annaasatullu immikkoortinneqartarnerinut missingiisarnerit makku malillugit:

Ukioq	Ukiunit 4-nit pisoqaane- rusut nalikil- lilerneqarsi- mannitsullu	-4	-3	-2	-1	Ukioq naatsorsuu- siorfiusoq
Immikkoortit- sisarnermi aki- gitingeqartoq	100 %	75 %	50 %	30 %	15%	7,5%

Procentingorlugit kisitsisit toqqarneqarsimasut aqqutigalugit takuneqarsinnaasarpog aningaasat piasat sivitsoriartortillugu akilersinniarnissaat ajornarsiartuinnartartoq tassanilu akiliisitsiniartarnermi atorlut akiligassat qanoq pisoqaatigineri takussusiisnaaneri killeqarmata. Immikkoortinneqartut aqqutigalugit akileraarutinut akiligassat nalikilliliinissanut missingiinerit takuneqarsinnaasarpog.

SANAARTORNERMI ANINGAASARTUUTIT

Pr. 1. januar 2000 aallartiffigalugu missingersuutitigut teknikkkut sanaartugassanut iluarsagassanullu aningaasaateqarfimmik pilersitsisoqarpoq. Sanaartugassanut iluarsagassanullu siunertanut aningaasaliissutit tamarmik suliniutinut ataasiakkaanut tunngassuteqartut aningaasaateqarfimmut tunniunneqarput. Taamaattumik aningaasaliisutit angusat naatsorsorneqarneranni tamakkiisumik aningasartuutitut nalunaarsorneqarsimapput.

TAARSIGASSARSIARITITAT

Aningaasat pissarsiassat arlallit allannguutaat nunatta karsiata IST-inernerani (Ingerlatsineq, sanaartorneq Taarsigassarsisitsinerillu inernerini) ilapput. Taamatuttaaq Namminersorlutik Oqartussat aktiat pisiaat tunisaallu IST-inerani ilaasarput.

Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaasa nunatta karsia aqqutigalugu tiguisinnaatitaanermut piginnaatinneqarneri IST-inernerini ilaaneq ajorput.

PIGISAT NALILLIT AKIITSULLU

Pigisat nalillit pisarsiarinerini akii naapertorlugit ilanngunneqartarput. Akiitsut nalit aalajangersimasut aallaavigalugit ilanngunneqartarput.

Namminersorlutik Oqartussat, kommunit pisortallu suliffeqarfiutaannut tunngatillugu akiliisitsiniartarneq 2008-miit Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmit qitiusumik ingerlanneqalerpoq. Tamakku "pissarsiassat allat" illuatungaatigullu "akiitsut piffissami sivikitsumi akiligassat"-inut kontererlugit ilanngunneqartarput.

IMMIKKOORTITSISARNERMUT TUNNGAVIGINEQARTUT

Annaasaqarnissaq pinngitsoortinniarlugu periutsit makku atorlugit immikkoortitsisoqartarpoq:

Ineqarnermut tapiissutinut taarsigassarsiat, akiligassiisutiviit/aallaaviatigut taarsigassarsiat illunut anaasaqaataasussanut ukiut 2-t kingumut qiviarluni nutaamillu piginnittoqalersimatinnagu, iluarsaassinerit aserfallatsaaliinerilluunniit aallartinneqartut.

Ineqarnermut tapiissutinut taarsigassarsiaritit, pisassat allat - immikkoortinneqartarput akiligassat ukiup ataatsip ingerlanerani akilerneqarsimatinnagit. Akiligassallit akiitsutik taarsigassarsianngorlugit 1999-imiilli allanngortissinnaalerpaat. Ineqarnermut tapiissutinut akiligassat ukiumut marloriarluni akilerneqartartussaapput, taarsigassarsiallu qaammatikkaartumik akilersorneqartartussaallutik. Akilersugasat akilerneqarsimatinnagit akiligassiisutiviit immikkoortitaqarneq ajorput taamaallaalli akiligassat akilerneqartussat immikkoortinneqartarlutik.

Akiligassaqaqarfinnut assigiinngitsunut akiitsut tassunga ilanngullugit ilinniagaqarnermi inuussutissarsiutinullu tapersiisarfikkut taarsigassarsiat eqqarsaatigalugit immikkoortitsisoqarneq ajorpoq, akiitsut kontut pingaarnerit aqqutigalugit isumakkeerneqartarmata, akiligassat namminersorlutik oqartussat akiliisitsiniartarfiaatigoorlugit akiligassanngortinneqartarmata, tamannalu akileeqqusigaluarnerit ingerlanneqa-reernerisigut pisarluni.

SULIFFEQARFIIT NAMMINERSORTITAT

Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaat namminersortitat ilanngaasereerluni aningaasaliissutinut naapertuuttumik naatsorsuutininik tunniussisarput.

Ilanngaasereerluni aningaasaliissutit nunatta karsiata naatsorsuutaani aningaasartuutitut nalunaarsorneqartarput.

Suliffeqarfiit ilaat Nunatta Karsianit tiguisinnaanermut pisinnaatitaaffilerneqarnikkuupput uungalugu tunngatillugu aningaasanik isumannaagassalittut nalunaarsorneqartarlutik.

Tamatuma saniatigut suliffeqarfiit ilaat Namminersorlutik Oqartussanut akiitsoqarput, tamakkulu nunatta karsiani pissarsiassat akiitsullu sivisuumik piffissalikkatut nalunaarsorneqartarlutik.

Suliffeqarfiit namminersortitat Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfiutaasa namminersortitat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 25, 26. november 1998-imeersoq naapertorlugu naatsorsuusiortarput.

NAATSORSUERIAATSIT ATORNEQARTUT ALLANNGORTINNERI

Naatsorsueriaatsit ator neqartut ukiumiit ukiumut allamut allanngortinnerisigut ukiup siuliini naatsorsuutit sunniutaat aallaqqaammut naligitinneqartut iluarsii figinerisigut nalunaarsorneqartarput. Taamatut naqqiinerit nunatta karsiata naatsorsuutaani allakkiami nassuiaataasumi ersarissarneqartarput.

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND